

Begroting 2025

Inhoudsopgave

Algemeen bestuurlijk perspectief	6
Beleidsbegroting - Programma's	11
Programma Voor en met Inwoners	12
Deelprogramma Inwonersparticipatie	14
Deelprogramma Dienstverlening	15
Programma Samen Leven	16
Deelprogramma Gezondheid	20
Deelprogramma Saamhorigheid	22
Deelprogramma Leren en Werken	24
Deelprogramma Thuis	26
Programma Duurzame leefomgeving	29
Deelprogramma Wonen	32
Deelprogramma Commerciële voorzieningen	34
Deelprogramma Leefomgeving	36
Deelprogramma Gebiedsontwikkeling	39
Deelprogramma Duurzaamheid & energietransitie	41
Deelprogramma Landschap en recreatie	44
Deelprogramma Cultuurhistorie en archeologie	46
Programma Goede bereikbaarheid	48
Deelprogramma Mobiliteitsbeleid	51
Deelprogramma Autoverkeer	52
Deelprogramma Fietsverkeer	55
Deelprogramma Openbaar vervoer	57
Deelprogramma Verkeersveiligheid	58
Programma Integrale veiligheid	59
Deelprogramma Sociale veiligheid	62
Deelprogramma Jeugd en veiligheid	63
Deelprogramma Fysieke veiligheid	64
Deelprogramma Georganiseerde ondermijnende criminaliteit	65
Deelprogramma Digitale veiligheid	66
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	67
Paragrafen	69
Paragraaf Lokale heffingen	71
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	75
Paragraaf Grondbeleid	91
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	93
Paragraaf Subsidies	99
Paragraaf Financiering	100
Paragraaf Bedrijfsvoering	104
Paragraaf Verbonden partijen en U10	110
Paragraaf WOO	135
Financiële begroting	136
Financieel perspectief	137
Verschillenanalyses	144
Overzicht van baten en lasten	149
BIJLAGEN	157

Collegeprogramma activiteiten	167
-------------------------------------	-----

Algemeen bestuurlijk perspectief

Algemeen bestuurlijk perspectief

Voor u ligt de programmabegroting voor het jaar 2025. In deze begroting zijn de inhoudelijke speerpunten voor het komende jaar opgenomen en zijn de ambities uit het collegeprogramma voor het komend jaar vertaald.

Deze begroting is opgesteld in een onrustige periode waarin grote vragen spelen. Het nieuwe kabinet werkt momenteel zijn plannen uit voor Prinsjesdag. Diverse ontwikkelingen in de wereld baren ons zorgen. Maatschappelijke onrust openbaart zich ook in Nederland. Daarbij krijgen de gemeenten als eerste overheid voor inwoners te maken krijgen met financiële onzekerheden die hun weerslag op de samenleving hebben. Het weerbaar zijn en worden van de samenleving vraagt op verschillende aspecten onze aandacht. Hoe kunnen we onze inwoners meer weerbaar maken? Hoe kunnen we meer veerkracht genereren om onze veiligheid te borgen en daarbij nieuwe vormen van criminaliteit tegengaan? Hoe kunnen we onze inwoners helpen preventief de gezondheid op peil houden en in bredere zin het welzijn te borgen en te bevorderen? Gelukkig staan we daar als gemeente niet alleen voor, maar kunnen we een beroep op de inzet, de creativiteit en de wil van onze inwoners om hier actief een bijdrage aan te leveren.

Tegen deze achtergrond met grote vragen, staan de financiële mogelijkheden van de gemeenten stevig onder druk. Ook onze gemeente staat aan de vooravond van het zogenaamde ravijnjaar 2026 waarin bezuinigingen nodig zullen zijn om ons financiële huishoudboekje op orde te houden. In de eerstvolgende perspectiefnota krijgen deze hun beslag. De periode daarvoor wordt intensief voor alle betrokkenen. Dat realiseren we ons.

Tenslotte: over de kwaliteit van onze begroting blijven we graag in gesprek met uw raad. Stapsgewijs voeren we verfijningen door in de prestatie-indicatoren, de beoogde maatschappelijk effecten van de uit te voeren activiteiten en de financiële vertaalslag die hiervoor nodig is. We vernemen graag uw reflectie hierop, daar het college in deze begroting al een eerste stap hierin heeft gemaakt.

Prognose begroting 2025 en meerjarenbegroting

De begroting 2025 heeft een structureel sluitend saldo voor 2025 en voldoet aan de voorwaarden voor repressief toezicht door de provincie. De meerjarenraming voor de periode 2026-2028 kent echter nog geen structureel sluitend saldo. De redenen hiervoor zijn duidelijk. Onze inkomsten dalen (de algemene uitkering voor onze gemeente daalt door de herijking van het gemeentefonds en bovendien krijgen we al jaren onvoldoende compensatie van het rijk voor de inflatie). Onze kosten lopen op (waarbij de stijgende kosten voor de jeugdzorg er uit springen). Hierdoor bedraagt het meerjarige tekort in onze begroting ongeveer 7,5 miljoen. Het is daarom onontkoombaar om stevig om te buigen en hiermee keuzes te maken die impact hebben op onze inwoners, maar die wel noodzakelijk zijn.

De Ronde van Houten

Vanwege het grote tekort in de meerjarenraming zijn wij in 2024 gestart met de Ronde van Houten, een intensief participatietraject om met inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven op zoek te gaan naar de mogelijkheden om te bezuinigen. In september 2024 is op basis van deze inbreng Het Houtens Begrotingsadvies aan u uitgebracht. Dit advies weegt voor ons en u zwaar mee bij de voorbereiding van de bezuinigingspakket dat aan de orde komt in de perspectiefnota 2026.

Ambities

In deze begroting blijven de ambities uit het Collegeprogramma 2022-2026 de stip op de horizon. Realisatie gebeurt stap voor stap. Waar noodzakelijk stellen we bij. We geven u een kort resumé van de hoofdlijnen voor 2025:

- **Bouwen voor Houten:** De behoefte aan extra woningen blijft onverminderd groot en blijft daarom hoog op de agenda. We werken door aan het plannen en realiseren van concrete bouwprojecten zowel binnen de Rondweg als in het buitengebied. De visies voor Houten-Oost, het Centrum, de Molenzoom en de Koppeling zijn in 2025 gereed, waarmee concrete (ver)bouwplannen naar de uitvoeringsfase kunnen worden gebracht. Kansen voor versnelde woningbouw pakken we op en leggen we waar nodig aan u voor. Hierbij hebben betaalbare woningen de expliciete aandacht van het college.
- **Volkshuisvesting:** Op dit gebied werkt het college actief aan voldoende passende woningen die nodig zijn om iedereen een geschikte woonplek te hebben. Denk hierbij aan de vraag naar

levensloopbestendige woningen vanwege de vergrijzing, maar ook voldoende betaalbare woningen conform de doelgroepenverordening.

- Duurzaamheid en klimaat: We actualiseren onze Klimaatverkenning. De bijdrage aan de energietransitie, het aardgasvrij maken van de Polders en de voorstellen uit het Burgerberaad verwerken we in een nieuw energieplan 2025-2030. Dit alles in samenspraak met onze inwoners.
- Preventie, bestaanszekerheid en zorg: Dit zijn thema's die het dagelijks leven van onze inwoners beroeren. Niet alleen voor de gemeente zijn het financieel uitdagende tijden. Dit geldt ook voor onze inwoners. We blijven daarom inzetten op zorg voor de meest kwetsbare groep inwoners. Dit doen we samen met tal van (vrijwilligers)organisaties op het gebied van armoede, werk, burenhulp en inkomen. Voorkomen is beter dan genezen. Daarom zetten we samen met de partners ook sterk in op preventie. Dat geldt ook voor fysieke en mentale gezondheid, welbevinden en welzijn. Hiervoor zetten we ons enerzijds in voor een divers aanbod aan cultuur en sport, en anderzijds voor adequate zorg wanneer dat nodig is. De toegang tot voorzieningen is wat ons betreft zo laagdrempelig mogelijk bereikbaar voor al onze inwoners.

Buiten kijf staat dat Houten wat betreft het college de leefbare, veilige en fijne gemeente moet blijven die het altijd is geweest. Voor jong en oud, voor nieuwkomers en Houtenaren, voor al onze inwoners. Daarom werken we in 2025 gezamenlijk verder aan de mooie ambities uit het collegeprogramma 2022-2026.

Toelichting begroting 2025 en meerjarenbegroting 2026-2028

Op 11 juli 2024 behandelde uw raad het Integraal Financieel en beleidskader 2024-2025 (Perspectiefnota) van de gemeente Houten. In dit kader zijn alle tot op dat moment bekende ontwikkelingen verwerkt. Daarnaast staan er in dit kader de belangrijkste spelregels voor de begroting 2025, zoals indexeringspercentage voor loon en prijsontwikkeling. Daarnaast informeerde het college met de raadsinformatiebrief "Meicirculaire 2024 gemeentefonds" de raad over de effecten van de meicirculaire 2024.

Op basis van die momentopnames bestond voor 2025 een tekort van € 5.509.000 waarvan een deel opgelost zou worden door de meicirculaire (€ 2.090.000) een deel door de inzet van de vrije reserve (€ 2.500.000) en het laatste deel door een bezuinigingsopgave van ongeveer € 1.500.000 voor 2025.

Met de vertaling van dat kader, de meicirculaire en de begrote bezuinigingen naar deze begroting is er een tekort uitgekomen van € 2.200.000 wat we dekken met de inzet van de vrije reserve t.h.v. dit bedrag.

Het college heeft een aantal bezuinigingsmaatregelen doorgevoerd die zo min mogelijk impact hebben op de maatschappij. Het betreft met name een aantal budgetten waar sprake is van onderbesteding. Ook is het budget voor enkele niet-noodzakelijke vacatures afgeroomd.

Deze bezuinigingen vinden hun beslag in de volgende terreinen:

De gemeente	€554.000
Onze leefomgeving	€130.000
Duurzaamheid en energie	€ 25.000

Voor 2026 en verder staan we voor grote financiële uitdagingen, het tekort loopt op tot € 7,5 miljoen. In de onderstaande tabel de meerjarenbegroting 2025-2028, inclusief de standen vanuit het integraal financieel en beleidskader 2024-2025. Verschillen met de cijfers verwerkt in de huidige begroting 2025 zijn:

- het effect van de Meicirculaire was hoger (+€ 446.000).
- van het voorgenomen besluit om € 1,5 miljoen te bezuinigen met als doel een positief saldo voor 2025 (+€ 581.000) wordt er nu uitgegaan van een sluitende begroting met resultaat nul, en is er in 2025 € 772.000 hiervan ingevuld.
- hierdoor viel het te dekken bedrag uit de Algemene Reserve lager uit (-€ 300.000).

Meerjarenbegroting 2025-2028					
Omschrijving (bedragen*€1.000)	PN 2025	2025	2026	2027	2028
Prognose financieel meerjarenperspectief voor uitwerking begrotingsrichtlijnen 2025	-5.508	-5.508	-13.355	-12.120	-12.256
Meicirculaire	2.090	2.536	5.363	3.627	3.327
dekking uit Reserve	2.500	2.200	0	0	0
Uitkomst Financieel meerjarenperspectief na uitwerking begrotingsrichtlijnen en ontwikkelingen	-918	-772	-7.992	-8.493	-8.929
Voorgestelde bezuinigingsmaatregelen	1.500	772	810	810	810
Begrotingssaldo (gerealiseerd resultaat)	582	0	-7.182	-7.683	-8.119

Tot Slot

Evenals voorgaande jaren is de begroting 2025 ook online beschikbaar op <https://houten.begroting-2025.nl>.

Zoals vermeld is deze begroting opgesteld in tijden van zorgelijke en belangrijke ontwikkelingen. Zo werken we met volle kracht door aan onze ambities, maar staan we door de komst van het ravijnjaar aan de vooravond van flinke bezuinigingen. De impact hiervan is groot voor alle betrokkenen. Binnen onze ambtelijke organisatie is het daarnaast zoals bekend de laatste tijd onrustig geweest door de dynamiek in de bestuurlijke en ambtelijke samenwerking. De rust is nog niet helemaal terug. We hechten er aan op deze plek te vermelden dat we de inzet waarderen van iedere ambtenaar die voor onze gemeente werkt. We zijn trots op onze medewerkers!

Wij zien uit naar een vruchtbare en constructieve behandeling van de begroting 2025 op 12 en 14 november 2024.

Burgemeester en wethouders van Houten,

de secretaris,

de burgemeester,

R. van Netten

G.P. Isabella

Beleidsbegroting - Programma's

Programma Voor en met Inwoners

Omschrijving programma

Voor het gemeentebestuur is er een opgave om het vertrouwen tussen de inwoner en de overheid te blijven verbeteren. Vertrouwen vereist inzet en onderhoud van de onderlinge relaties. Inwoners, ondernemers en ons maatschappelijk middenveld betrekken we daarom zo vroeg mogelijk bij nieuwe plannen, vanuit een inwonersgericht lokaal bestuur. De deskundigheid van onze inwoners helpt ons bij het besturen van de gemeente waarbij goede ideeën van harte welkom zijn. Bewonersparticipatie krijgt een extra impuls waarmee we betere plannen kunnen maken en beter gedragen besluiten kunnen nemen.

Bij een gemeente die er is voor de inwoners hoort ook goede dienstverlening. Digitaal en/of fysiek moet de toegang zo laagdrempelig mogelijk zijn en blijven. We willen dat inwoners, organisaties en ondernemers goed en in één keer geholpen worden en dat doen we klantgericht.

Programma Voor en met Inwoners bestaat uit de volgende deelprogramma's:

- Inwonersparticipatie
- Dienstverlening

Vanuit het bestaand beleid en de ambities in het collegeprogramma is een set indicatoren opgesteld om het beoogd maatschappelijk effect inzichtelijk te maken. Deze indicatoren vindt u verderop op in deze toelichting. Voor de verplichte BBV-indicatoren hebben we waar mogelijk een raming opgenomen.

Overzicht relevante beleidskaders

Toekomstvisie Houten 2025

Leidraad Omgevingsinitiatieven & Participatie

Overzicht verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen voor dit programma.

Indicatoren

Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
		2021	2022	2023	2024	2025
Output indicatoren						
Toegankelijkheid website Houten.nl, percentage van criteria waaraan wordt voldaan	Toegankelijk online	x	89% (label B)	89% (label B)	Label A	Label A
Wordt 1 keer per 3 jaar gemeten.						
Outcome indicatoren						
% Inwoners dat vindt dat burgers en organisaties voldoende ruimte krijgen om ideeën en initiatieven te realiseren	Monitor Sociale Kracht	46%	x	39%	53%	46%
Deze vraagstelling is gewijzigd in de Burgerpeiling van de VNG. Dit was eerder: inwoners en organisaties krijgen voldoende ruimte om initiatieven te realiseren (score 2021: 46%) De vraagstelling in 2023 is geworden: De gemeente geeft de buurt de ruimte om hun ideeën en plannen uit te voeren (score 2023: 39%)						

% Inwoners dat vindt dat de gemeente hen voldoende betreft bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen	Monitor Sociale Kracht	39%	x	39%	48%	48%
Rapportcijfer digitale dienstverlening	Monitor Sociale Kracht	7,3	x	7,3	7,4	7,4
Rapportcijfer directe dienstverlening	Monitor Sociale Kracht	7,13	x	7,1	7,2	7,2
Rapportcijfer gastheerschap: in hoeverre voelt de klant zich echt welkom en goed geadviseerd/geholpen	Monitor Sociale Kracht	6,7	x	6,8	6,9	6,9
Rapportcijfer voor de wijze waarop de gemeente inwoners betreft en de samenwerking zoekt bij de totstandkoming en de uitvoering van beleid	Monitor Sociale Kracht	6,5	x	6,5	7,0	7,0

Deelprogramma Inwonersparticipatie

Wat willen we bereiken?

Doelstelling 1

Inwoners voelen zich bij plannen en activiteiten van de gemeente steeds goed en op tijd geïnformeerd, betrokken en gehoord.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We zetten ons in voor een goede procesbegeleiding bij inwonersinitiatieven uit de samenleving.
- We stimuleren het gebruik van de Leidraad Omgevingsinitiatieven & participatie bij (niet-gemeentelijke) initiatiefnemers en passen het toe bij gemeentelijke initiatieven.
- We zetten het online participatieplatform Houtenpraatmee.nl in bij participatieprocessen.
- We passen nieuwe instrumenten van participatie en communicatie toe.
- We zoeken naar vormen die helpen om groepen die drempels ervaren, meer te betrekken bij de gemeentelijke besluitvorming.

Deelprogramma Dienstverlening

Wat willen we bereiken?

Doelstelling 1

Mensen centraal stellen in alle dienstverlening van de gemeente. Inwoners en ondernemers worden zo goed als mogelijk bediend op het kanaal dat zij kiezen, vanuit het principe 'online waar het kan en persoonlijk waar het moet'.

Wat gaan we daarvoor doen?

- De medewerkers van het telefonisch informatiecentrum maken gebruik van een dynamisch kennisplatform.
- We verkennen de mogelijkheid om de toegankelijkheid van de website verder te verbeteren voor laaggeletterden.
- We communiceren met onze inwoners over de te verwachten drukte i.v.m. de paspoortpiek.
- De fysieke balie is 5 dagen per week geopend voor persoonlijk contact.

Wat mag het kosten?

x € 1.000

Programma	Begroting 2025		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo
Voor en met inwoners			
Dienstverlening	2.546	1.061	-1.484
Inwonersparticipatie	3.189	2	-3.187
Programmabrede kosten	0	0	0
Saldo van baten en lasten programma	5.734	1.063	-4.671
Mutaties reserves			
Totaal resultaat programma	5.734	1.063	-4.671

In de financiële begroting is een overzicht opgenomen van lasten en baten per (deel)programma op basis van:

- Rekening 2023
- Begroting 2024 primitief
- Begroting 2024 (na wijziging)
- Begroting 2025

De [Verschillenanalyse](#) bij het overzicht van *lasten en baten per (deel)programma*, licht de verschillen op programmaniveau toe tussen de begroting 2025 en de begroting 2024 (primitief). De bijlage [Programma, deelprogramma en product](#) geeft aan welke producten onder de (deel)programma's vallen. De bijlage [Overzicht collegeleden](#) toont welk collegelid verantwoordelijk is voor de verschillende portefeuilles.

Programma Samen Leven

Omschrijving programma

Samen met onze inwoners bouwen we aan een toekomstbestendig Houten. Daarvoor is sociale kracht nodig. Het programma Samen Leven versterkt deze kracht door een gelijkwaardige kans voor de jeugd, nabuurschap in de wijk en ondersteuning van ouderen. In 2025 moeten onze inwoners de Sociale Kracht met een 8 beoordelen.

Mentale en fysieke gezondheid is een belangrijke voorwaarde voor sociale kracht. We richten ons daarbij op jong en oud. Met de partners van de coalitie Kansrijke Start Houten werken we aan een veilige en gezonde omgeving voor het jonge kind. Stress op school, drugs, alcohol en gamen zijn niet goed voor de mentale en fysieke gezondheid van onze jongeren. Voor hen werken we aan sociale kracht met jongerenwerk, Join Us en een jongerencoach. We ondersteunen professionals bij een integrale aanpak met het Platform Jeugd. We hebben speciale aandacht voor jongeren in de leeftijd van twaalf tot achttien jaar, ouderen en Special Sports. Topsport zetten we in als een voorbeeld voor een gezonde leefstijl voor jong en oud. Met het Sportpunt Houten en de NOC/NSF ontwikkelen we het sport- en beweegloket Houten. Gezond oud worden is niet voor iedereen vanzelfsprekend. We gaan daarom bij onze inwoners van 80+ langs. We bespreken hoe zij zelfstandig, gezond en veerkrachtig mee blijven doen.

In Houten staan inwoners klaar voor elkaar zodat iedereen onbeperkt mee doet. Klaar staan voor elkaar begint met ontmoeting. Door culturele activiteiten, sport en activiteiten in de buurt dragen we bij aan deze ontmoetingen. Vrijwilligers zijn daarbij essentieel. Zonder hen zijn activiteiten in de buurt, in het theater en op het sportveld niet mogelijk. We gaan daarom met onze partners in gesprek hoe we deze sterke groep vrijwilligers ondersteunen. Niet iedereen kan meedoen. Soms omdat je de zorg hebt voor een kind of ouder en soms omdat er te hoge drempels zijn. Inwoners met de zorg voor een ander ondersteunen we actief. We waarschuwen mantelzorgers voor overbelasting en wijzen hen op mogelijkheden voor ondersteuning. Wanneer er drempels zijn om mee te doen, nemen we die weg. We verbeteren de fysieke toegankelijkheid van gemeentelijke gebouwen. Drempels zijn niet altijd fysiek. Niet iedereen voelt zich voldoende vrij en veilig om mee te doen. We werken daarom samen met de Respect Foundation en Stichting Artikel 1 om discriminatie en polarisatie te bestrijden. Culturele achtergrond, genderidentiteit, beperking, leeftijd, geloof, afkomst en kwetsbaarheid, geletterdheid en inkomen zijn in Houten geen belemmering voor jong en oud om mee te doen.

Door geldzorgen en schulden raken inwoners in de problemen. We zijn daarom in de buurt om het gesprek over geld en schulden te voeren. Daardoor voorkomen, signaleren en pakken we schulden aan. Geldgebrek kan de talentontwikkeling van kinderen beperken. We nemen deze beperkingen weg door samen met stichting Leergeld en het Jeugdfonds Sport en Cultuur activiteiten aan te bieden. We werken samen met het onderwijs om de talenten van alle kinderen tot bloei te laten komen. We bieden voor- en vroegschoolse educatie voor kinderen met een achterstand, ondersteunen met het Taalatelier en verbinden onderwijs en zorg met het Scholenteam. Komend jaar zien we een arbeidsmarkt met weinig vacatures. Daardoor komen alleen inwoners met stevige belemmeringen in de bijstand. Samen met ondernemers en partners begeleiden we langdurig, intensief en stapsgewijs. We werken daarmee aan een coalitie van ondernemers waarmee we mensen geleidelijk laten groeien en in contact komen met andere mensen. In een veilige omgeving bereiden we hen voor op de arbeidsmarkt.

Inwoners van jong tot oud wonen in Houten in een veilige en prettige woonomgeving. We zetten daarom in op vitale wijken en zorgzame gemeenschappen met passende woningen, ontmoeting in de buurt, beschikbare voorzieningen, goede toegankelijkheid en veiligheid in en om het huis. Komend jaar richten we ons daarbij op kinderen, mensen met een psychische kwetsbaarheid en ouderen. Voor kinderen werken we samen met Samen Veilig Midden Nederland. We trainen medewerkers uit het onderwijs en de kinderopvang om onveilige situaties en verwaarlozing te leren signaleren en bespreekbaar te maken. Wanneer hulp nodig is, organiseren we dat zo dicht mogelijk in en rond het huis. De inwoners met een psychische kwetsbaarheid ondersteunen we in de wijk met praktische hulp. Voor ouderen heeft een passende woning in een prettige wijk met voorzieningen prioriteit. We stemmen daarom voorzieningen af op de woningontwikkelingen. Wanneer er ondersteuning nodig is,

helpt het Sociaal Team de mogelijkheden en kracht van onze inwoners te versterken. De aanpak waarbij het Sociaal Team het gewone leven versterkt, zetten we in 2025 door. Toegankelijke en betaalbare jeugdhulp is en blijft een uitdaging. Om binnen het beschikbare budget te blijven, moeten we de instroom beperken. Alleen zo blijft de noodzakelijke jeugdhulp beschikbaar voor kinderen.

Het behoud van de sociale kracht is een grote opgave voor inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en de gemeente. We werken daarom op gave gericht aan projecten met impact. Dit laten we zien in de pilots Was- en strijkservice en Begeleiding Sociaal Team. Daarmee lukt het om de zorg betaalbaar te houden en de sociale kracht te behouden. In 2025 maken we het verschil voor onze nieuwe inwoners bij de Houten Hub. We brengen onze maatschappelijke partners samen zodat vanuit nabuurschap de sociale kracht voorop staat.

Overzicht relevante beleidskaders

Programma Sociale Koers 2020-2023

Lekstroom Werkt 2020

Meerjarenplan Gezond Actief Leven Houten 2024-2026

Sportakkoord

Regiovisie Jeugd

Regiovisie Wmo

Woonvisie 2021-2030

Cultuurvisie 2017-2025

Visie op mantelzorgondersteuning 2024

Overzicht verbonden partijen

- Gemeentelijke gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)
- Werk en Inkomen Lekstroom (WIL)
- U10

Indicatoren

Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
		2021	2022	2023	2024	2025
Output indicatoren						
Aantal kinderen dat gebruik maakt van het jeugdfonds sport en cultuur	jaarverslag, jeugdfonds, sport en cultuur	264	281	295	303	308
* Ambitie is om de doelgroep zo volledig mogelijk te bedienen						
Aantal toegekende aanvragen Ons Fonds	Gemeente Houten	20	26	38	40	55
Dit heet vanaf 2024 Inwonersfonds.						
Aantal toegekende aanvragen voor de individuele inkomensvoet	Werk en inkomen, lekstroom	147	191	239	207	295
Aantal verwijzingen van EMC (eerstelijns medisch centrum) naar welzijnsconsulent	VanHouten&Co	43	44	93	60	110
Meting van januari tot en met december. Cijfers over het aantal verwijzingen in 2024 zijn in Q1 2025 bekend.						
Outcome indicatoren						

% Zwaar tot overbelaste mantelzorgers	Monitor Sociale Kracht	22%		19%	22%	22%

Percentage jongvolwassenenen dat aangeeft dat ze (zeer) tevreden zijn met hun leven.	Jongerenpeilingen GGD (even jaren)	x	79%		80%	80%
Cijfers monitor GGD jongvolwassenenen zijn eind 2024 bekend. Peiling om de twee jaar.						

Sociale-kracht: samengesteld effectcijfer uit de sociale kracht monitor	Monitor Sociale Kracht (oneven jaren)	7,7	x	7,7	7,8	8

BBV Indicatoren

Aantal absoluut verzuim per 1.000 leerlingen	DUO	1,5	1	1,1	1,1	1,1

Jongeren met een delict voor de rechter in % van inwoners tussen 12 t/m 21 jaar	Verwey Jonker Instituut	nb	1		1	1
Laatste cijfers CBS 2022						

Aantal relatief verzuim per 1.000 leerlingen	DUO	10	14	15	15	15

Functiemenging in %	LISA	56,10%	56,60%	57%	57%	57%

Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	803,6	832	859,9	860	860

Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (Vsv'ers) in % van deelnemersr aan het VO en MBO onderwijs	Ingrado	1,2%	1,2%	1,7%	1,7%	1,7%

Niet-sporters in %	CBS, RIVM	nb	nb	9%	9%	8%
Het % niet-sporters is opgenomen in de MSK. Vanaf 2023 gebruiken we de MSK voor dit percentage.						

Kinderen in uitkeringsgezin in % van kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut	3%	2%	2%	2%	2%

Aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	164,2	175,1	197,9	197,9	197,9
---	------	-------	-------	-------	-------	-------

Netto arbeidsparticipatie in % van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	74,4%	75,2%	76,0%	76%	76,0%
Werkloze jongeren in % van 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker	1%	1%	1%	1%	1%
Aantal personen met bijstandsuitkering per 10.000 inwoners	CBS	180	nb	177,4	177,4	177,4
Aantal lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	218,6	204,7	171,5	171,5	171,5
Jongeren met jeugdhulp in % van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	12,1%	13,5%	10,6%	13,5%	12,5%
Jongeren met jeugdbescherming in % van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	0,9%	0,9%	0,8%	0,9%	0,7%
Aantal cliënten met een maatwerkarrangement WMO per 10.000 inwoners	GMSD	370	370	360	375	395

Deelprogramma Gezondheid

Wat willen we bereiken?

Doelstelling 1

Inwoners van Houten hebben een gezonde leefstijl, zijn fysiek gezond en mentaal weerbaar.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wij maken het gemakkelijker en leuker voor inwoners om een gezonde keuze te maken. We werken samen met bedrijven, organisaties, (top)sportverenigingen en inwoners. Met het Healthy Houten netwerk richten we ons op fit zijn, omgaan met alcohol, drugs en gamen en jezelf fijn voelen. Met lokale en regionale partners bieden we voor alle inwoners van Houten daarvoor passende activiteiten. We geven uitvoering aan Sportakkoord II en zetten Topsport in als voorbeeld van een gezonde leefstijl. Met deze aanpak daalt het aantal niet sporters tot 8%.

Met sportverenigingen werken we aan een sociaal veilige sport. Daarnaast stimuleren we bewegen voor iedereen, waarbij we speciale aandacht hebben voor bepaalde doelgroepen zoals ouderen, jeugd tussen de 12 en 18 jaar en Special Sports. Samen met Sportpunt Houten en NOC/NSF zijn we bezig met de doorontwikkeling van het sport- en beweegloket Houten. Naast aandacht voor de fysieke gezondheid, zetten we extra in op mentaal welbevinden. Omdat bewegen helpt om mentale problemen te voorkomen, willen we dat meer inwoners gebruik maken van het aanbod. Het aantal inwoners dat door de huisarts wordt doorverwezen naar een welzijnsconsulent moet daarom stijgen van 60 in 2024 naar 110 in 2025.

Doelstelling 2

De ouderen in Houten zijn zelfstandig, gezond en veerkrachtig.

Wat gaan we daarvoor doen?

Veel ouderen zijn zelfredzaam en doen mee. Bij tachtig jaar en ouder zien we kwetsbaarheid ontstaan. We bespreken tijdens de huisbezoeken 80+ de mogelijkheden voor een zelfstandig, gezond en veerkrachtig leven. Dementie bedreigt de zelfstandigheid van onze inwoners en legt een zware last op de schouders van mantelzorgers. We werken aan een dementievriendelijke gemeente, waarbij mantelzorgers gewaardeerd en ondersteund worden.

Iedereen wil zo lang mogelijk gezond en zelfstandig blijven. Zo kun je blijven genieten van de dingen die voor jou belangrijk zijn. Een val kan dit in één klap veranderen, zelfs als je nog gezond en sterk bent. Met de ketenaanpak valpreventie testen we daarom of mensen een verhoogd valrisico hebben, geven we speciale cursussen en stimuleren mensen om te blijven bewegen. Het aantal verwijzingen vanuit de huisarts naar de welzijnsconsulent is voor ons een belangrijke indicator. We kiezen daarvoor omdat we de welzijnsconsulent veel preventieve activiteiten kan aanbieden. Hoe meer inwoners daar gebruik van maken, hoe beter.

Doelstelling 3

Kinderen krijgen een kansrijke start

Wat gaan we daarvoor doen?

De eerste duizend dagen van kinderen bepalen de gezondheid een leven lang. We zetten in op versterking van het netwerk rond het jonge kind, investeren in gezondheid en een gezonde veilige leefomgeving. Dat doen we samen met de partners van de coalitie Kansrijke Start Houten. Op lokaal en regionaal niveau werken we samen aan de verdere ontwikkeling van de ketenaanpak Kansrijke Start. Talentontwikkeling en een kansrijke start zijn sterk verbonden. Het ontwikkelen van talenten in sport en cultuur is niet voor ieder kind vanzelfsprekend. Het aantal kinderen dat gebruikt maakt van het jeugdfonds sport en cultuur moet daarom toenemen. Deze aanpak moet er voor zorgen dat 80% van de jongvolwassenen tevreden is met hun leven.

Doelstelling 4

Jongeren ontwikkelen zich in een veelzijdige, gezonde en kansrijke omgeving

Wat gaan we daarvoor doen?

We creëren een veelzijdige leefomgeving voor onze jeugd door diverse algemene voorzieningen voor jongeren. Denk hierbij aan verscheidenheid in jongerenwerk en jongerenparticipatie zoals Join Us, inzet van een jongerencoach en talentontwikkeling. Om stress- en prestatiedruk onder jongeren te verminderen bieden we diverse programma's, trainingen en webinars aan voor kinderen, ouders en professionals. Ook werken we samen met scholen, verenigingen en andere jeugdpartners om dit thema blijvend te agenderen. We zorgen dat jeugdprofessionals elkaar goed weten te vinden, door het organiseren van Platform Jeugd drie keer per jaar. Tot slot zorgen we dat alle jongeren die 18 worden goed geïnformeerd worden over de zaken die vanaf nu op hen afkomen zoals het vinden van een woning, geldzaken, werk en/of studie, zorgverzekering en stemmen voor verkiezingen.

Deelprogramma Saamhorigheid

Wat willen we bereiken?

Doelstelling 1

Inwoners staan klaar voor elkaar

Wat gaan we daarvoor doen?

We werken aan sterke relaties tussen inwoners. Cultuur, sport en welzijn zijn daarvoor onze drie pijlers. Onze inwoners ontmoeten elkaar tijdens culturele activiteiten, op het sportveld en bij activiteiten in de buurt. We behouden daarmee de sociale kracht waardoor mensen in een kwetsbare situatie zich gesteund voelen door ontmoeting en verbinding. Vrijwilligers zijn voor cultuur, sport en welzijn belangrijk. Zonder hen kan een veerkrachtige gemeenschap niet bestaan. We ondersteunen onze partners in het vinden en behouden van voldoende vrijwilligers. In 2025 gaan we met onze partners in gesprek om te bepalen wat nodig is voor een sterke groep vrijwilligers bij sport, cultuur en welzijn.

Meedoen met cultuur, sport en activiteiten in de buurt is niet voor iedereen mogelijk, bijvoorbeeld omdat je de zorg hebt voor een kind of ouder. De komende jaren neemt het aantal mantelzorgers toe en zien we een risico op overbelasting. Dit willen we voorkomen. We gaan het komende jaar aan de slag met een bewustwordingscampagne om te zorgen dat mantelzorgers zich meer bewust worden van hun belangrijke rol en de weg beter weten te vinden naar ondersteuning. Daarnaast gaan we de mantelzorgwaardering vernieuwen, zorgen dat de mantelzorgers op meerdere momenten in het jaar gewaardeerd worden. Het komend jaar ondersteunen we onze mantelzorgers ook door extra aanbod te ontwikkelen gericht op het ontlasten van de mantelzorger. Onze aanpak heeft tot doel het aantal overbelaste mantelzorgers niet verder te laten stijgen.

De komende jaren blijven kwetsbare inwoners langer thuis wonen. Dit kan alleen in een buurt waar onze inwoners voor elkaar klaar staan. We volgen daarbij twee uitgangspunten. Ten eerste versterken we de buurt met activiteiten zoals de Lief en leed straat. Dit project is gericht op het vergroten van de betrokkenheid van burens onderling. Komend jaar breiden we dit project uit met de onze partners Van Houten&co en Woonin. Ten tweede versterken we de samenwerking tussen de professionele zorg en de sociale kracht in de buurt. Binnen het Sociaal Plein wordt deze verbinding gelegd. Waar mogelijk organiseren we ondersteuning in de buurt en kan de professional aansluiten. We gebruiken daarbij de ervaringen van de Wakkere Akker.

Doelstelling 2

Inwoners zetten hun talenten in voor elkaar

Wat gaan we daarvoor doen?

Voor een veerkrachtige samenleving is een actieve inzet van talenten van onze inwoners onmisbaar, zowel in de eigen buurt als voor kwetsbare inwoners. We stimuleren en ondersteunen inwoners om mee te doen en naar eigen kunnen actief bij te dragen. Zo kunnen mensen meedoen aan activiteiten, vrijwilligerswerk doen, of zelf initiatieven tot uitvoering brengen. Via het inwonersfonds geven we financiële ondersteuning aan inwonersinitiatieven. We zetten ons in voor een verdere stijging van de aanvragen.

Ook zetten we ons samen met maatschappelijke partners in om inwoners te ondersteunen en te stimuleren om hun talenten in te zetten, zoals bijvoorbeeld met een burendag. Onze maatschappelijke partners zijn belangrijk voor de talentontwikkeling en om te zorgen dat inwoners hun talenten in kunnen zetten. Daarom werken we aan meerjarige financiële afspraken met Van Houten&co, Aan de Slinger, Bibliotheek Lek en IJssel en Sportpunt Houten. Zo zorgen we voor commitment en continuïteit in inzet.

Cultuurdeelname draagt bij aan talentontwikkeling, ontmoeting en zingeving voor onze inwoners. Via het cultuurfonds financieren we projecten op het gebied van actieve cultuurparticipatie zoals Gluren bij

de buren, extra aanbod voor senioren bij Aan de Slinger en bijzondere optredens van amateurverenigingen. De huidige cultuurvisie loopt tot 2026. In 2025 kijken we naar welke thema's en onderwerpen vanaf 2026 belangrijk zijn. Actieve cultuurdeelname zal een relevant onderdeel blijven, met nog meer focus op ouderen en jongeren.

Doelstelling 3

Iedereen kan onbeperkt meedoen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Iedereen doet mee in de samenleving. Het is belangrijk dat iedereen naar vermogen mee kan doen. Ongeacht culturele achtergrond, genderidentiteit, beperking, leeftijd, afkomst, kwetsbaarheid, geletterdheid en/of inkomen. We nemen daarom drempels weg die meedoen belemmeren.

We hebben sociale-culturele centra zodat inwoners op een laagdrempelige manier mee kunnen doen aan het sociale leven. Dan is het ook belangrijk dat alle inwoners hiertoe toegang kunnen krijgen, ook wanneer je een fysieke beperking hebt. Dit doen we door te werken aan de fysieke toegankelijk en bereikbaarheid van ons gemeentelijk vastgoed én door te zorgen dat inwoners de beschikbare voorzieningen goed weten te vinden.

We werken met een kostprijs dekkende huur. De methodiek om deze te berekenen hebben we herzien. Tevens willen we zoeken naar mogelijkheden binnen de financiële kaders om ook de huidige huren hierop aan te passen, waardoor we nog beter in lijn met de wettelijke kaders werken. Dit vergt nog enig onderzoekwerk en afstemming met de raad voordat we hierover besluiten zullen nemen. We komen op twee momenten hiervoor met voorstellen in de raad: allereerst met het huurbeleid, waarin de huurtoewijzing en huurprijsstellingen zijn opgenomen. En een tweede voorstel met de implementatie en exacte financiële vertaling.

We kijken verder dan alleen de fysieke toegankelijkheid. We leven in een samenleving met een grote diversiteit aan mensen. We werken aan bewustwording door het gesprek te blijven voeren met bewoners, in de ambtelijke organisatie en met samenwerkingspartners. Zo organiseren we activiteiten die zorgen voor meer verbinding tussen inwoners van Houten met verschillende achtergronden, werken we samen met de Respect Foundation en Stichting Artikel 1 om discriminatie en polarisatie te voorkomen en aan te pakken in bijvoorbeeld de Week van Respect op een aantal scholen, rondom de 4 en 5 mei vieringen en met een jaarlijkse campagne 'Thuis voor alle Houtenaren'.

Deelprogramma Leren en Werken

Wat willen we bereiken?

Doelstelling 1

We vergroten financiële bestaanszekerheid door te voorkomen dat geldzorgen en schulden onbeheersbaar worden.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om deze doelstelling te behalen zetten we ten eerste in op het voorkomen, signaleren en aanpakken van schulden. En ten tweede op het vergroten van het bereik van minimaregelingen met daarbij bijzondere aandacht voor de kindregelingen.

Als we zelf schuldeiser zijn, incasseren we sociaal. We sluiten ons om die reden aan bij het Convenant Lokale Overheid. Het biedt inwoners schuldrust, sneller financiële stabiliteit en toekomstperspectief. Het bespaart de lokale overheid als schuldeiser tijd en onnodige incassokosten. We gaan werken op basis van de nieuwe Participatiewet (Participatiewet in Balans met ingang van 1 januari 2025). Hiermee worden begrippen als vertrouwen, eenvoud en menselijke maat verankerd in de uitvoering van de wet. De Participatiewet in Balans kent een pakket van 20 maatregelen die we implementeren.

We zorgen met onze partners voor een laagdrempelige toegang voor het praten over schulden en geldzorgen en het aanvragen van minimaregelingen. Onderdeel hiervan is het benutten van de plekken waar mensen komen, of het inschakelen van degenen met wie ze al in contact staan. Concreet zetten we in op de doorontwikkeling van het Sociaal Plein en een inwonersgerichte aanpak bij de aanvraag van een uitkering. Daarmee bereiken we meer inwoners.

Samen met Stichting Leergeld en het Jeugdfonds Sport en Cultuur werken we aan het vergroten van het bereik voor de kindregelingen.

Doelstelling 2

We zorgen dat mensen zo actief mogelijk deelnemen aan de samenleving

Wat gaan we daarvoor doen?

De Houtense werktafel zet samen met partners in op werk en participatie. We zetten specifiek in op de volgende groepen jongeren, (ex-)inburgeraars, inwoners met een banenafspraken, de doelgroep nieuw beschut en inwoners met GGZ-problematiek.

De huidige situatie op de arbeidsmarkt, met structurele tekorten, biedt zowel kansen als uitdagingen. De uitdaging is dat mensen in de bijstand belemmeringen hebben om aan het werk te gaan die niet eenvoudig op te lossen zijn. De kans is dat er structurele tekorten zijn, waardoor mensen naar banen toe kunnen groeien. In 2025 bouwen we onze aanpak voor de doelgroep met ontwikkelpotentieel verder uit. Deze aanpak kenmerkt zich door de woorden "langdurig, intensief en stapsgewijs." Samen met onze werk-assessment-partners, zoals Nieuw Wulven en de Was- en Strijkservice, werken we aan een coalitie en werkwijze met ondernemers die mensen de kans biedt om geleidelijk naar werk toe te groeien.

Binnen het programma Op Koers werken we gestructureerd samen met de inwoner en betrokken partijen om mensen met multi-problematiek te ondersteunen. Voor 2025 ligt de focus op het doorontwikkelen met ondersteuning van de Hogeschool Utrecht, naar een Houtense aanpak voor integraal werken voor mensen met complexe problematiek.

Voor inburgeraars bieden we ondersteuning op het gebied van taalonderwijs, inkomen, maatschappelijke begeleiding en intensieve begeleiding naar werk. We zorgen voor een goede start voor iedere inburgeraar. Een belangrijk doel voor 2025 is het opstellen van een cohort-rapportage voor de groep die in 2022/2023 is ingestroomd, om te evalueren waar ze nu staan en wat we hiervan kunnen leren voor procesverbetering. Een tweede speerpunt is het optimaliseren van de

samenwerking tussen informele en formele dienstverlening, zodat er een gemeenschap van maatschappelijke partners ontstaat die de benodigde ondersteuning aan nieuwkomers kan bieden.

Doelstelling 3

Alle jongeren in Houten hebben gelijke kansen

Wat gaan we daarvoor doen?

Alle kinderen en jongeren in Houten hebben recht op de ontwikkeling van hun talenten. In samenwerking met Stichting Leergeld en het Jeugdfonds Sport en Cultuur richten we ons op de sportieve en culturele talenten van kinderen uit gezinnen met een lager inkomen, waarbij we extra inzetten op het vergroten van het bereik.

Voor jonge kinderen met een ontwikkelingsachterstand bieden we vroeg- en voorschoolse educatie aan, zodat zij een goede start kunnen maken op de basisschool. Met het Taalatelier ondersteunen we kinderen die de Nederlandse taal nog niet volledig beheersen. Leerkrachten zien kinderen dagelijks en met het scholenteam bieden we gerichte hulp waar nodig. In 2025 willen we onderwijs en zorg dichter bij elkaar brengen, door de samenwerking met alle partners hierin te versterken. Daarnaast zetten we in op thuiszitters, door het verzuimprotocol om te vormen naar een aanwezigheidsprotocol en ook de samenwerking de partijen te versterken. Als laatste geven we in 2025 vorm aan de prestatie-afspraken VVE, dit doen we samen met de kinderopvang en het onderwijs.

We verbeteren de samenwerking tussen leerplicht en de Houtense werktafel om jongeren die in de school-setting niet tot hun recht komen door middel van een combinatie van leren en werken de mogelijkheid te geven zich verder te ontwikkelen.

Onderwijshuisvesting is een randvoorwaarde voor goed onderwijs, wat een grote invloed heeft op gelijke kansen voor kinderen. In 2025 voeren we een aantal haalbaarheidsonderzoeken uit. Daarmee bepalen we hoeveel grote en kleine schoolgebouwen we nodig hebben. Door meerdere scholen samen te brengen onder een dak, zoeken we mogelijkheden voor de realisatie van Integrale Kindcentra. We maken ook keuzes voor duurzaamheid, multifunctionaliteit, toegankelijkheid, bereikbaarheid en inclusief onderwijs zoals vastgesteld in het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2043.

Deelprogramma Thuis

Wat willen we bereiken?

Doelstelling 1

In Houten wonen we veilig en zelfstandig in een prettige en toegankelijke woonomgeving

Wat gaan we daarvoor doen?

Zo lang als mogelijk veilig, prettig en zelfstandig wonen in Houten is belangrijk voor onze inwoners. Hiervoor zetten we in op vitale wijken en zorgzame gemeenschappen met passende woningen, ontmoeting in de buurt, beschikbare voorzieningen, goede toegankelijkheid en veiligheid in en om het huis. Een voorbeeld van voor senioren geschikte woningen met een ontmoetingsruimte is nieuwbouwcomplex LindeOord. In onze voorzieningenplanning en gebiedsontwikkeling hebben we extra aandacht voor het evenwicht tussen vraag en aanbod aan voorzieningen voor kwetsbare inwoners. Ook bij verplaatsing en nieuwbouw van voorzieningen moeten deze voor hen toegankelijk en bereikbaar zijn.

Begin 2025 wordt naar verwachting de wettelijk verplichte Woonzorgvisie ter besluitvorming aan de Raad voorgelegd. We gaan in deze visie in op wat de huisvestingsopgaven voor de aandachtsgroepen betekenen voor onze woningvoorraad. Tot 2040 willen we 1.500 gelijkvloerse woningen voor ouderen toevoegen. We geven uitvoering aan de Agenda 'Vitaal oud(er) worden in Houten 2023-2026'. Naast de grote behoefte aan passende woningen voor ouderen zetten we in op ontmoeten en meedoen in de wijk en gezond ouder worden. Voorbeelden van activiteiten zijn de Lief- en leedstraten en valpreventie cursussen voor senioren. Meer mensen met een psychische kwetsbaarheid blijven langer thuis wonen. Daarbij werken we aan een sterke omgeving rond kwetsbare inwoners. Dit doen we bijvoorbeeld met maatjes die als vrijwilliger praktische hulp bieden. We beperken daarmee de instroom in duurdere Wmo-voorzieningen.

Bij ernstige zorgen over de veiligheid en gezondheid van inwoners, jong en oud, werken we samen met Samen Veilig Midden Nederland (Veilig Thuis en SAVE). Het Sociaal Team heeft een rol in het signaleren en bespreekbaar maken van huiselijk geweld en kindermishandeling. We trainen medewerkers uit het onderwijs en de kinderopvang om onveilige situaties en verwaarlozing te leren signaleren. En we werken vanuit het landelijk traject toekomstscenario jeugd en gezin aan het versterken van de sociale teams met expertise over veiligheid en bescherming.

Om zoveel mogelijk uithuisplaatsingen van kinderen te voorkomen wordt in de regio Lekstroom samengewerkt in het project gezinsvormen. Mocht een uithuisplaatsing toch nodig zijn willen we hulp zo dichtbij mogelijk bieden. Voorbeelden van initiatieven zijn Kamers met Aandacht en campagnes om pleegouders en gezinshuishoudens te werven. Met deze aanpak willen we het aantal kinderen in de jeugdbescherming verminderen. We zetten in op een daling van 0,9% naar 0,7% van alle kinderen onder de achttien jaar.

Doelstelling 2

We versterken het gewone leven

Wat gaan we daarvoor doen?

Het Sociaal Team helpt de mogelijkheden en krachten van inwoners te versterken waardoor zij in staat zijn zo zelfstandig mogelijk hun leven te leiden. Ze bieden begeleiding of organiseren, indien nodig, zorg voor inwoners die het (tijdelijk) zelf of alleen met anderen in hun netwerk niet redden. Dat doen zij vanuit de visie dat niet alles wat anders is of anders verloopt dan je zou willen, een probleem is en direct vraagt om professionele hulp of ondersteuning. Als ondersteuning nodig is, biedt het Sociaal Team dat op maat, zo dicht mogelijk bij huis en het eigen netwerk en zoveel mogelijk aansluitend bij het gewone leven. Voor het versterken van het gewone leven continueren we in 2025 de begeleiding door het Sociaal Team. Het Sociaal Team ervaart soms druk vanuit inwoners of hun netwerk om een snelle oplossing te bieden in plaats van werken aan versterken van het gewone

leven. We gaan in 2025 onderzoeken hoe we het Sociaal Team hierin kunnen ondersteunen.

De kosten in de jeugdzorg stijgen en we moeten ervoor zorgen dat de zorg betaalbaar blijft. De kostenstijging komt door de toename van complexiteit van de zorg en er wordt te snel doorverwezen naar duurdere jeugdhulp terwijl er oplossingen mogelijk zijn binnen het informele netwerk of vrij toegankelijke voorzieningen. De toeleiding naar (jeugd)hulp heeft een belangrijke rol in de afweging om naar het voorliggend veld en/of naar geïndiceerde hulp te verwijzen. Dit betreft voor jeugd niet alleen het Sociaal Team, maar ook de huisartsen en jeugdartsen (GGDrU) als verwijzers. Dit vraagt om samen met hen tot goede werkafspraken te komen. In de kern moeten Sociaal Team, huisartsen en jeugdartsen vaker andere oplossingen aandragen dan hulp. Dit vraagt met name van ouders een houding waarin zij zelf tot verandering moeten komen, in plaats van het kind door middel van zorg. We willen daarmee de hulp en zorg door professionals verminderen. In plaats daarvan zoeken we naar oplossingen in de eigen leefomgeving en de eigen mogelijkheden. Het aanbod aan inwoners is dan niet gericht op het leveren van zorg maar op begeleiding naar herstel of meedoen aan de samenleving. We gaan de mogelijkheden daarvoor onderzoeken bij jong en oud. We zijn daarvoor samen met de gemeenten in de regio ook in gesprek met de VNG en het Rijk.

Doelstelling 3

Hulp en ondersteuning is van goede kwaliteit en betaalbaar voor jong en oud

Wat gaan we daarvoor doen?

We constateren al langere tijd een stijging van zorgkosten binnen jeugdhulp en ook in 2025 zal deze trend zich door te zetten. Minder vrijwillige uithuisplaatsingen hebben tot gevolg dat er langere en intensievere ambulante zorg nodig is. Intensieve regionale samenwerking is nodig om de kosten terug te dringen. In 2025 zal er in ieder geval ingezet worden op het declaratiegedrag van zorgaanbieders, evaluatie en aanscherping van gestelde kaders van de verschillende zorgproducten, evaluatie en uitbreiding van het dekkend zorglandschap en een strakkere sturing op de ontwikkelopgaven binnen de inkoop van het segment gezinsvormen. Met deze aanpak stabiliseren verminderen we het aantal kinderen met jeugdhulp van 13,5% naar 12,5% van alle kinderen tot achttien jaar.

We werken regionaal aan de uitvoering van de landelijke hervormingsagenda jeugd. De hervormingsagenda zorgt voor een brede maatschappelijke aanpak en verbetering van het jeugdhulpstelsel. De nadruk ligt hierbij op beschikbaarheid, organisatie en houdbaarheid van de jeugdzorg. Samen met het Sociaal team, verwijzers en aanbieders zetten we in op passende ondersteuning bij het normale leven.

De in 2024 gestarte pilot voor de was- en strijkservice is een voorbeeld van het slimmer organiseren van zorg en ondersteuning. Met de nieuwe was- en strijkservice kunnen thuiszorgmedewerkers de tijd die ze nu besteden aan wasverzorging inzetten voor andere inwoners die ook hulp nodig hebben. In 2025 wordt deze pilot geëvalueerd om te leren van de ervaringen. Vanaf 1 januari 2025 starten we met nieuwe contracten voor huishoudelijke ondersteuning. We hebben met de aanbieders duidelijke afspraken gemaakt over de mogelijkheden om te vernieuwen. Daarmee voorkomen we wachtlijsten en houden we ondersteuning beschikbaar voor inwoners die dat nodig hebben.

We willen dat inwoners zo lang mogelijk zelfredzaam zijn en dat deze zelfredzaamheid versterkt wordt zodat er minder beroep gedaan wordt op maatwerkvoorzieningen. Dit zien we nu al terug in de beweging die zorgaanbieders in Houten maken met behulp van *reablement*. Reablement is een manier om samen met een inwoner te werken aan herstel van zijn leven en zelfredzaamheid. In de woningbouwopgave houden we ons bij het realiseren van gelijkvloerse woningen voor senioren aan de toegankelijkheidseisen. We verwachten dat dit een positieve (financieel) effect heeft op de verwachte toekomstige woningaanpassingen. Het aantal oudere inwoners dat gebruikt maakt van Wmo voorzieningen neemt toe. We verwachten daarom meer inwoners in de Wmo, maar zetten in op een beperkte stijging. Daarmee blijft de ondersteuning toegankelijke en betaalbaar.

Wat mag het kosten?

x € 1.000

Programma	Begroting 2025		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo
Samen Leven			
Saamhorigheid	8.716	1.154	-7.562
Gezondheid	6.235	2.149	-4.086
Leren en werken	24.490	11.334	-13.155
Thuis	34.364	372	-33.992
Programmabrede kosten	46	0	-46
Saldo van baten en lasten programma	73.850	15.009	-58.841
Mutaties reserves	0	54	54
Totaal resultaat programma	73.850	15.063	-58.788

In de financiële begroting is een overzicht opgenomen van lasten en baten per (deel)programma op basis van:

- Rekening 2023
- Begroting 2024 primitief
- Begroting 2024 (na wijziging)
- Begroting 2025

De [Verschillenanalyse](#) bij het overzicht van *lasten en baten per (deel)programma*, licht de verschillen op programmaniveau toe tussen de begroting 2025 en de begroting 2024 (primitief). De bijlage [Programma, deelprogramma en product](#) geeft aan welke producten onder de (deel)programma's vallen. De bijlage [Overzicht collegeleden](#) toont welk collegelid verantwoordelijk is voor de verschillende portefeuilles.

Programma Duurzame leefomgeving

Omschrijving programma

Wonen

De druk op de woningmarkt is hoog. Niet alleen in Houten, maar in de gehele Utrechtse regio. Het gaat niet alleen om aantallen, maar ook om betaalbare en 'passende' woningen. Er is een groot tekort aan woningen voor ouderen, starters en specifieke woningen voor inwoners met een zorgvraag. De woonambities van de gemeente Houten zijn vastgelegd in de Woonvisie 2021-2030. De opgave is om 4.750 woningen toe te voegen tot 2040. Naast meer diversiteit in het woningaanbod is het doel om meer sociale huurwoningen te bouwen. Intensieve samenwerking met Woonin is hierbij noodzakelijk om het percentage huurwoningen in Houten de komende jaren te laten stijgen, we sturen hierop middels de prestatie afspraken 2024-2027 met Woonin.

De gemeente Houten heeft de regionale Woondeal 2022-2030 voor de U-10 ondertekend. Alle gemeenten in de U-10 regio spannen zich in om twee derde van de woningen betaalbaar te bouwen. Om woningen betaalbaar te houden heeft de gemeente Houten zelfbewoningsplicht en de doelgroepenverordening ingevoerd. Met de aanpassing van de regionale huisvestingsverordening van Houten en de beleidsregels woonruimteverdeling kunnen we meer inzet leveren op het toewijzen van woningen aan eigen inwoners en lokaal gebonden woningzoekenden.

Er is er ook oog voor de vitaliteit van de dorpen in het buitengebied. Passend bij de vraag wordt er gekeken of er woningen kunnen worden toegevoegd om de leefbaarheid van de dorpen in stand te houden. Onder andere de projecten Kerkzicht in 't Goy en de Grote Driehoek in Schalkwijk dragen hieraan bij.

In 2025 wordt ingezet op de realisatie van het plan Houten Hub waarin tijdelijk flexwonen centraal staat.

Commerciële voorzieningen

Houten heeft belang bij een toekomstbestendig, vitaal centrum. Primair is voor het terugdringen van leegstand een rol weggelegd voor de eigenaar/verhuurder van het (winkel)vastgoed in de (winkel)centra. Wij ondersteunen en faciliteren hierin. Vanuit de 'Vitale Coalitie Centrum Houten' werken we aan een vitaal en toekomstbestendig (winkel)centrum.

Als de gebiedsvisie voor het Centrum begin 2025 wordt vastgesteld dan kunnen we op basis hiervan we concreet aan de slag met de realisatie van het perspectief van dit toekomstbestendige centrum. De aanvraag voor middelen vanuit de Impulsaanpak Winkelgebieden die in de zomer van 2024 is ingediend, kan hier natuurlijk een flinke versnelling in teweeg brengen (uitsluitel toekenning november 2024 verwacht). Daarnaast zetten we met de Vitale Coalitie en specifiek de Belangenvereniging Het Rond voor het centrum in op het organiseren van een effectieve en (kosten)efficiënte manier van centrummanagement om de uitrol van alle acties in het centrum goed te kunnen coördineren en uitrollen.

Tot slot stimuleren we ook in 2025 met het Evenementenfonds Houten passende evenementen in de centrumgebieden. Dit met als doel om de vitaliteit en levendigheid in winkelcentra te versterken.

Leefomgeving

We willen een openbare ruimte die schoon, heel, veilig, aantrekkelijk en toekomstbestendig is. Hiervoor zorgen we voor een goede beeldkwaliteit van het groen, de verharding (wegen en trottoirs) en het water. Hiervoor hebben we ook een adequate planning voor onderhoud van zowel de bovengrondse als ondergrondse infrastructuur. Klimaatadaptatie, biodiversiteit, duurzaamheid en bewonersparticipatie zijn belangrijke aandachtspunten in het beheer.

Gebiedsontwikkeling

De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden en vereist een andere manier van werken met een intensievere afstemming en nauwere samenwerking. Hiervoor zijn ook in dit begrotingsjaar middelen opgenomen voor het opstellen van het Omgevingsplan en de Omgevingsvisie. Deze

trajecten worden hand in hand uitgevoerd met bijvoorbeeld de programma's Bouwen voor Houten, Duurzaamheid en de Sociale Koers.

De grote woningbouwopgave maakt onderdeel uit van het programma bouwen voor Houten, waarin we sturing geven aan de nieuwe woningbouwopgave zoals vastgelegd in de woonvisie: het toevoegen van 4750 woningen tot 2040.

We werken verder aan de ontwikkeling van de prioritaire locaties. We ronden de gebiedsvisies voor het centrum, de Molenzoom, de Koppeling en Houten Oost af. Een belangrijk onderdeel bij deze visies is een ontwikkelstrategie. In 2025 actualiseren we de nota kostenverhaal voor onze gebiedsontwikkelingen.

We onderzoeken samen met de ontwikkelaars de haalbaarheid van de woningbouwontwikkeling in Schalkwijk (de Grote Driehoek). Hierbij worden bewoners, provincie en belanghebbenden betrokken. We verwachten in 2025 een intentieovereenkomst en anterieure overeenkomst af te sluiten. Daarnaast werken we voor het buitengebied verder aan bouwstenen voor de Omgevingsvisie en een Agenda Buitengebied. Voor het behoud van vitaliteit in 't Goy worden er 54 woningen buiten de stedelijke contour gerealiseerd. Hiervoor stellen we een anterieure overeenkomst op.

We leveren een bijdrage aan de ontwikkeling van de regio Utrecht en zoeken actief verbinding met de buurgemeenten. Samenwerking met de regio, provincie en rijk zijn essentieel voor het realiseren van onze ruimtelijke opgaven en het verkrijgen van noodzakelijke subsidies.

We werken aan behoud en ontwikkeling van Houten als economisch aantrekkelijke vestigingsplaats. Waarbij we met de komst van het Ondernemersfonds verder vorm gaan geven aan het netwerk van bedrijvigheid in Houten. Daarnaast blijven we in Houten zoeken naar optimaal ruimtegebruik van onze werklocaties en we zoeken (regionaal) naar schuifruimte.

Duurzaamheid en energietransitie

De uitkomsten van het burgerberaad Energie 2040 vormen de basis voor nieuw energiebeleid dat we in 2025 (door)ontwikkelen. Dit zal zijn uitwerking krijgen in een nieuw Energieplan, een startnotitie voor een windkader en een evaluatie van (en daaropvolgend nieuw beleid voor) zonnevelden. In de warmtetransitie verwachten we in 2025 concrete stappen te zetten met het Polderplan, de isolatieaanpak in Oude Dorp/Oorden, een bronnenonderzoek en Warmteprogramma en een vergunningprocedure voor de verduurzaming van warmtekrachtcentrale Vijfwal. Netcongestie is een zeer actueel thema, dat volop in de aandacht staat. Samen met andere partijen zetten we in op oplossingen voor de korte en middellange termijn, bijvoorbeeld via een energiehub en de plaatsing van meer transformatorhuisjes. Afhankelijk van de besluitvorming van de Raad van State start in 2025 de bouw van Windpark Goyerbrug. De huidige ondersteuning van vrijwilligersorganisaties via de subsidieregeling Energietransitie loopt door in 2025. Bij de besluitvorming over het nieuwe Energieplan zal moeten worden besloten hoe we het bestaande budget daar zo goed mogelijk voor kunnen aanwenden en welke aanvullende financiering we kunnen vinden.

Ook de inzet op circulariteit wordt gecontinueerd. In 2025 gaan we de inzamelmiddelen vervangen zoals in het Beheerplan Inzamelmiddelen is voorzien. Ook starten we met nieuwe contractpartijen voor de verwerking en transport van een groot deel van de afvalstromen van de milieustraat.

Landschap en recreatie

Om de cultuurhistorische waarde van het landschap te behouden en te verstrekken, investeren wij in aanleg en herstel van (nieuwe) landschapselementen. Hierbij werken wij samen met het Provinciale Platform Groenblauwe Dooradering. Hiervoor zal voor de periode 2025 - 2028 een nieuwe samenwerkingsovereenkomst afgesloten worden.

Bij alle activiteiten is het van belang dat er een evenwicht is tussen het aantal activiteiten en de impact die die activiteiten hebben op de leefbaarheid. Daarnaast hebben wij te maken met een verwachte transitie in de landbouw in verband met de stikstofproblematiek, waardoor er voor een deel van de landbouw een ander verdienmodel moet worden gevonden. Daarbij kan recreatie ook een onderdeel vormen. Hierbij werken wij samen met de provincie en gemeenten in en om het Kromme Rijngebied in het kader van het Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG).

Recreatie wordt steeds belangrijker, vooral om dat direct in de eigen woonomgeving te kunnen doen. Daarom steken wij onder andere in op het beleefbaar en bereikbaar maken van de Hollandse Waterlinies, onder andere via het dijkversterkingsproject Sterke Lekdijk. Daarnaast worden recreatieve mogelijkheden binnen Houten zo goed mogelijk ontsloten. Belangrijk hierbij is dat de leefbaarheid in het buitengebied niet ten koste gaat van deze ontwikkelingen, maar dat er voldoende ruimte blijft voor onze agrariërs.

Cultuurhistorie en archeologie

In januari 2023 heeft de raad de Visie cultureel erfgoed vastgesteld waarmee richting wordt gegeven aan hoe wij met ons cultureel erfgoed om willen gaan. Het inzichtelijk maken van de samenhang en koppelkansen met andere beleidsterreinen is van belang omdat de gemeente met deze integrale aanpak dit kan inbedden in de Omgevingswet.

Het onderdeel actualisatie van het monumentenbeleid is opgestart en wordt in 2025 afgerond.

In 2025 en de jaren daarna wordt gekeken of de uitkomst van het onderzoek naar de mogelijkheden voor een vorm van een museum gerealiseerd kan worden. Dit kan bijvoorbeeld door het laten oprichten van een stichting, het laten opnemen van ruimte in de plannen van het Huis van Houten of op andere manieren. Hiermee kunnen onze cultuurhistorische en archeologische waarden worden gekoesterd en benut en biedt dat een mogelijkheid om bezoekers te informeren over hun en onze geschiedenis.

Beleidskaders

[Retailvisie Houten 2015-2025](#)

[Woonvisie 2021-2030](#)

[Toekomstvisie Houten 2025](#)

[Beeldkwaliteitskader openbare ruimte](#) : deze link werkt niet; stuk digitaal niet vindbaar

[Water- en rioleringsplan \(WRP \)](#)

[Energieplan](#)

[Transitievisie warmte](#)

[Regionale Energiestrategie](#)

[Beleidsplan openbare laadinfrastructuur](#)

[Visie Groen en Biodiversiteit](#)

[Visie Cultureel Erfgoed](#)

[Woondeal regio Utrecht - Utrecht10](#)

Verbonden partijen

zie paragraaf 1.4.7.2.

Deelprogramma's

Deelprogramma Wonen

Wat willen we bereiken?

Doelstelling 1

Voldoen aan de woningbehoefte voor sociale huur volgens de Woonvisie 2021-2030 en de doelgroepenverordening.

Wat gaan we daarvoor doen?

In nauwe samenwerking met de woningbouwcorporatie tot 2040 1.550 sociale huurwoningen realiseren door nieuwbouw en transformatie. Hierop sturen wij middels de vastgestelde Prestatieafspraken 2024-2027, welke met Woonin zijn overeengekomen.

Doelstelling 2

Voldoen aan de woningbehoefte volgens Woonvisie 2021-2030 van 4.750 woningen tot 2040.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Gebiedsvisie Centrum, Molenzoom en Koppeling opleveren.
- Gebiedsvisie Houten-Oost opleveren.
- Opstellen van een Woonzorgvisie, waarin is beschreven hoe we aan de woningbehoefte van aandachtsgroepen (zoals senioren, mensen met een fysieke- of verstandelijke beperking) willen voldoen.
- Onze woningbouwplanning uitvoeren waarbij we naar verwachte de woningbouwopgave (zie tabel) realiseren.

Doelstelling 3

Bij het verdelen van woonruimte krijgen Houtenaren voorrang.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Inzetten op maximale toewijzing aan eigen inwoners en lokaal gebonden woningzoekenden conform wettelijke regelgeving, met een aanpassing van de regionale huisvestingsverordening van Houten en de beleidsregels woonruimteverdeling;
- In de huisvestingsverordening wordt het mogelijk gemaakt om ook voor betaalbare koop voorrangregels toe te passen. In 2025 worden deze in beleidsregels uitgewerkt, ook voor specifieke doelgroepen.

Indicatoren

Indicatoren						
Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
		2021	2022	2023	2024	2025
Output indicatoren						
Nieuwe betaalbare koopwoningen	BAG	x	28	12	22	115
Nieuwe middenhuurwoningen	BAG	x	0	0	133	0

Nieuwe sociale huurwoningen	BAG/CBS/Woonin	0	116	26	26	0
De oplevering van sociale huur fluctueert van jaar tot jaar. De prognose voor 2025 is dat er geen sociale huurwoningen worden opgeleverd. Het doel in de woonvisie om tot 2040 30% sociale huur te realiseren staat onverminderd overeind.						

Nieuwe woningen	BAG/CBS	193	343	116	252	300
* Bij de doorontwikkeling van deze indicatoren wordt ook de volkshuisvesting betrokken.						
Outcome indicatoren						

Inschijfduur woningzoekenden in jaren	Woonin	9.1	9.7	9,3	9.3	
BBV Indicatoren						

Gemiddelde WOZ waarde	CBS	378k	418k			

Aantal nieuwe gebouwde woningen per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	6,2	14	6	11,8	14,1

Demografisch druk in %	CBS	71,50%	73,10%			

Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	COELO	662,-	723,-			

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	COELO	853,-	912,-			

Deelprogramma Commerciële voorzieningen

Wat willen we bereiken?

Doelstelling 1

Vitale, toekomstbestendige (winkel)centra met minder leegstand.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Primair is voor het terugdringen van leegstand een rol weggelegd voor de eigenaar/verhuurder van het (winkel)vastgoed in de (winkel)centra. Wij ondersteunen en faciliteren hierin.
- Vanuit de 'Vitale Coalitie Centrum Houten' werken we aan een vitaal en toekomstbestendig (winkel)centrum.
- Samen met inwoners, ondernemers en organisaties in het centrum stellen we momenteel een gebiedsvisie op voor het Centrum (en de Molenzoom en de Koppeling) - een stedenbouwkundige schets is hier onderdeel van - die begin 2025 aan de raad ter vaststelling wordt aangeboden. Deze zal na vaststelling verder worden uitgewerkt zodat we concreet aan de slag kunnen met de realisatie van het perspectief van dit toekomstbestendige centrum. De substantiële aanvraag voor middelen vanuit de Impulsaanpak Winkelgebieden die in de zomer van 2024 is ingediend, kan hier natuurlijk een flinke versnelling in teweeg brengen (uitsluitel toekenning november 2024 verwacht). Verdere, forse vergroening van het centrum en sfeerverlichting maken hier onderdeel van uit.
- Daarnaast zetten we met de Vitale Coalitie en specifiek de Belangenvereniging Het Rond voor het centrum in op het organiseren van een effectieve en (kosten)efficiënte manier van centrummanagement om de uitrol van alle acties in het centrum goed te kunnen coördineren en uitrollen.
- Tot slot stimuleren we ook in 2025 met het Evenementenfonds Houten passende evenementen in de centrumgebieden. Dit met als doel om de vitaliteit en levendigheid in winkelcentra te versterken.

Doelstelling 2

Meer horeca aantrekken waarbij een aantrekkelijk en divers horeca-aanbod ontstaat.

Wat gaan we daarvoor doen?

In onze centrumgebieden levert de horeca een belangrijke bijdrage aan de vitaliteit en toekomstbestendigheid. In Houten hebben we relatief weinig horecavestigingen (in verhouding tot het aantal inwoners). In de afgelopen jaren is er meer horeca bijgekomen en is deze verhouding verbeterd. De groei is sinds de coronacrisis min of meer gestabiliseerd (eerst gedaald en later weer gegroeid). Voor 2025 verwachten wij verdere stabilisatie van het aantal horecavestigingen en wellicht een beperkte groei; steeds meer horecaondernemers grijpen nieuwe kansen na de coronaperiode. Voor eigenaren van winkelcentra (zoals Het Rond) is en blijft horeca interessant voor de aantrekkelijkheid en levendigheid van het centrum. We denken positief mee met (aanstaande) horecaondernemers over de mogelijkheden betreft horecavestigingen en terrassen en faciliteren hen zo goed mogelijk.

Wij hebben gemerkt dat de verruiming van de terrassen positief heeft uitgepakt, zowel voor de horecaondernemers als voor de sfeer in de centra; door de verruiming werd de aanblik gezelliger en uitnodigend voor de bezoeker. Op basis van een uitvraag onder horecaondernemers is gebleken dat sommige horecaondernemers het terras graag structureel uitbreiden. Daarom geven we de uitgebreide terrassen, waar bij een aantal horecaondernemers specifiek in het centrum animo voor is, structureel vorm. De laatste jaren vinden er steeds meer evenementen plaats op Het Rond; met de structurele uitbreiding van enkele terrassen gaat Het Rond (nog) meer bruisen.

Indicatoren

Indicatoren						
Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
		2021	2022	2023	2024	2025
Outcome indicatoren						
Aantal horeca-vestigingen in het centrum (Het Rond) op 1 januari	Provinciaal Arbeidsplaatsen Register	23	25	26	27	28
Leegstandspercentage Centrum (Het Rond)	Koopstromenonderzoek Randstad (KSO)*	12%	15%	16%	17%	19%

Deelprogramma Leefomgeving

Wat willen we bereiken?

Doelstelling 1

Groen, verharding en water onderhouden conform de afgesproken beeldkwaliteit voor een schone functionele en veilige leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

Algemeen

- Het beheren en onderhouden van groenvoorzieningen (incl. begraafplaatsen), verharding en water conform het Beeldkwaliteitskader Openbare Ruimte, het Water en Rioleringsplan 2024-2027, het Bomenbeleidsplan en de Keur (bepalingen) van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR).
- Uitvoeren van groot onderhoud en vervanging van het groen (bomen, grasvelden en plantsoenen), voet- en fietspaden en straatmeubilair conform het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) 2025-2029. (Zie voor de wegverharding, civieltechnische kunstwerken en verkeersregelinstallaties het deelprogramma Autoverkeer, doelstelling 3).

Groen en biodiversiteit

- Opstellen van een meerjarenplan "groenblauwe verbindingen" samen met de klankbordgroep biodiversiteit. Het meerjarenplan is een nadere uitwerking van de "kansenkaart" uit de Visie Groen en Biodiversiteit uit 2020.
- Herijken van de groene hoofdstructuur van Houten. Inventariseren mogelijkheden om lijnhagen op bedrijventerreinen en langs fietspaden in woongebieden te vervangen door een biodiverser en mogelijk ook voordeliger alternatief. Bij losloopgebieden behouden we een goede afscheiding.
- Doorgaan met het omvormen van gazon naar kruidenrijk gras. Uitgebreider communiceren over nut en noodzaak.
- Bij de Diepe Hoon wordt een parkje gerealiseerd met bomen, struiken, een natuurvriendelijke oever en inheemse planten, met medewerking van de ondernemers op deze locatie. Personeel werkzaam op het bedrijventerrein kan hier pauzeren.
- Het vergroten en beplanten van boomspiegels met het oog op de gewenste vergroening en het creëren van steppingstones voor insecten (zie ook Deelprogramma Duurzaamheid & energietransitie, doelstelling 3).
- Nieuwe door de gemeente beheerde ontsteningslocaties worden vaker ingezaaid met gras of een laagblijvend kruidenmengsel. Dit is minder arbeidsintensief dan plantsoenen met vaste planten en heesters. Bij zelfbeheer hebben bewoners altijd inspraak in de beplanting.

Water en oevers

- Samen met HDSR een plan maken voor de bestrijding van de zeer schadelijke Amerikaanse rode rivierkreeft. De kreeft is zeer talrijk, ondermijnt oevers en heeft een nadelige invloed op waterflora- en fauna en op de waterkwaliteit.
- Samen met HDSR bestrijden we ongewenste waterplanten. Met name het vederkruid is een punt van zorg.
- Een natuurvriendelijke oever realiseren aan de Rijnpolder, met subsidie van HDSR.

Zwerfvuil

- Organiseren/faciliteren/ondersteunen van opschoonacties met bewoners zoals maandelijkse zwerfvuilopruimacties door groepen buurtgenoten en landelijke opschoondagen alsmede het geven van gastlessen op scholen en aan statushouders over (zwerf)afval.
- De groep Zwerfvuil Houten, die maandelijks in bijna alle wijken zwerfvuil opruimt, ontvangt twee keer per jaar alle benodigde materialen. Overige opschoonacties faciliteert de gemeente individueel.
- Vanuit de groep Zwerfvuil Houten worden scholen aangeschreven en worden gastlessen vanuit het Wereld Natuur Fonds aangeboden
- Er komt aandacht voor het juist aanbieden van afval tijdens de inburgeringscursus. Dit gebeurt via beeldende brochures, die ook aan anderen kunnen worden uitgedeeld.

- In 2024 zijn er als proef 10 statiegeldringen op openbare prullenbakken geplaatst. In 2025 gaan we deze proef evalueren en kijken of we dit gaan uitbreiden.
- In samenwerking met de groep Zwerfvuil Houten bekijken we op welke manier we het probleem van peuken in de openbare ruimte kunnen tegengaan.

Doelstelling 2

Een adequaat en doelmatig beheer van de riolering, oppervlaktewater en grondwater voor een gezonde en klimaatrobuuste leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Uitvoering van het beheer (reiniging, inspectie en reparatie) en groot onderhoud en vervanging conform het Water- en Rioleringsplan 2024-2027.
- Voortzetting van de aanpak van risicolocaties wateroverlast (om te voorkomen dat er bij een extreme bui van 70 mm in één uur in 2040 nog schade kan ontstaan in panden).
- Actualisering van de klimaatverkenning (dit is een doorrekening van het watersysteem met een stresstest op basis van verschillende mogelijke extreme neerslag gebeurtenissen). We beoordelen opnieuw wat zinvol is om na 2025 te gaan doen om klimaatproof te worden.
- Het afkoppelen van minimaal 7.500 m2 verharding, het verwijderen van 1.250 m2 verharding en het aanbrengen van waterpasserende verharding op 50 parkeervakken.
- Bomen bijplanten voor de uitbreiding en verbetering van koelteplekken waar mensen kunnen vertoeven tijdens tropische dagen en/of voor meer schaduw op belangrijke langzaamverkeerroutes. Op verzoek van ondernemers komen er ongeveer 100 bomen bij op de Meidoornkade, Schalkwijkseweg en de Schaft.
- Bewoners en bedrijven stimuleren om klimaatadaptatiemaatregelen uit te voeren door middel van:
 - Verstrekken van subsidies vanuit de stimuleringsregelingen voor afkoppelen en aanleg groene daken.
 - Communicatie over de gevolgen van klimaatverandering (bijvoorbeeld het project "Water en klimaat in je straat" voor basisscholen of door de inzet van de interactieve "wateroverlasttafel" bij evenementen) en concrete campagnes met maatregelen die particulieren kunnen treffen (bijvoorbeeld het NK Tegelwippen).
 - Ophalen van overtollige tuinverharding met de tegeltaxi.
- Samen met de partners van het netwerk Water en Klimaat werken aan een doelmatig en duurzaam beheer in de afvalwaterketen.
- Gezamenlijk met HDSR en bewoners beoordelen van de waterkwaliteit op verschillende (ecoscan)locaties (Citizen Science).

Doelstelling 3

Goede en energiezuinige openbare verlichting ten behoeve van de verkeers- en sociale veiligheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Onderhoud en vervanging van de openbare verlichting conform het per 1 juli 2022 gestarte meerjarige vervangings- en onderhoudscontract en de Beleidsuitgangspunten en sferbeelden Openbare Verlichting (OVL) gemeente Houten (2021).
- Voortzetting van de vervanging van de openbare verlichting met als doel om in 2025 overal energiezuinige ledverlichting te hebben.

Doelstelling 4

Voldoende mogelijkheden voor sport, spel en bewegen voor alle leeftijden in de openbare ruimte.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Inspecties (3x per jaar) en onderhoud en vervanging (conform het MJOP 2024-2028) van speeltoestellen en sport- en spellocaties in de openbare ruimte.

- Bij vervanging van speeltoestellen bepalen we in overleg met de buurt hoe de locatie het best kan worden ingericht.
- We ondersteunen initiatieven uit de samenleving om bijzondere (sportieve) sport- en spelvoorzieningen te realiseren waarbij we uitgaan van bekostiging door sponsors.

Doelstelling 5

Meer participatie en zelf-organiserend vermogen van de samenleving bij beheer en herinrichting van de openbare ruimte.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het ondersteunen van bewonersinitiatieven voor zelfbeheer en herinrichting van de openbare ruimte.
- Bewoners/bedrijven inspireren tot nieuwe initiatieven door voorlichting te geven over bestaande aansprekende voorbeelden zoals het kunstgrasveld bij basisschool de Wissel, omvorming gazon naar ontmoetingstuin met biodiverse beplanting bij de Wegenbouw, ontstenen en vergroenen van de Pruimengaaarde.
- Inwoners verleiden om bestaande boomspiegels te verfraaien en te onderhouden met biodiverse beplanting.

Indicatoren

Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
		2021	2022	2023	2024	2025
Outcome indicatoren						
Beeldkwaliteit openbare ruimte conform de norm	Twee jaarlijkse meting door extern bureau.	87,5%	87,5%	87,5%	nvt	87,5%
Dit is een samengestelde indicator. Per gebiedstype (centrum, groenzone, bedrijventerrein en wonen) en per onderwerp (graslengte, kale plekken in plantsoenen, snoeibeeld, drijfvuil, onkruid op verharding en zwerfafval) bepalen in hoeverre het onderhoud voldoet aan de beeldkwaliteitsnorm.						

Deelprogramma Gebiedsontwikkeling

Wat willen we bereiken?

Doelstelling 1

Het faciliteren van (particuliere) initiatieven van diverse aard en omvang volgens de Omgevingswet met bijbehorende kerninstrumenten.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We werken aan de Omgevingsvisie en stellen een bijbehorende milieueffectrapportage (MER) op.
- We werken door aan de ontwikkeling van het Omgevingsplan.
- We werken aan diverse initiatieven op het gebied van wonen, werken en detailhandel.
- We ontwikkelen digitale systemen door, zodat deze beter aansluiten bij de Omgevingswet.

Doelstelling 2

In het programma Bouwen voor Houten sturing geven aan de woningbouwopgave, zoals vastgelegd in de woonvisie: het toevoegen van 4750 woningen tot 2040 (ruim 260 woningen per jaar)

Wat gaan we daarvoor doen?

- We maken een visie voor het centrum, De Molenzoom en De Koppeling, onderdeel daarvan is een ontwikkelstrategie. Hierbij zijn Houtens DNA, de Woonvisie en leidraad participatie uitgangspunt
- We stellen een gebiedsvisie op voor Houten Oost, onderdeel daarvan is een ontwikkelstrategie.
- We werken verder aan de ontwikkeling van de prioritaire locaties.
- We werken samen met de ontwikkelaars aan de woningbouwontwikkeling in Schalkwijk (de Grote Driehoek). Hierbij worden bewoners, provincie en belanghebbenden betrokken. We verwachten in 2025 een intentieovereenkomst en anterieure overeenkomst af te sluiten.
- In 2025 actualiseren we de nota kostenverhaal voor onze gebiedsontwikkelingen.
- We leveren een bijdrage aan de ontwikkeling van de regio Utrecht en zoeken actief verbinding met de buurgemeenten. Samenwerking met de regio, provincie en rijk zijn essentieel voor het realiseren van onze ruimtelijke opgaven en het verkrijgen van noodzakelijke subsidies.
- De gebiedsvisies worden gebruikt als input voor de Omgevingsvisie.
- Voor realisatie maken we gebruik van middelen die door provincie en Rijk ter beschikking worden gesteld en voeren hier verantwoording op.

Doelstelling 3

Behoud en ontwikkeling van Houten als economisch aantrekkelijke vestigingsplaats.

Wat gaan we daarvoor doen?

Met de komst van het Ondernemersfonds gaan we verder vormgeven aan het netwerk van bedrijvigheid in Houten. Door betere afspraken over bedrijfsterreinbeveiliging, het onderzoeken van oplossingen voor de benodigde energietransitie, het vergroenen van bedrijventerreinen, de intensivering van bedrijventerrein Doornkade, het zoeken naar last-mile oplossingen in de bereikbaarheid en het inspelen op kansen voor het bedrijfsleven op het gebied van innovatie en internationalisering, bevestigen we Houten als aantrekkelijke vestigingsplaats in de Utrechtse regio. We blijven in Houten zoeken naar optimaal ruimtegebruik van onze werklocaties en we zoeken (regionaal) naar schuifruimte.

Doelstelling 4

Behoud en ontwikkeling van een vitaal platteland met leefbare kernen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We maken met behulp van participatie bouwstenen voor het Buitengebied, welke landen in de Omgevingsvisie.
- Er wordt een Agenda Buitengebied opgesteld om het buitengebied te ontwikkelen en te versterken.
- Voor het behoud van vitaliteit in 't Goy worden er 54 woningen buiten de stedelijke contour gerealiseerd. Hiervoor stellen we een anterieure overeenkomst op.

Deelprogramma Duurzaamheid & energietransitie

Wat willen we bereiken?

Doelstelling 1

Energie: Houten wordt energieneutraal en klimaatneutraal in 2040. Alle energie die inwoners, bedrijven en instellingen samen verbruiken, wordt lokaal duurzaam opgewekt (100% lokale duurzame energie).

Wat gaan we daarvoor doen?

Houten wordt energie- en klimaatneutraal in 2040. Alle energie die inwoners, bedrijven en instellingen dan samen verbruiken, wordt lokaal duurzaam opgewekt. We gebruiken dan ook geen aardgas meer. Een en ander betekent dat de output indicator duurzame energie in onderstaande tabel in 2040 op 100% moet uitkomen. De doelstelling is vastgelegd in het Energieplan 2020-2025.

In dit plan, dat in 2020 door de raad is vastgesteld, staat aangegeven hoe wij in stappen van 5 jaar uiteindelijk in 2040 willen uitkomen op 100% energieneutraal. Voor 2025 is de doelstelling om uit te komen op 20%. In 2030 moet het percentage uitkomen op 40%, in 2035 op 80% en in 2040 op 100%. In 2024-2025 wordt het Energieplan geactualiseerd. Daarnaast is in maart 2021 door de raad de Transitievisie Warmte (TVW) vastgesteld. In dit plan wordt aangegeven welke stappen er gezet moeten worden om Houten in 2040 aardgas vrij te maken. Actualisatie van de TVW is voorzien in 2026. Ten slotte heeft de raad in oktober 2021 de Regionale Energiestrategie (RES) U16 1.0 vastgesteld. Daarin staat waar de opwek van grootschalige duurzame energie een plek krijgt en hoeveel dit moet opleveren in 2030. Over de volgende RES, de RES Herijking, wordt in 2025 een besluit genomen.

Activiteiten in 2025

In 2025 nemen we vanuit bovenstaande beleidsplannen actie op de volgende onderdelen:

- In 2025 worden de activiteiten ter uitvoering van het Energieplan 2020-2025 voortgezet. De gemeente ondersteunt hiermee lokale vrijwilligersorganisaties op het gebied van energie, verenigd aan de Energietafel Houten. De ondersteuning bestaat in 2025 uit de subsidieregeling 'Energietransitie' en bijdragen in de vorm van ondersteuning bij activiteiten. Dit is het laatste jaar van de subsidieregeling voor ondersteuning van de Energietafel.
- In 2024 zijn we gestart met de actualisatie van het Energieplan. Hierin verwerken we de adviezen en de routekaart van het Burgerberaad Energie 2040. We betrekken partijen van de Energietafel en andere stakeholders op het gebied van energie. Zoals besloten door de raad in juni 2024, onderzoeken we eerst het potentieel bij ondernemers en gaan we daarna aan de slag met de uitwerking van eventuele aanvullende voorstellen. Hierdoor vraagt de ontwikkeling van het Energieplan meer tijd dan eerder ingeschat. Het geactualiseerde Energieplan wordt rond de zomer van 2025 ter besluitvorming voorgelegd aan de raad. Bij de besluitvorming over het nieuwe Energieplan zal moeten worden besloten hoe we het bestaande budget daar zo goed mogelijk voor kunnen aanwenden en welke aanvullende financiering we kunnen vinden.
- Zodra er duidelijkheid is over de nieuwe rijksnormen voor windturbines, gaan we aan de slag met amendement 078-2022 (lokaal kader voor windmolens). We onderzoeken de mogelijkheid om het windkader samen met omliggende gemeenten op te stellen. De startnotitie voor een windkader zal in 2025 aan de raad worden voorgelegd.
- We stellen nieuwe beleidsregels op voor kleine windmolens (boerderijmolens), omdat de bestaande regels in het bestemmingsplan niet voldoen. Het onderzoek dat in 2024 is uitgevoerd benutten we hierbij.
- Na afronding van alle vergunningprocedures voor zonnepanelen (in 2024) gaan we in 2025 het beleidskader zonnepanelen evalueren. Op grond van de evaluatie bepalen we of er nieuw beleid nodig is. Hierbij betrekken we de uitkomsten van het Burgerberaad Energie 2040.
- Netcongestie is een onderwerp dat ook in 2025 weer volop aandacht krijgt. Samen met Impact Houten onderzoeken we de mogelijkheden van energiehubs¹ op bedrijventerreinen. Stedin zoekt in overleg met de gemeente naar locaties om meer transformatorhuisjes te plaatsen, om problemen met het elektriciteitsnet bij woningen te voorkomen.
- In 2025 gaat de uitvoering van de huidige Transitievisie Warmte² volop door. Energierijk Houten voert de isolatie aanpak voor de Oorden uit waarbij de wijkbewoners die financieel kwetsbaar zijn

extra gewezen worden op de subsidieregeling 'Isolatie koopwoningen Houten'. De eerste resultaten van deze isolatieaanpak worden verwacht in 2025.

- De subsidieregeling 'Isolatie koopwoningen Houten' voor inwoners met een kleine beurs en een slecht geïsoleerde woning is ook in 2025 beschikbaar. De subsidieregeling wordt mogelijk uitgebreid (dit is afhankelijk van een specifieke uitkering (Spuk)).
- In de wijk de Polders zet de gemeente samen met inwoners en andere stakeholders de inspanningen voor het Polderplan voort. Naar verwachting wordt het plan over de wijze waarop de Polders afscheid neemt van aardgas eind 2025 afgerond en uiterlijk in het eerste kwartaal van 2026 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Daarnaast evalueren we het proces van de selectie van de Polders om de ervaring te benutten bij de selectie van nieuwe wijken.
- In 2025 ronden we een verdiepend onderzoek af naar de (on)mogelijkheden van de aanwezige duurzame (collectieve) warmtebronnen in Houten. Dit onderzoek dient als input voor het opstellen van het Warmteprogramma. Het Warmteprogramma is de (verplichte) opvolger van de Transitievisie warmte en dient uiterlijk eind 2026 door de gemeenteraad te worden vastgesteld.
- We verwachten begin 2025 een vergunningsaanvraag te ontvangen van exploitant Eneco voor de verduurzaming van de warmtekrachtcentrale (WKC) Vijfwal. De onderzoeken zijn nog niet afgerond, net als andere voorbereidingen. De gemeente en Eneco zijn hierover in gesprek. Voor het betrekken van inwoners binnen de Vijfwal werken we samen met Eneco.
- We bieden inwoners met verschillende activiteiten en subsidies hulp en informatie bij het verduurzamen van hun eigen woning. Daarvoor bestaan op dit moment verschillende kanalen, zoals duurzaamhouten.nl, jouwhuisslimmer.nl en de lokale energie-initiatieven. In 2025 gaan we deze ondersteuning stroomlijnen. Hiervoor benutten we de input die we in de Polders ophalen over de gewenste ondersteuning van inwoners.
- In 2025 ronden we de huidige aanpak Energiearmoede af. Op basis van een evaluatie en beschikbaarheid van financiële middelen is een vervolg vanaf 2026 aan de orde.
- De RES Herijking wordt in 2025 ter besluitvorming voorgelegd aan de raad. Vanuit Houten brengen we hier geen nieuwe projecten in.
- Afhankelijk van de besluitvorming van de Raad van State start in 2025 de bouw van Windpark Goyerbrug. De gemeente zal een windfonds ontwikkelen om omwonenden financieel mee te laten profiteren van de opbrengsten van het windpark. Als de Raad van State oordeelt dat de verleende vergunning moet worden aangepast of vernietigd, zal nieuwe besluitvorming door de gemeente aan de orde zijn.
- Vanaf 2025 wordt van de gemeente een financiële bijdrage gevraagd voor deelname aan het provinciale Energie Diensten Centrum (EDC). Eind 2024 vraagt dit besluitvorming door de raad.

[1] Een energiehub is een lokale samenwerking tussen meerdere partijen op het gebied van energie. Deze partijen stemmen energieopwek, -opslag, -conversie en -verbruik op elkaar af. Daarmee ontlasten ze het elektriciteitsnet.

[2] In 2026 krijgt de Transitievisie Warmte een opvolger. Met ingang van de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw) wijzigt de Omgevingswet en verandert de naam Transitievisie Warmte in Warmteprogramma.

Doelstelling 2

Kringlopen: Houten wil een circulaire stad worden, waarin materiaalkringlopen gesloten zijn. Dat betekent dat we meer afvalstromen hergebruiken. Hoe beter we ons afval scheiden, hoe beter dat lukt. Uiteindelijk is er dan geen restafval meer (0 kg).

Wat gaan we daarvoor doen?

- Eind 2024 wordt een besluit genomen over de afvalinzameling per 1 januari 2027. Wanneer de keuze wordt om aan te sluiten bij een gemeenschappelijke regeling zal er in 2025 een onderzoek plaatsvinden.
- Eind 2024 kunnen we aan de hand van de keuze voor afvalinzameling per 2027 een besluit nemen om al dan niet door te gaan met de pilot GFT-inzameling bij hoogbouw. Bij een positief besluit start deze pilot in 2025.
- In 2025 gaan we de inzamelmiddelen vervangen zoals in het Beheerplan Inzamelmiddelen is voorzien.
- De aanbestedingen voor de afvalstromen van de milieustraat zijn in 2024 al opgestart, zodat we in 2025 kunnen starten met de nieuwe contractpartijen.

- Samen met IMPACT Houten en andere lokale initiatieven stimuleren we de transitie naar een circulaire economie met activiteiten gericht op circulaire inkoopbesluiten bij bedrijven en inwoners.
- In 2025 wordt het actieplan Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) verder uitgevoerd binnen de gemeentelijke organisatie. De focus ligt in 2025 op het organisatiebreed inbedden en actualiseren van de in 2024 opgestelde richtlijnen voor inkoopbesluiten.

Indicatoren

Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
		2021	2022	2023	2024	2025
Output indicatoren						
Aantal zonnepanelen op grote daken (systemen > kWp)	Analyse zonnepanelen RES U16	45.164	51.305	60.906	62.000	64.000
Percentage duurzame energie ten opzichte van totale energieverbruik (doel = 100%)	Klimaatmonitor RWS (samengesteld uit verschillende indicatoren)	nmb	nmb	nmb	15%	20%
Cijfers voor de laatste jaren (2020-2023) zijn nog niet beschikbaar vanuit de Klimaatmonitor.						
Energiecijfers in de Klimaatmonitor komen circa 2 jaar na afronding van een kalenderjaar beschikbaar. De cijfers worden ook continu geactualiseerd naar de best beschikbare informatie. Daardoor kan ook een eerder gerapporteerd percentage in de loop der tijd wijzigen.						
Outcome indicatoren						
CO2 uitstoot (in kton, excl. auto (snel)wegen)	Klimaatmonotor RWS	nmb	nmb	nmb	145	135
Cijfers voor recente jaren (2020-2023) zijn nog niet beschikbaar via de Klimaatmonitor. Energiecijfers in de Klimaatmonitor komen circa 2 jaar na afronding van een kalenderjaar beschikbaar. De cijfers worden ook continu geactualiseerd naar de best beschikbare informatie. Daardoor kan ook een eerder gerapporteerd cijfer in de loop der tijd wijzigen.						
BBV Indicatoren						
Omvang huishoudelijk restafval kg/inwoners	CBS	136	127	127	130	130
Achter de komma is de hoeveelheid restafval per inwoner licht gedaald: van 127,2 naar 126,5 kg. In de afgeronde cijfers is deze daling niet meer zichtbaar.						
Hernieuwbare elektriciteit in %	RWS	36,9%	52,2%	nmb	50%	66%
Energiecijfers in de Klimaatmonitor komen circa 2 jaar na afronding van een kalenderjaar beschikbaar. De cijfers worden ook continu geactualiseerd naar de best beschikbare informatie. Daardoor kan ook een eerder gerapporteerd percentage in de loop der tijd wijzigen.						

Deelprogramma Landschap en recreatie

Wat willen we bereiken?

Doelstelling 1

Behouden van een aantrekkelijk buitengebied door in te zetten op versterking van landschap en natuurwaarden.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Particulieren en agrariërs adviseren over de cultuurhistorische waarde van het landschap en de mogelijkheden voor aanleg en herstel van landschapselementen. Voor 2025 gaan we uit van ongeveer 10 nieuwe locaties waarbij aanplant van nieuwe landschapselementen plaatsvindt. Hierbij werken wij samen met het Provinciale Platform Groenblauwe Dooradering. Hiervoor zal voor de periode 2025 - 2028 een nieuwe samenwerkingsovereenkomst afgesloten worden.
- Advisering over inpassing van flora- en faunawaarden bij ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente. Hiermee wordt voor een belangrijk deel invulling gegeven aan de gemeentelijke taken met betrekking tot de Wet Natuurbescherming die op 1 januari opgegaan is in de Omgevingswet. In 2023 is het soortenmanagementplan (SMP) gebouw-bewonende soorten (vleermuizen, gierzwaluw en huismus) aanbesteed en het onderzoek daarvoor gestart. Oplevering en vaststelling van het SMP is gepland voor eerste kwartaal 2025.
- We maken ons hard voor versterking van de weidevogelpopulatie op het Eiland van Schalkwijk en andere kansrijke locaties binnen de gemeente. Hiervoor overleggen wij actief met grondeigenaren en gebruikers, de stichting Weidevogelbeheer Eiland van Schalkwijk, de agrarische natuurvereniging BoerenNatuur Utrecht Oost en de provincie Utrecht om de oppervlakte weidevogelgebied te vergroten (via onder andere subsidies) en de kwaliteit daarvan te verbeteren.
- Binnen de regionale samenwerkingsverbanden U16/Groen en Landschap en daarbinnen Groen Groeit Mee, bijdragen aan realisatie van een gezamenlijk ontwikkelbeeld voor de regio met bijpassende realisatiestrategie door participatie in Groen Groeit Mee. De gemeente Houten doet mee aan de pilot Kromme Rijn Linielandschap (KRLL) waarvoor in 2024 een ontwikkelperspectief ontwikkeld is. Hierbij is het KRLL in vier deelgebieden verdeeld. Hopelijk kunnen in 2025 de eerste projecten in het veld uitgevoerd worden.
- Belangrijk bij alle ontwikkelingen in het buitengebied is dat wij bij het versterken van de leefbaarheid in het buitengebied ontwikkelingen van natuur en toerisme niet ten koste mogen gaan van leefbaarheid in het buitengebied. Inwoners worden betrokken bij deze ontwikkelingen.
- We willen de leefbaarheid van het buitengebied behouden en versterken. We hechten veel waarde aan het landelijke, agrarische en dorpse karakter van het buitengebied van Houten. We streven daarom naar samenhang en evenwicht tussen wonen, recreatieve activiteiten, landbouw en andere economische activiteiten en mobiliteit. We willen dat de schaal van activiteiten aansluit bij het landelijke en dorpse karakter van het buitengebied. Hiervoor stellen we de Agenda Buitengebied op. Dit is een ambitiesdocument om Houtense opgaven in beeld te brengen en aan te sluiten op de landelijke, provinciale, regionale en lokale plannen, ambities, beleid en wet- en regelgeving. De Agenda Buitengebied zal bestaan uit bouwstenen voor het omgevingsvisieproces.

Doelstelling 2

Ontwikkeling, beheer en promotie van toeristische-recreatieve voorzieningen in de gemeente (zoals terreinen, routes en initiatieven) in Houten en in de regio.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bij deze doelstelling is sprake van een actieve inzet op een veelheid van terreinen:

- In algemene zin bijdragen aan het versterken van promotie van recreatie en toerisme binnen de gemeente en de regio met informatievoorziening door de VVV Kromme Rijnsteek.

Hiervoor worden de volgende activiteiten georganiseerd:

- zoeken naar twee locaties voor mobiele informatiezuilen en die up to date houden
- vertegenwoordiging van Houten in Visit Utrecht Region
- voeren van campagne via social media om toeristen te trekken naar Kromme Rijnstreek
- ontwikkelen en verspreiden folders en brochures met wandel- en fietsroutes
- contacten met de pers over bovenstaande
- samenwerken met Stichting ter promotie van Eiland van Schalkwijk
- ondersteunen en bijdragen aan organisatie van allerhande regionale activiteiten voor recreanten.

Bij alle activiteiten is het van belang dat er een evenwicht is tussen het aantal activiteiten en de impact die die activiteiten hebben op de leefbaarheid. Hier moet een evenwicht in worden gevonden. Anderzijds hebben wij ook te maken met een verwachte transitie in de landbouw in verband met de stikstofproblematiek. Hiervoor zal het nodig zijn dat voor een deel van de landbouw een ander verdienmodel wordt gevonden. Daarbij kan recreatie ook een onderdeel vormen. Dit is een worsteling waar wij nog lang niet uit zijn en waar nog veel vooral met het gebied over moet worden gesproken. Hierbij werken wij samen met de provincie en gemeenten in en om het Kromme Rijngebied in het kader van het Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG). Ondanks het bericht dat de regering stopt met het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), heeft de Provincie Utrecht aangegeven door te gaan met het bereiken van de doelen van het UPLG, daar heeft de provincie ook middelen voor.

In dat kader zijn wij als gemeente Houten al gestart met het opstellen van een Agenda Buitengebied waarin de ambities van het college gaan worden vertaald. In het kader van het opstellen van deze Agenda is informatie uit vooral het buitengebied worden opgehaald welke kansen en mogelijkheden er liggen, maar zullen ook inwoners uit de kern van Houten hiervoor worden geconsulteerd. Deze Agenda Buitengebied wordt in de raad van december 2024 door de raad behandeld zodat op basis van die Agenda in 2025 gestart kan worden met de voornemens uit deze Agenda.

- In samenwerking met 15 regiogemeenten en de marketingorganisaties van de gemeenten, bijdragen aan de regiostrategie (inter)nationaal toerisme en uitvoering geven aan het marketingplan (dat onder meer inzet op online vindbaarheid en campagnes voor specifieke doelgroepen)
- Deelname aan het Recreatieschap Stichtse Groenlanden die regionale recreatieterreinen beheert en onderhoudt binnen in onze gemeente en in de regio. Het feitelijke beheer en onderhoud van de regionale recreatieterreinen wordt uitgevoerd door Staatsbosbeheer (SBB) in opdracht van SGL. Daarnaast zorgen wij voor goede informatievoorziening over deze recreatieterreinen.
- In samenwerking met gebiedspartners verbeteren van de stad-land verbindingen en het recreatieve netwerk voor wandelen en fietsen, bijvoorbeeld in verband met het Omgevingsprogramma Recreatie en Toerisme. Hiervoor is Groen Groeit Mee een belangrijke Pijler.
- Samen met het Routebureau (voorheen onderdeel van SGL) worden de recreatieve wandel- en fietspaden onderhouden, verbeterd en uitgebreid. Hierbij wordt gezorgd dat deze aansluiting vinden aan paden in de regio. Hierover wordt actief gecommuniceerd. Ook Landschap Erfgoed Utrecht heeft hierin een rol vanwege het beheer en onderhoud van wandelpaden, zogenaamde klompenpaden.
- Faciliteren van ondernemersinitiatieven die bijdragen aan de recreatieve aantrekkelijkheid van de gemeente en het buitengebied in het bijzonder.
- Naar aanleiding van de bijschrijving van de Hollandse Waterlinies als Werelderfgoed bij UNESCO het beleefbaar en bereikbaar maken van deze Hollandse Waterlinies in samenwerking met de beheerders van deze forten en de provincie Utrecht, met diverse projecten, routes en arrangementen (hier ligt ook een link met archeologie en cultuurhistorie en het project Sterke Veilige Lekdijk). Hierbij is het van belang dat wij ondernemers op de forten faciliteren om hun fort open te stellen voor toeristen. Dat is nodig die te trekken zodat het beheer en onderhoud van de forten kan worden gefinancierd. Op het Eiland van Schalkwijk, en met name de Stelling van Honswijk, heeft dat nodig om als UNESCO Werelderfgoed te kunnen overleven.

Deelprogramma Cultuurhistorie en archeologie

Wat willen we bereiken?

Doelstelling 1

Behouden en beschermen van cultuurhistorische waarden (monumenten, archeologie en landschap).

Wat gaan we daarvoor doen?

- Een goede inbedding en bescherming van cultuurhistorie en archeologie in ruimtelijke planningsprocessen. Toetsing van archeologische offertes, Plannen van Aanpak, Plannen van Eisen, rapporten, het maken van selectiebesluiten, het toetsen van archeologie in omgevingsplannen, het actief onderhouden van contacten met de RCE over rijksmonumenten. Dit alles gebaseerd op wet- en regelgeving waaronder de Omgevingswet en Erfgoedwet. Hierover wordt actief gecommuniceerd binnen de gemeente. De Commissie Ruimtelijke Kwaliteit speelt hierin een belangrijke rol.
- In januari 2023 heeft de Raad de Visie cultureel erfgoed aangenomen waarin is beschreven hoe wij in Houten met ons cultureel erfgoed om willen gaan. Het gaat hierbij om het historische landschap, archeologie, groen erfgoed en (steden)bouwkunst. Het inzichtelijk maken van de samenhang en koppelkansen met andere beleidsterreinen is van belang omdat de gemeente met deze integrale aanpak dit kan inbedden in de Omgevingswet. Het onderdeel actualisatie van het monumentenbeleid is opgestart en wordt in 2025 afgerond.

Doelstelling 2

Het draagvlak voor cultuurhistorie vergroten door cultuurhistorie zichtbaar en beleefbaar te maken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Ondersteuning van vrijwilligers die de Open Monumentendag organiseren, wordt jaarlijks door de gemeente financieel ondersteund en gefaciliteerd (promotie, drukwerk, faciliteren).
- In de Visie cultureel erfgoed zijn in dit kader verschillende acties opgenomen:
 - opstellen van een cultuurhistorische waardenkaart (vaststellen en publiceren)
 - inventariseren en opstellen beheerplan van de gemeentelijke collectie
 - opzetten revolverend fonds en randvoorwaarden daarvoor opstellen
- Een goede cultuurhistorische waardenkaart is input voor de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan. Dit wordt in 2025 afgerond waarbij ook groen erfgoed wordt meegenomen.
- Het beheerplan voor de gemeentelijke collectie is grotendeels gereed en zal in 2025 worden afgerond.
- Het revolverend fonds wordt omgezet naar een vorm van een instandhoudingssubsidie. Dit kan in 2025 vastgesteld worden en in werking treden.
- In 2025 en de jaren daarna wordt gekeken of de uitkomst van het onderzoek naar de mogelijkheden voor een vorm van een museum gerealiseerd kan worden. Dit kan bijvoorbeeld door het laten oprichten van een stichting, het laten opnemen van ruimte in de plannen van het Huis van Houten of op andere manieren. Hiermee kunnen onze cultuurhistorische en archeologische waarden worden koesteren en benut en biedt dat een mogelijkheid om bezoekers te informeren over hun en onze geschiedenis.
- Daarnaast kan cultureel erfgoed een aanleiding zijn voor recreatie om daarmee ook toeristen te trekken en door daar goed over te communiceren, heb te spreiden over een groter gebied waardoor ongewenste drukte wordt beperkt.
- Het inzetten van de archeologische werkgroep bij ruimtelijke ontwikkelingen waarbij hun rol vooral educatief en publieksgericht wordt.
- Het bevorderen van kennis over en waardering voor archeologie bij de inwoners van Houten, onder meer door het organiseren van archeologische tentoonstellingen en door het geven van voorlichting op scholen. De archeologische werkgroep beschikt over leskisten die hiervoor kunnen worden ingezet. Dat zal worden uitgebreid.
- Uitwerken mogelijkheden om de Inundatiesluis bij fort Honswijk weer zichtbaar en beleefbaar te maken. Dat als onderdeel van het project dijkversterking Sterke Lekdijk. De Raad heeft hiervoor krediet beschikbaar gesteld en is geïnformeerd via een raadsvoorstel dat in november 2023

vastgesteld. Planning is dat de dijkversterking in het voorjaar van 2026 start waarbij het vrijgraven van de inlaatsluis daar een onderdeel van vormt.

- Fort Honswijk is grotendeels overgedragen in erfpacht aan de Stichting Honswijk. Vervolgens heeft de Stichting een exploitant gevonden die het fort gaat exploiteren. Hiervoor is een nieuwe Omgevingsvergunning nodig voor het kunnen uitvoeren van haar activiteiten. De eerste stap in deze procedure is gepland te zetten in het najaar van 2024. Als gemeente willen wij de Stichting en de exploitant daarbij faciliteren.
- Met betrekking tot de Hollandse Waterlinies in het algemeen staat in de interim omgevingsverordening van de Provincie Utrecht dat de uitzonderlijke universele waarde van dit Werelderfgoed niet mag worden aangetast. De provincie heeft daarvoor per gebied een Gebiedsanalyse opgesteld waarin inzicht wordt gegeven waar en hoe de kernkwaliteiten zich manifesteren in het gebied en wat de samenhang daarvan is. Op basis daarvan kunnen (ruimtelijke) ontwikkelingen worden beoordelen om daarmee de duurzaam in stand houding te bewerkstelligen. Deze Gebiedsanalyses dienen beter onder de aandacht te worden gebracht bij eigenaren van grond en ook bij hun ruimtelijke adviseurs. Hier wil de gemeente samen met de provincie meer publiciteit aan geven zodat duidelijker wordt welke ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk zijn.

Wat mag het kosten?

x € 1.000

Programma	Begroting 2025		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo
Duurzame leefomgeving			
Gebiedsinrichting	25.112	22.841	-2.271
Commerciële voorzieningen en horeca	923	149	-774
Duurzaamheid & energietransitie	9.437	8.314	-1.122
Leefomgeving	10.035	5.161	-4.874
Programmabrede kosten	79	0	-79
Landschap en recreatie	582	16	-565
Cultuurhistorie en archeologie	1.924	1.079	-846
Woningen	389	15	-374
Saldo van baten en lasten programma	48.481	37.574	-10.906
Mutaties reserves	1.237	969	-268
Totaal resultaat programma	49.718	38.544	-11.174

In de financiële begroting is een overzicht opgenomen van lasten en baten per (deel)programma op basis van:

- Rekening 2023
- Begroting 2024 primitief
- Begroting 2024 (na wijziging)
- Begroting 2025

De [Verschillenanalyse](#) bij het overzicht van *lasten en baten per (deel)programma*, licht de verschillen op programmaniveau toe tussen de begroting 2025 en de begroting 2024 (primitief). De bijlage [Programma, deelprogramma en product](#) geeft aan welke producten onder de (deel)programma's vallen. De bijlage [Overzicht collegeleden](#) toont welk collegelid verantwoordelijk is voor de verschillende portefeuilles.

Programma Goede bereikbaarheid

Omschrijving programma

Bereikbaarheid en mobiliteit 'Fietsstad in héél Houten'

We zorgen voor goede bereikbaarheid van, naar en in de gemeente Houten. Dat geldt voor alle vormen van vervoer, met de fiets, lopend, het openbaar vervoer en de auto. Houten blijft fietsgemeente nummer één van Nederland. Daarom verbeteren en verbreden we waar mogelijk bestaande fietspaden. Knelpunten pakken we aan. Ook werken we aan nieuwe of betere doorgaande regionale fietsroutes. We zetten onze lobby voor een volledige aansluiting op de A12 door. Daarnaast is een betere bereikbaarheid per bus nodig. We voeren geen betaald parkeren in op parkeerplekken in de openbare ruimte.

In het buitengebied gelden specifieke uitdagingen rond verkeer en vervoer. Veel fietspaden en wegen zijn in kwaliteit achteruitgegaan. Daar gaan we iets aan doen. Daarnaast geven we door het uitvoeren van een verkennend onderzoek uitvoering aan de lang gekoesterde wens toe te werken naar een vrijliggend fietspad tussen 't Goy en de Goyerbrug. Ten slotte starten we met een onderzoek naar de (on)mogelijkheden om te werken met camerapoorten t.b.v. tegengaan van gebiedsvreemd verkeer.

Houten staat bekend om zijn bijzondere ruimtelijke structuur, waarin de nadruk ligt op woon- en leefkwaliteit met veel ruimte voor fietsers en voetgangers. De bereikbaarheid van Houten is goed: een sterke fietsstructuur, twee treinstations, een rondweg om de kern Houten en aansluitingen op de snelwegen in de buurt. Kenmerkend voor 't Goy, Schalkwijk, Tull en 't Waal is dat de hoeveelheid verkeer beperkt is, maar dat de gebruikers van de wegen heel divers zijn, van landbouwverkeer tot vrachtverkeer, lokaal verkeer en bezoekers en recreatieverkeer van buiten de kernen.

In het programma Goede bereikbaarheid wordt benoemd wat de Houtense ambities zijn om de goede bereikbaarheid van de gemeente Houten per auto, fiets en openbaar vervoer te behouden. Bij goede bereikbaarheid hoort een (weg)infrastructuur met bijbehorende voorzieningen, die qua functionaliteit en kwaliteit voorziet in de behoefte van de gebruikers, met oog voor de verkeersveiligheid, geluidskwaliteit en luchtkwaliteit.

Regionale ontwikkelingen

Mobiliteit is een regionale aangelegenheid. In regionaal verband besteden we in de overleggen met Rijkswaterstaat, de provincie, U10 (regionaal samenwerkingsverband), NS, ProRail, U-OV en de regiogemeenten continu aandacht aan de belangen van onze eigen gemeente en van de regio.

Na vaststelling van de gebiedsvisies voor CMK gaan starten met de mobiliteitsprojecten die horen bij de woningbouw opgaven. Hiervoor zetten we de verkregen middelen via het BO MIRT voor in. Daar zullen we de komende 10 jaar mee bezig zijn. We starten met:

- Kruispunt N410-Binnenweg-Rondweg;
- Onderzoek naar optimalisaties station/knooppunt Houten;

Een verdere prioritering is nog niet bekeken en is afhankelijk van de inhoud van de vast te stellen visies en de uitkomsten van het onderzoek naar de regiopoort Houten.

Bestedingsplan mobiliteit en bereikbaarheid

De circa 50 projecten met betrekking tot mobiliteit en bereikbaarheid zijn opgenomen in het Bestedingsplan mobiliteit en bereikbaarheid. De actualisatie van het bestedingsplan mobiliteit en bereikbaarheid is gepland voor medio 2025, waarbij financiële ruimte wordt gecreëerd voor de mobiliteitsambities uit het collegeprogramma. In dit meerjarenplan wordt mede in verband met het beperkte budget aan eigen middelen een prioritering aangegeven afhankelijk van de te verwachten bijdrage van Rijk en/of Provincie. De opzet van het bestedingsplan geeft ruimte om bij nieuwe ontwikkelingen of inzichten opnieuw af te wegen of de huidige prioritering nog steeds de juiste is. Concreter zicht op invulling van de woningbouwambities van Houten is een voorbeeld van een nieuw inzicht waardoor de prioritering kan wijzigen.

Mobiliteit in omgevingsvisie

Het mobiliteitsbeleid van Houten moet worden ondergebracht in de omgevingsvisie. Dit krijgt verder vorm in 2025.

Vanuit het bestaand beleid en de ambities in het collegeprogramma is een set indicatoren opgesteld om het beoogd maatschappelijk effect inzichtelijk te maken. Deze indicatoren vindt u verderop op in deze toelichting. Voor de verplichte BBV-indicatoren hebben we waar mogelijk een raming opgenomen.

Programma Goede bereikbaarheid bestaat uit de volgende deelprogramma's:

- Mobiliteitsbeleid
- Autoverkeer
- Fietsverkeer
- Openbaar vervoer
- Verkeersveiligheid

Vanuit het bestaand beleid en de ambities in het collegeprogramma is een set indicatoren opgesteld om het beoogd maatschappelijk effect inzichtelijk te maken. Deze indicatoren vindt u verderop op in deze toelichting.

Overzicht relevante beleidskaders

Toekomstvisie Houten 2025
 Parkeervisie Houten 2021
 Nota Parkeernormen Houten 2021
 Startnotitie Groot Onderhoud en vervanging BOR 2014-2054
 KMobiliteitsvisie
 Uitvoeringsprogramma Fiets
 Realisatieplan Fiets
 Uitvoeringsprogramma knooppunten
 Mobiliteitsvisie Eiland van Schalkwijk (2017)
 Bestedingsplan mobiliteit en bereikbaarheid (2019)

U10 beleid:

Regionale fietsvisie 2.0
 Toekomstbeeld OV
 Integraal Ruimtelijk Perspectief
 Kaders vervolgetraject programma BOR
 Utrecht Nabij
 Regionaal mobiliteitsprogramma 1.0

Provinciaal beleid:

Bereikbaarheidsprogramma provincie 2024-2029

Overzicht verbonden partijen

Bij dit programma zijn geen verbonden partijen betrokken.

Indicatoren

Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
		2021	2022	2023	2024	2025
Output indicatoren						
Aantal kilometer verbeterde fietsinfrastructuur	Eigen metingen	0,4	0,4	0	2	2
Hier wordt bedoeld nieuwe/verbeterde fietsinfrastructuur waarbij het voor de fietser beter wordt in het kader van herinrichting van een weg (bijvoorbeeld omzetten in een fietsstraat, aanleg nieuwe fietssuggestiestroken of een heel nieuw fietspad. Regulier onderhoud telt hier niet in mee.						

Aantal ritten met AutoMaatje	Eigen metingen	1.135	1.521	2185	2.220	2500
Stand van zaken 2024 bijgewerkt t/m april 2024						
Aantal ritten met elektrische golfkarretjes	Stichting Vervoer Houten	2.394	6.388	7.605	7.600	8.500
Jaarcijfers 2024 bijgewerkt t/m april 2024.						
Toepassing toolbox communityaanpak	Eigen metingen	x	x	2	3	3
Dit is de stand van zaken augustus 2024.						
Outcome indicatoren						
% Inwoners dat tevreden is over de fietsroutes in Houten	Monitor Sociale Kracht	97%	98%	97%	98%	98%
% parkeerlocaties met bezettingsgraad >= 90%	Verkeersbureau (1x per 4 jaar)	x	22%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Raming 2026: < 25%.						
% verharding met een slechte (D-) kwaliteit	extern bureau (even jaren), eigen inschatting (oneven jaren)	nb	nb	13,60%	12,60%	10,5%
Een hoger % verharding met D-kwaliteit door achterstallig onderhoud. In de loop van 2023 is een inhaalslag gestart die doorloopt in 2024. Realisatie 2024 is bijgewerkt t/m augustus 2024.						
Aantal fietsers per dag op 2 meetpunten	Eigen metingen	2.264	5.279	5604	5700	5800
De tellingen van 2021 zijn van de niet representatieve maand januari. Dit waren de eerste resultaten van deze meetpunten. Bovendien was er in 2021 aanzienlijk minder woon-/werkverkeer door Corona. Dit verklaart het lage aantal voor 2021.						

Deelprogramma Mobiliteitsbeleid

Wat willen we bereiken?

Doelstelling 1

Het deelprogramma Mobiliteitsbeleid heeft tot doel om bij te dragen aan een vitale, duurzame en leefbare samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen?

Een vitale duurzame en leefbare samenleving wordt gecreëerd door een samenhangend systeem van mobiliteitsnetwerken. Hieronder vallen infrastructuur en diensten zoals de busverbindingen en aanbod van deelauto's. Deze samenhangende mobiliteitsnetwerken dragen bij aan de volgende vijf ambities:

- Goede bereikbaarheid voor auto, fiets, ov en lopen
- Stimuleren duurzame vormen van vervoer
- Beperken van overlast door verkeer
- Verschillende vormen van vervoer voor iedereen toegankelijk.
- Veilig verkeer voor iedereen.

De doelstellingen bij de deelprogramma's zijn gebaseerd op deze vijf ambities. Verkeersveiligheid is een randvoorwaarde en toegevoegd aan het programma Goede bereikbaarheid en beschreven bij het deelprogramma verkeersveiligheid.

Veel van deze ambities zijn afhankelijk van de ontwikkelingen in de regio. De meeste verplaatsingen van en naar Houten vinden plaats binnen de regio. Vanuit mobiliteit leveren we input aan diverse regionale projecten (zoals het programma U-Ned, de regionale mobiliteitsstrategie, knooppunten ontwikkeling en regionale parkeerstrategie) en lokale ruimtelijke plannen. Daarnaast brengen we onze ambities in in het traject omtrent de omgevingsvisie, zodat ook in de omgevingswet het mobiliteitsbeleid geborgd is.

Deelprogramma Autoverkeer

Wat willen we bereiken?

Doelstelling 1

Goed functionerende rondweg.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We vervangen 16 verkeersregelautomaten; vrijwel alle automaten zijn aan het einde van de technische levensduur. Het streven is dat alle automaten eind 2025 zijn vervangen door moderne automaten.
- Op basis van het verkeersmodel doen we nader onderzoek naar de impact van woningbouw op de doorstroming van de Rondweg en De Koppeling. Benodigde aanpassingen worden in beeld gebracht.
- We waarborgen dat alle mobiliteitsthema's, waaronder de doorstroming van autoverkeer, goed worden meegenomen in de omgevingsvisie.

Doelstelling 2

Goed functionerende aansluitingen op het landelijke hoofdwegennet.

Wat gaan we daarvoor doen?

We zetten proactief op de agenda onze wens voor een volledige aansluiting op de A12 t.h.v. Bunnik, zoals in 2018 bestuurlijk afgesproken in de bestuursovereenkomst integraal maatregelpakket buitengebied Bunnik-Houten. Dit doen we in gesprekken met de provincie, regio en RWS. De provincie heeft in het voorjaar van 2021 namelijk besloten vooralsnog niet verder te gaan met de voorbereidingen van de aansluiting op de A12, onder andere vanwege de hoge kosten en de vraag of de huidige invulling voldoende toekomstvast is, gezien alle ruimtelijke ontwikkelingen in de regio. Wij blijven de aansluiting A12 samen met Bunnik op de agenda plaatsen, gezien deze aansluiting positieve effecten heeft op de leefbaarheid en veiligheid in het Kromme Rijn gebied/

Het ontwerp voor het kruispunt N410-Binnenweg-Rondweg stellen we definitief vast, zodat we in 2026 de werkzaamheden kunnen uitvoeren. De subsidie voor de aanpassingen voor dit kruispunt is toegekend door de provincie Utrecht.

Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht

Wij blijven participeren in de overleggen met Rijkswaterstaat, provincies en gemeenten over de A27/A12 Ring Utrecht en verbreding A27 Houten-Hooipolder.

De Raad van State heeft op 31 mei 2024 per brief de datum (data) bekend gemaakt van de zitting voor het Tracébesluit Ring Utrecht. De zitting zal op 19, 20 en 21 november 2024 plaatsvinden. De verwachting is dat er mogelijk eind 2024 een onherroepelijk Tracébesluit Ring Utrecht is. De werkzaamheden kunnen dan starten in 2025.

Alternatief Ring Utrecht (ARU)

Het Rijk heeft de kans geboden om een alternatief te ontwikkelen voor het Tracébesluit Ring Utrecht en daarmee de geplande uitbreiding van de bak van de A27 bij Amelisweerd te voorkomen. De gemeente Utrecht en provincie Utrecht hebben sinds begin 2022 aan een alternatief voor het Tracébesluit, de regio waaronder Houten, zijn betrokken bij het mogelijke alternatief. Het ARU is eind december 2023 aangeboden aan de Minister van IenW. Op dit moment is niet duidelijk hoe de nieuwe minister en Tweede Kamer aankijken tegen dit alternatief.

Verbreding van de A27 tussen Houten en Hooipolder

Een ander Rijksproject waarbij Houten betrokken is, is de verbreding van de A27 tussen Houten en Hooipolder. Het Tracébesluit A27 Houten Hooipolder is onherroepelijk.

Tussen 2024 en 2031 zijn er flinke werkzaamheden aan de weg, bruggen, viaducten en andere A27-onderdelen. Rijkswaterstaat legt 47 kilometer extra rij- en spitsstroken aan en vernieuwt 3 bruggen, verbreden 1 brug en leggen andere op- en afritten aan. In totaal is het te verbreden traject ca. 47 km

lang. De werkzaamheden aan de verbreding van de A27 tussen Houten en knooppunt Hooipolder zijn inmiddels in januari 2024 officieel gestart met een eerste schop in de grond door de minister. Wij zijn zowel bestuurlijk als ambtelijk nauw betrokken bij de uitvoering. Zodoende is het mogelijk tijdig de Houtense belangen onder de aandacht te brengen.

Doelstelling 3

Een weginfrastructuur met bijhorende voorzieningen die voorziet in de behoefte van gebruikers.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Uitvoeren van klein en groot onderhoud en vervanging van de wegverhardingen en de civieltechnische kunstwerken conform het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) 2025-2029. In dit kader wordt de komende jaren getracht het aandeel (slechte) D-kwaliteit van de verharding te verkleinen tot 5% of minder.
In 2025 staat 36.004 m2 asfalt op de rol om aan te pakken. Het gaat om de volgende werkzaamheden: Kooikerspad (deel), Geerpad, Kapelleweg, Korte Uitweg, Groeneweg, bedrijventerrein Meidoornkade (geheel) en de Schonauwenseweg (deel).
Wat betreft de elementenverharding richten we ons in 2025 op De Campen, het Oude Dorp, De Tuinen, De Erven, De Molens, De Sloten, De Gaarden, De Akkers, De Oorden en De Hoeven.
- Wij gebruiken bestratingsmaterialen die voor minimaal 15% gerecycled zijn. Bij asfaltwegen bestaat minimaal 60% van de onderlaag en 30% van de tussenlaag uit gerecycled materiaal.
- Het gebruik van elektrische auto's stimuleren door voldoende openbare laadpalen in de openbare ruimte te plaatsen. Bestaande locaties blijven monitoren en indien nodig uit breiden, met meer participatie dan voorheen.
- In het kader van het dijkversterkingstraject Sterke Lekdijk voert HDSR de regie over dit project. HDSR heeft haar partners de mogelijkheid gegeven mee te liften met deze dijkversterking met eigen projecten als onderdeel van haar eigen dijkversterkingsproject; zogenaamde meekoppelprojecten. Eén van de meekoppelprojecten is de wegverbreding en weginrichting van het wegvak van de gemeentegrens van Nieuwegein tot aan de parkeerplaats van Fort Honswijk.
De raad van de gemeente Houten heeft hiervoor eind 2023 budget beschikbaar gesteld. Daarnaast dienen nog subsidies van de provincie en het rijk te worden aangevraagd wanneer dat mogelijk is. Planning is te starten met de werkzaamheden in het voorjaar van 2026.
- Het monitoren van de nieuwe verkeersregelinstallaties (VRI's) door middel van het analyseren van klachten en eigen bevindingen. Waar nodig en mogelijk vinden aan de VRI's kleinschalige regeltechnische aanpassingen plaats.

Doelstelling 4

Voldoende parkeergelegenheid voor de inwoners in hun buurt én in de centrumgebieden.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We zetten de community aanpak voort; we gaan in gesprek met bewoners die parkeeroverlast en -schaarste ervaren in hun wijk. Deze gesprekken leiden er vaak toe dat de ervaren parkeeroverlast verminderd. Parkeerplaatsen aanleggen blijft een mogelijkheid, die als laatste wordt toegepast.
- Het waar mogelijk opheffen van overbodige en informele parkeerplaatsen, zodat daarvoor groen in de plaats kan komen.
- Toetsing van nieuwe plannen op de parkeerdruk, zodat er voldoende parkeergelegenheid beschikbaar blijft.

Doelstelling 5

Door het faciliteren en stimuleren van elektrisch rijden en het gebruik van deelauto's verduurzamen we de mobiliteit.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We stimuleren het gebruik van deelauto's en zetten in op het toevoegen van deel(bak)fietsen. Conform het nieuwe parkeerbeleid kan bij een woningbouwontwikkeling de parkeernorm met 5% omlaag als de ontwikkelaar aantoonbaar inzet op het stimuleren van duurzame mobiliteit, waaronder deelautogebruik.
- We blijven laadpalen plaatsen en zullen hierin meer proactief acteren (conform parkeerbeleid 2021) als uit monitoringsgegevens blijkt dat de behoefte aan laadpalen in een bepaald gebied toeneemt. Daarnaast kunnen bewoners zelf een aanvraag doen voor nieuwe laadpalen. Om invulling te geven aan het collegeprogramma waarin participatie een belangrijke pijler is, is de procedure voor een aanvraag verbeterd en aangepast, met meer ruimte voor afstemming aan de voorkant.
- Als vervolg op de succesvol verlopen pilot "Kabelgoten" kunnen vanaf 2025 bewoners op eigen kosten een kabelgoot laten aanleggen in het trottoir voor hun woning.

Deelprogramma Fietsverkeer

Wat willen we bereiken?

Doelstelling 1

Toename van het fietsgebruik in de gemeente Houten en regionaal.

Wat gaan we daarvoor doen?

Als Fietsstad van Nederland geven wij prioriteit aan de fiets, vooral omdat dit een duurzaam en gezond vervoermiddel is. We willen dat het gebruik van de fiets de komende jaren toeneemt, vooral op de ritten korter dan 15 km, zodat Houten ook voor fietsgebruik bovengemiddeld scoort. Houten heeft ook de ambitie regionale fietsverbindingen te verbeteren. We zijn nu bezig samen met de provincie met de doorfietsroutes Houten-Lage Weide en USP-Houten Castellum. Komende periode wordt onderzoek door de provincie (in samenwerking met de aanliggende gemeenten) gedaan naar nieuwe mogelijkheden zoals Houten-Culemborg, Houten-Vianen en Houten-Wijk bij Duurstede (waaronder het traject 't Goy-Goyerbrug, dat we willen starten in 2026).

- We blijven met de provincie in overleg over verbeteren van het regionale fietsnetwerk en de lokale fietsroutes.
- We benutten de regelingen om subsidie aan te vragen optimaal.
- We maken afspraken met de provincie over de aanpassingen op het kruispunt Binnenweg-N410-Rondweg en gaan het ontwerp voor dit kruispunt definitief maken, in samenspraak met onder andere omwonenden en Fietsersbond. Ook over de andere fietsprojecten uit de bestuursovereenkomst integraal maatregelpakket Bunnik-Houten, zoals de fietsbrug over de A12, een spitsknip op de Achterdijk in Bunnik en een vrijliggend fietspad naar Odijk, blijven we in overleg met de provincie en Bunnik.
- We maken afspraken met de provincie over de doorfietsroute USP-Bunnik-Houten en Houten-Nieuwegein-Lage Weide.
- We werken aan de fietsverbeteringen uit de mobiliteitsvisie Eiland van Schalkwijk. We doen onderzoek naar de fietsverbinding Culemborg-Houten, Houten-Vianen en Houten-Wijk bij Duurstede via 't Goy.

De Liniepont (dieselpont) die forten van de Hollandse Waterlinies met elkaar verbind over de Lek is in 2024 vervangen door een elektrische pont. Vanwege een aanzienlijke subsidie van de provincie zullen de jaarlijkse kosten voor de gemeente nauwelijks hoger uitvallen.

Doelstelling 2

Tevredenheid inwoners over fietsnetwerk in Houten handhaven op het bestaande, hoge niveau.

Wat gaan we daarvoor doen?

We blijven deelnemen aan de landelijke F10 overleggen, waar we netwerken en gezamenlijk fietsen stimuleren en zorgen dat het belang van fietsen op de agenda van het Rijk blijft staan.

Voor het buitengebied tussen Bunnik en Houten zijn meerdere fietsmaatregelen vastgelegd in de bestuursovereenkomst integraal maatregelpakket Bunnik-Houten. Voor Houten geldt dat verder wordt gewerkt aan de voorbereidingen voor aanpassingen aan het kruispunt Kruisweg-Binnenweg-Rondweg. Bunnik gaat op zoek naar een geschikte maatregel om het sluipverkeer op de Achterdijk te laten afnemen en de oversteek voor de doorfietsroute Houten-USP veiliger te maken. De provincie zal doorgaan met de voorbereidingen voor het vrijliggend fietspad langs de N410 en de voorbereidingen (incl. financieringsvraagstuk) voor de fietsbrug over de A12.

We zetten verder in op verbreding van fietspaden en verbeteren van de veiligheid en comfort van ons fietsnetwerk.

Doelstelling 3

De overlast van fietsen op Piazza effectief tegengaan.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om de overlast van fietsen die niet in de rekken geparkeerd staan tegen te gaan, is het plan deze fietsen te verwijderen. Deze zullen op een andere locatie tijdelijk moeten worden opgeslagen. In de Perspectiefnota zijn middelen beschikbaar gesteld voor deze locatie. Momenteel vindt de zoektocht plaats naar een geschikte locatie.

Deelprogramma Openbaar vervoer

Wat willen we bereiken?

Doelstelling 1

Grotere tevredenheid van inwoners over het openbaar vervoer in de gemeente Houten en naar omliggende plaatsen buiten de gemeente Houten.

Wat gaan we daarvoor doen?

We willen de sterke positie van de trein behouden en intensiveren. Het bus-OV staat de laatste jaren onder druk. In overleg met de provincie, buurgemeenten en de vervoerder zetten we in op verbeteringen, waaronder het doorontwikkelen van U-flex en het verplaatsen van haltes naar voor iedereen toegankelijke locaties binnen de Rondweg. Dit levert een bijdrage aan de algemene bereikbaarheid van Houten en aan een duurzame mobiliteit. We hebben daarbij ook aandacht voor de wensen van ouderen en mindervaliden.

Doelstelling 2

Meer gebruik van het openbaar vervoer in de gemeente Houten en naar omliggende plaatsen buiten de gemeente Houten.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We blijven in 2025 in overleg met de provincie over de jaarlijkse vervoerplannen en blijven vasthouden aan onze wens om de dienstregeling niet verder te versoberen, maar minimaal terug te brengen naar het niveau van voor de coronabeperkingen. We zijn hiervoor afhankelijk van de invulling van de nieuwe OV-concessie die eind 2025 ingaat.
- Binnen het programma Bouwen voor Houten onderzoeken we, in overleg met de provincie, wat de mogelijkheden zijn om het busgebruik in Houten op een hoger niveau te krijgen. Bijvoorbeeld door het toevoegen, aanpassen of verplaatsen van haltes.
- We nemen bij de onderzoeken naar woningbouw in Houten ook ambities ten aanzien van openbaar vervoer mee.

Doelstelling 3

Mobiliteit van kwetsbare inwoners ondersteunen. Voor inwoners met een Wmo-vervoersindicatie – die niet (of niet in alle gevallen) met het OV kunnen reizen – houdt de gemeente met de regio een voorziening in stand (regiotaxi). Binnen de Rondweg kunnen deze inwoners gebruik maken van de elektrokar.

Wat gaan we daarvoor doen?

We ondersteunen kleinschalig aanvullend vervoer voor kwetsbare inwoners en faciliteren de stichting Vervoer Houten hiervoor. Samen met de Lekstroom gemeenten ondersteunen we het programma 'Doe mee met het OV'; een project waarin OV-ambassadeurs ouderen wegwijs maken in het OV. Daarnaast blijven we inzetten op het uitbreiden van het aantal bushaltes voor U-flex, zodat voor de reizigers van en naar het buitengebied een betere bereikbaarheid is van en naar de verschillende wijken in Houten. Dit programma moet worden uitgevoerd door de provincie.

Deelprogramma Verkeersveiligheid

Wat willen we bereiken?

Doelstelling 1

De verkeersveiligheid op een hoog niveau houden en waar mogelijk op basis van een risicogestuurde aanpak verder verbeteren.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We gaan in 2025 door met verkeersmetingen uitvoeren. Op basis van deze metingen maken we een voorstel voor concrete maatregelen en verdere acties. Een van deze maatregelen (uitkomst n.a.v. de metingen in 2024) is het verhogen van de verkeersveiligheid bij het Kamgras en het Westrumspad.
- De gemeente voert per kwartaal, op eigen initiatief of in het kader van de aanpak 'Veilige Straat', metingen uit en raadpleegt de provinciale verkeersveiligheidsmeter op te anticiperen snelheidsoverschrijdingen. Bij overschrijding wordt gezocht naar oplossingen, zoals een handhavingsactie in samenwerking met politie/bewoners/school e.d. of fysieke maatregelen.
- Onderzoek naar de veiligheid van kruispunten auto- en (brom-)fietsverkeer in verband met letselongevallen onder (brom-)fietsers.
- Maatregelen voor het autoverkeer zijn gericht op snelheidsremming van het autoverkeer en het veiliger inrichten van kruispunten met langzaam verkeer.
- Maatregelen voor het (brom)fietsverkeer zijn gericht op het verwijderen van obstakels en het verbreden/verbeteren van de (brom)fietspaden.

Wat mag het kosten?

x € 1.000

Programma	Begroting 2025		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo
Goede bereikbaarheid			
Autoverkeer	6.791	3.992	-2.799
Fietsverkeer	1.076	689	-386
Verkeersbeleid	195	2	-193
Programmabrede kosten	0	0	0
Openbaar vervoer	8	0	-8
Saldo van baten en lasten programma	8.070	4.683	-3.386
Mutaties reserves	1.656	-2	-1.659
Totaal resultaat programma	9.726	4.681	-5.045

In de financiële begroting is een overzicht opgenomen van lasten en baten per (deel)programma op basis van:

- Rekening 2023
- Begroting 2024 primitief
- Begroting 2024 (na wijziging)
- Begroting 2025

De [Verschillenanalyse](#) bij het overzicht van *lasten en baten per (deel)programma*, licht de verschillen op programmaniveau toe tussen de begroting 2025 en de begroting 2024 (primitief). De bijlage [Programma, deelprogramma en product](#) geeft aan welke producten onder de (deel)programma's vallen. De bijlage [Overzicht collegeleden](#) toont welk collegelid verantwoordelijk is voor de verschillende portefeuilles.

Programma Integrale veiligheid

Omschrijving programma

Onze algemene visie is dat “de gemeente Houten op het gebied van veiligheid streeft naar een gemeente waarin inwoners zich veilig voelen, waar criminaliteit en overlast beperkt blijven en waar de alertheid, weerbaarheid en zelfredzaamheid wordt versterkt om zo effectief om te gaan met mogelijke veiligheidsrisico's en noodsituaties.”

Onze missie is: ‘Een veilige gemeente, een gezamenlijke verantwoordelijkheid’. Mensen wonen en werken in een omgeving die veilig is én waarin mensen zich ook veilig voelen.

De strategisch doelstelling is dat deze collegeperiode de hoge veiligheidsbeleving wordt behouden, de geregistreerde criminaliteit afneemt en de alertheid, de weerbaarheid en zelfredzaamheid van inwoners en ondernemers wordt versterkt.

De basis voor deze begroting ligt in het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2024-2027. De activiteiten voor 2025 worden in deze begroting opgenomen.

Dit programma is opgedeeld in vijf veiligheidsvelden met daarin verschillende thema's.

1. Veiligheidsveld Sociale Veiligheid - Behouden maatschappelijke stabiliteit
2. Veiligheidsveld Jeugd en Veiligheid - Effectievere aanpak jeugdoverlast en het voorkomen van jonge aanwas in de (drugs)criminaliteit
3. Veiligheidsveld Fysieke Veiligheid – Verhogen brandveiligheid appartementencomplexen
4. Veiligheidsveld Georganiseerde ondermijnende criminaliteit – Tegengaan georganiseerde ondermijnende criminaliteit
5. Veiligheidsveld Digitale veiligheid – Verhogen alertheid en weerbaarheid inwoners en ondernemers vergroten.

Vanuit het bestaand beleid en de ambities in het collegeprogramma is een set indicatoren opgesteld om het beoogd maatschappelijk effect inzichtelijk te maken. Deze indicatoren worden in dit programma toegelicht. Voor de verplichte BBV-indicatoren hebben we waar mogelijk een raming opgenomen.

Beleidskaders

- Coalitieakkoord 2022-2026
- Regionale Veiligheidsstrategie 2023-2026
- Strategische agenda politie 2021-2025
- Bestuursagenda Veiligheidsregio Utrecht 2024-2027
- Integraal Veiligheidsprogramma Houten 2024-2027

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Indicatoren

Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
		2021	2022	2023	2024	2025
Output indicatoren						
Aantal geregistreerde criminaliteit	Politie	1498	1406	1245	1375	1375
Aantal meldingen Cybercrime	Politie	35	59	29	45	45

Aantal meldingen gedigitaliseerde criminaliteit	Politie	319	208	199	200	200
Aantal meldingen Meld Misdaad Anoniem	M.	30	16	14	25	25
Aantal woninginbraken	Politie	106	103	88	88	88
Geregistreerde rookmelderdichtheid in woningen gemeente Houten	Website gemeente Houten	66%	77%	78%	81%	82%
Het is op dit moment wettelijk verplicht dat woningen zijn voorzien van rookmelders. Dit betekent niet dat er in woningen daadwerkelijk werkende rookmelders aanwezig zijn.						
Meldingen jongerenoverlast	Politie	563	322	280	300	300
Outcome indicatoren						
Rapportcijfer gevoel van veiligheid	MSK	8	8	8	8	8
BBV Indicatoren						
Aantal verwijzing Halt	Stichting Halt	25	17	31	25	25
Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	CBS	1,2	1,4	1,7	1,7	
Aantal geweldmisdrijven per 1.000 inwoners	CBS	2,3	2	NNB	2,5	2,3
Aantal diefstallen uit woning per 1.000 inwoners	CBS	2,1	2,1	1,7	2,2	2,1
Aantal vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) per 1.000 inwoners	CBS	3,4	4,,1	2,2	3,6	

Jongeren met jeugdreclassering in % van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,1	0,1	0,1	0,1	

Deelprogramma Sociale veiligheid

Wat willen we bereiken?

Doelstelling 1

Afname van het aantal woninginbraken met 10% in 2027 (verplichte BBV-indicator).

Wat gaan we daarvoor doen?

- We organiseren bewustwordingscampagnes over woninginbraken.
- We maken een projectplan woninginbraken.

Doelstelling 2

90% van de casuïstiek Persoonsgerichte Aanpak volwassenen krijgt in 2027 een maatwerk aanpak op basis van de leefgebieden.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We voorzien alle aangemelde casuïstiek van een integrale aanpak met zorg en veiligheidsinterventies.

Doelstelling 3

Binnen het project Samen Veilig Ondernemen bedrijventerreinen is in 2027 bij alle 7 bedrijventerreinen een 0-meting uitgevoerd en een project gestart.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het project SVO wordt uitgebreid met twee bedrijventerreinen.
- Cameratoezicht wordt als optie om de veiligheid waar nodig te vergroten als thema meegenomen

Doelstelling 4

Maatschappelijke stabiliteit is een nieuwe prioriteit.

Kwalitatieve doelstelling is het behouden, herstellen en/of versterken van de verbinding met de samenleving en groepen daarbinnen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het bondgenotennetwerk komt 4 keer per jaar samen om de maatschappelijke stabiliteit te duiden en te bespreken.
- Onze kennis- en informatiepositie en expertise lokaal versterken.
- Zowel bestuurlijk als ambtelijk participeren in de werkgroep Maatschappelijke Onrust.
- Implementeren van de aanpak online aangejaagde verstoringen van de openbare orde en veiligheid
- We stimuleren inwonersparticipatie door de deelname aan de WhatsApp Buurtpreventie groepen en burgernet en stimuleren burgerinitiatieven. Belangrijke trends en ontwikkelingen communiceren we ook via deze platforms.
- Het bevorderen en uitdragen van open en respectvolle communicatie, zowel van de overheid naar inwoners als andersom.

Deelprogramma Jeugd en veiligheid

Wat willen we bereiken?

Doelstelling 1

Afname van het aantal politiemeldingen van jeugdoverlast met 10% in 2027.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Voortzetten van een gecoördineerde aanpak jeugdoverlast op individu, groep en domein. Wij werken hierbij samen met veiligheidspartners, het sociaal domein en de scholen.
- Meldingen van inwoners worden maandelijks besproken in het Jeugd en Veiligheidsoverleg.
- Op basis van politie- en gemeentelijke cijfers jeugdoverlast wordt per hotspot een plan van aanpak opgesteld (Bijv. Rietplas/Oosterlaakplas/Het Rond). De ervaringen van eerdere jaren wordt hierin meegenomen, zodat je weet waar overlast is te verwachten.
- We verbeteren de informatiepositie en -uitwisseling met onze partners (waaronder de scholen) waardoor we meer zicht op jeugd(groepen) krijgen. Veiligheidsonderwerpen die het Primair en Voortgezet (Speciaal) Onderwijs betreffen worden in het directie-overleg geagendeerd waarbij ook een veiligheidskundige kan aansluiten. Besluiten worden genomen in het LEA (Lokale Educatieve Agenda)
- Er wordt handelingsperspectief geboden aan inwoners en ondernemers wanneer zij jeugdoverlast ervaren.
- De samenwerking tussen politie, jongerenwerk, boa's wordt verder verstevigd.

Doelstelling 2

100% van de jongeren die worden aangemerkt als jonge aanwas krijgt een persoonsgerichte aanpak.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Meldingen van inwoners worden onder regie van de gemeente met de politie besproken.
- Jongeren die afglijden richting (drugs)criminaliteit of structureel ernstige overlast veroorzaken krijgen een integrale maatwerkaanpak (PGA) onder regie van de gemeente, waarbij jongeren zowel begrensd worden als perspectief en hulp wordt geboden.
- Naast de lokale aanpak werken we samen binnen een overkoepelende aanpak Jonge Aanwas samen met gemeente Nieuwegein, Vijfheerenlanden en IJsselstein. Deze richt zich op het uitwisselen van ervaringen en de samenwerking met de VO-scholen.
- Ouders, verzorgers en docenten worden bekend gemaakt met signalen die erop wijzen dat jongeren dreigen af te glijden richting (drugs)criminaliteit.

Deelprogramma Fysieke veiligheid

Wat willen we bereiken?

Doelstelling 1

Voor 7 (van de 14) meest risicovolle appartementencomplexen is een brandveiligheidsscan uitgevoerd en een vluchtplan opgesteld in 2027.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We voeren bij 2 appartementencomplexen een brandveiligheidsscan uit en stellen een vluchtplan op in samenwerking met de Veiligheidsregio en bijv. een woningcoöperatie en/of een bewonerscommissie

Doelstelling 2

In 2027 heeft 85% van de woningen in Houten een geregistreerde en werkende rookmelder.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We zetten in op wijkgerichte campagnes

Deelprogramma Georganiseerde ondermijnende criminaliteit

Wat willen we bereiken?

Doelstelling 1

Het stimuleren van meldingen van ondermijnende criminaliteit met als beoogd resultaat 20% meer meldingen/signalen in 2027.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Een campagne 'Meld misdaad anoniem' voeren om het aantal meldingen in Houten te vergroten.
- Meldingen door ondernemers stimuleren via het project SVO-bedrijventerreinen.

Doelstelling 2

100% van de signalen wordt uitgezocht en opgevolgd of afgedaan.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Binnengekomen meldingen over het mogelijk dealen- of produceren van drugs of prostitutie hebben prioriteit en hierover worden duidelijke afspraken met de politie gemaakt.
- Na het aantreffen van drugs op een locatie volgt altijd een bestuurlijke maatregel: een waarschuwing, last onder dwangsom of last onder bestuursdwang (sluiting). Hierbij voeren we een zero tolerance beleid.
- We voeren 3 integrale controles op blinde vlekken uit waarbij bedrijventerreinen extra aandacht krijgen.
- We vergroten de alertheid en bestuurlijke weerbaarheid door het geven van trainingen of anderszins.

Doelstelling 3

In beeld brengen en aanpakken van mogelijke plekken waar dealen wordt gesignaleerd in de openbare ruimte. Deze worden beoordeeld door professionals van de veiligheidsketen (o.a. op basis van meldingen van inwoners).

Wat gaan we daarvoor doen?

- We onderzoeken locaties en pakken deze integraal aan.
- Betrekken van de omwonenden van de locatie maakt onderdeel uit van het onderzoek

Deelprogramma Digitale veiligheid

Wat willen we bereiken?

Doelstelling 1

Digitale veiligheid is een nieuwe prioriteit.

Kwalitatieve doelstelling is het digitaal weerbaar maken van de inwoners en bedrijven in Houten. We doen dat door meer inzicht in deze vorm van criminaliteit te verkrijgen en door onze ondernemers en inwoners bewuster te maken van de online risico's, zodat slachtoffer- en daderschap kunnen worden voorkomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We voeren bewustwordingscampagnes gericht op de meest kwetsbare doelgroepen (ouderen, jongeren, MKB).
- We werken binnen ons district Lekpoort intensief samen met de politie en gemeenten Vijfheerenlanden en Nieuwegein om meer inzicht te krijgen in de problematiek (aard en omvang) én de behoeften van kwetsbare doelgroepen, waarmee we ons handelingsperspectief (voorlichting en aanpak) kunnen vergroten.
- We geven uitvoering aan de meest veelbelovende interventies uit het districtelijk Uitvoeringsprogramma Digitale Veiligheid 2024-2026.

Wat mag het kosten?

x € 1.000

Programma	Begroting 2025		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo
Veilige leefomgeving			
Fysieke veiligheid en crisismanagement	3.735	93	-3.642
Programmabrede kosten	0	0	0
Sociale veiligheid en Openbare orde	1.756	481	-1.275
Saldo van baten en lasten programma	5.491	574	-4.917
Mutaties reserves	0	0	0
Totaal resultaat programma	5.491	574	-4.917

In de financiële begroting is een overzicht opgenomen van lasten en baten per (deel)programma op basis van:

- Rekening 2023
- Begroting 2024 primitief
- Begroting 2024 (na wijziging)
- Begroting 2025

De [Verschillenanalyse](#) bij het overzicht van *lasten en baten per (deel)programma*, licht de verschillen op programmaniveau toe tussen de begroting 2025 en de begroting 2024 (primitief). De bijlage [Programma, deelprogramma en product](#) geeft aan welke producten onder de (deel)programma's vallen. De bijlage [Overzicht collegeleden](#) toont welk collegelid verantwoordelijk is voor de verschillende portefeuilles.

Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie

Het programma algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie betreft de OZB en de uitkeringen uit het gemeentefonds. Deze middelen kennen geen bestedingsdoel en zijn daarmee vrij aanwendbaar. In dit programma is de overhead apart begroot en dus niet meer verwerkt in de (deel)programma's (zoals de BBV voorschrijft). Ook het renteresultaat is een onderdeel van dit programma conform de criteria van de BBV-notitie rente.

De niet vrij aanwendbare heffingen, zoals het rioolrecht en afvalstoffenheffing, en de ontvangsten van specifieke uitkeringen zijn als baten opgenomen in de betreffende programma's.

Overhead

Hieronder volgt een overzicht van de overhead:

	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Personeelskosten Directie	472.091	318.894	466.679	431.168	346.948	346.948
Personeelskosten Leidinggevenden primair proces	1.305.312	1.205.405	1.381.800	1.374.482	1.373.544	1.362.190
Personeelskosten Managementondersteuning primaire proces	382.330	355.706	379.125	378.541	378.129	378.129
Personeelskosten Financiën, toezicht en control	2.440.577	2.210.667	2.352.397	2.200.326	2.200.121	2.200.121
Personeelskosten P&O/ HRM	1.260.674	1.111.183	1.188.333	1.194.493	1.209.334	1.209.334
Personeelskosten Inkoopfunctie	470.245	370.585	396.420	396.420	396.420	396.420
Personeelskosten Communicatiefunctie	718.132	988.220	1.058.761	1.040.713	1.040.435	1.009.935
Personeelskosten Juridische zaken	227.824	223.518	247.325	242.505	242.430	236.871
Personeelskosten Bestuurszaken en bestuursondersteuning	793.386	754.751	835.095	818.821	818.566	799.797
Personeelskosten Informatievoorziening en automatisering	1.223.296	1.302.359	1.710.925	1.497.308	1.515.309	1.515.309
Personeelskosten Informatiebeheer(DIV)	254.974	255.974	267.718	249.729	249.714	241.744
Personeelskosten Facilitaire zaken en huisvesting	1.003.650	940.590	863.048	863.140	863.140	854.631
ICT	2.619.130	2.545.746	3.036.002	2.774.660	2.860.961	2.835.296
Huisvesting	799.382	801.741	850.640	801.527	796.039	789.996
Uitbestedingskosten bedrijfsvoering	837.707	851.190	680.592	680.592	680.592	680.592
Concurrentheffing personeelskosten	950.870	1.256.940	1.462.632	1.461.632	1.395.632	1.395.632
Bedrijfsvoeringskosten diverse afdelingen	530.784	633.712	666.048	716.970	644.164	646.515
Totaal overhead	16.290.376	16.106.981	17.873.540	17.123.027	17.011.501	16.889.460

Deze overheadkosten bedragen 46,8% (2023 48,2%) van de totale kosten van de organisatie (apparaatskosten). Bij de laatste grote vernieuwing van het BBV (Besluit Begroten en Verantwoorden) zijn met ingang van het begrotingsjaar 2017 de taakvelden ingevoerd, waaronder het taakveld Overhead. Gemeenten gebruiken dit taakveld om het overheadpercentage te berekenen. Begin 2025 onderzoeken wij of wij hiervoor de meest logische berekening toepassen. Indien het wenselijk is om de berekening aan te passen, zullen we hiervoor een voorstel doen in de Perspectiefnota 2026. De overheadkosten zijn in de paragraaf lokale heffingen ook apart inzichtelijk bij de kostenonderbouwing gemeentelijke heffingen (rioolrecht en afvalstoffenheffing).

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Sinds 1 januari 2016 zijn gemeenten vennootschapsbelastingplichtig voor zover een onderneming wordt gedreven in fiscale zin. Veel gemeenten bieden reclame-exploitanten de mogelijkheid om reclame-uitingen aan te brengen op eigendommen van de gemeente. Commerciële partijen exploiteren de advertentieruimte, waarvoor gemeenten inkomsten ontvangen. Zo ook Houten. Hierbij wordt reclame-exploitanten een exclusief gebruiksrecht gegeven op eigendommen van de gemeente, zoals grond of lichtmasten. Hier kunnen dan reclameobjecten, zoals lichtbakken en abri's, worden aangebracht.

De Belastingdienst neemt het standpunt in dat dit een voor de Vpb belaste activiteit is. Veel gemeenten nemen het standpunt in dat sprake is van normaal vermogensbeheer. Inmiddels zijn de aangiften 2016 tot en met 2024 door onze fiscalist ingediend. Deze aangiften sluiten aan bij het standpunt van de Belastingdienst. Dit resulteert in dat Houten over deze activiteit Vpb moet betalen. Op dit moment is het standpunt van de Belastingdienst en de gemeenten over reclame-uitingen

voorgelegd aan de rechter. Zolang er geen uitspraak is, zal de gemeente Houten aangifte blijven doen volgens het standpunt van de belastingdienst.

Wat mag het kosten?

x € 1.000

Programma	Begroting 2025		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie			
Overhead	18.062	383	-17.680
Lokale heffingen	1.252	15.888	14.636
Overige baten en lasten	2.404	438	-1.965
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	111	86.336	86.225
Onvoorzien	0	0	0
Saldo financieringsfunctie	82	-15	-96
Vennootschapsbelasting (VpB)	28	0	-28
Saldo van baten en lasten programma	21.939	103.030	81.091
Mutaties reserves	-2.050	1.455	3.505
Totaal resultaat programma	19.889	104.485	84.596

In de financiële begroting is een overzicht opgenomen van lasten en baten per (deel)programma op basis van:

- Rekening 2023
- Begroting 2024 primitief
- Begroting 2024 (na wijziging)
- Begroting 2025

De [Verschillenanalyse](#) bij het overzicht van *lasten en baten per (deel)programma*, licht de verschillen op programmaniveau toe tussen de begroting 2025 en de begroting 2024 (primitief). De bijlage [Programma, deelprogramma en product](#) geeft aan welke producten onder de (deel)programma's vallen. De bijlage [Overzicht collegeleden](#) toont welk collegelid verantwoordelijk is voor de verschillende portefeuilles.

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

1. Belangrijkste ontwikkelingen in 2025

Gemeentelijk beleid

Uitgangspunt voor de Onroerendezaakbelasting (OZB) en de toeristenbelasting is een trendmatige aanpassing van de begrote opbrengst, dat wil zeggen een mutatie als gevolg van de algemene prijsontwikkeling conform de korte termijn raming van het CPB. Voor 2025 leidt de trendmatige aanpassing van deze begrote opbrengsten tot een verhoging van 3,3%.

Voor de overige belastingen en heffingen geldt als uitgangspunt dat deze kostendekkend in de begroting worden verwerkt. Dit is conform de begrotingsrichtlijnen 2025 zoals die door de raad zijn vastgesteld.

Afvalstoffenheffing

De totaal begrote kosten (saldo van opbrengsten en uitgaven) van de afvalinzameling bedragen voor 2025 € 6,522 miljoen. Dit is een stijging van € 0,28 miljoen ten opzichte van 2024. Deze stijgingen ontstaan door:

- Hogere personeelskosten.
- Hogere overheadkosten.
- Hogere overige kosten.

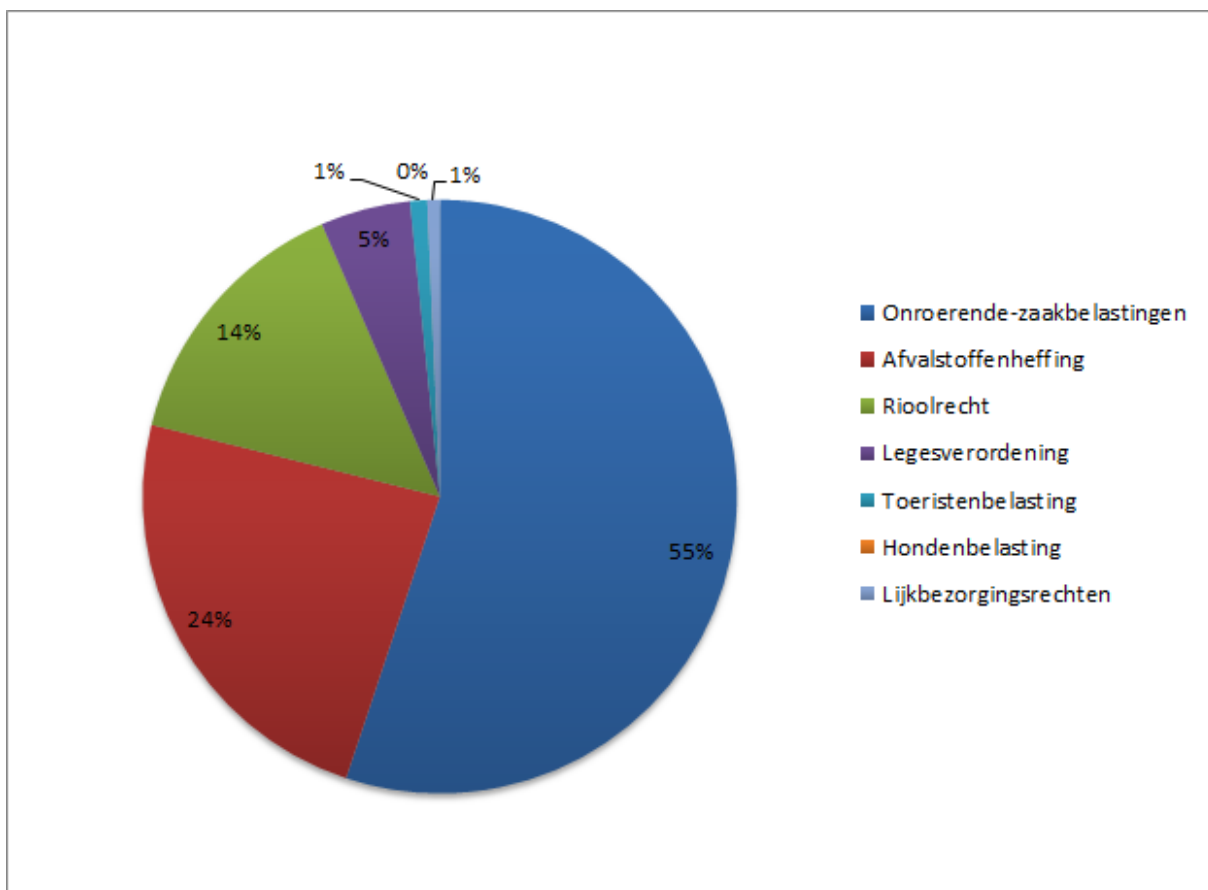
Op basis hiervan is het tarief voor meerpersoonshuishoudens van de afvalstoffenheffing voor 2025 op € 342,48 (2024: € 333,60) berekend.

2. Overzicht geraamde inkomsten per belastingsoort

Voor 2025 worden de volgende inkomsten verwacht. Ter vergelijking zijn cijfers uit voorgaande jaren opgenomen.

Omschrijving	Rekening 2023	Begroting 2024*	Begroting 2025	% van de totale opbrengst
01. Afvalstoffenheffing	5.715	6.267	6.522	23,8%
02. Hondenbelasting	185	0	0	0,0%
03. Leges algemeen	1.307	1.477	1.343	4,9%
04. Lijkbezorging	159	188	188	0,7%
05. Onroerend zaakbelasting	14.792	14.831	15.120	55,1%
06. Rioolheffing	3.453	3.816	4.009	14,6%
07. Toeristenbelasting	263	245	253	0,9%
Totale opbrengst	25.874	26.824	27.435	100,0%

* Stand na 1e Bestuursrapportage 2024



3. Lokale lastendruk

In onderstaande tabel wordt de verwachte lokale lastendruk in Houten in 2025 weergegeven. Het uitgangspunt is een meerpersoonshuishouden. Voor de berekening van de onroerend-zaakbelasting is uitgegaan van een trendmatige aanpassing van het tarief.

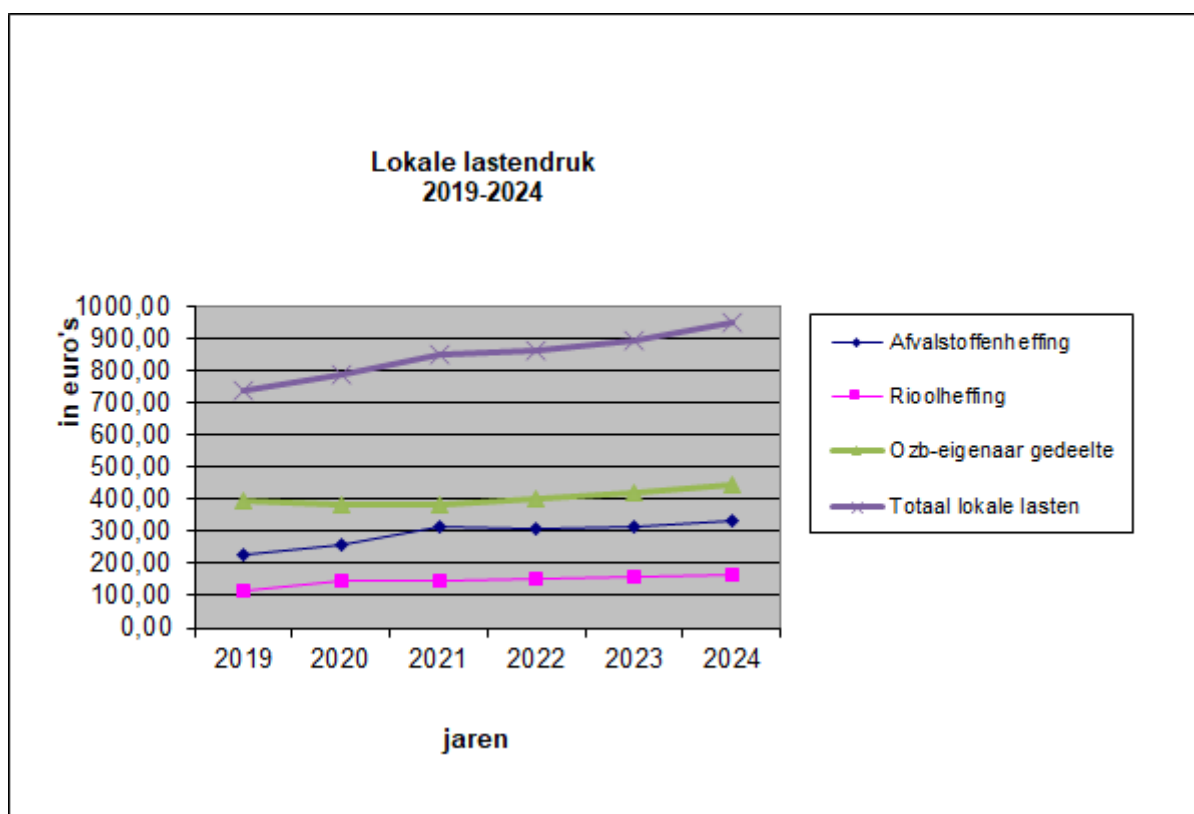
Lokale lastendruk

bedragen x € 1

Omschrijving	Rekening 2022	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Afvalstoffenheffing	310	314	334	336
Rioolheffing	150	157	167	186
Totaal gebruiker	460	471	501	522
OZB-eigenaar gedeelte	397	421	447	501
Totaal eigenaar / gebruiker	857	892	948	1,023

Berekeningsmethode Coelo:

Huishoudens die ozb betalen hebben een koopwoning. Tot en met 2021 publiceerde het CBS alleen de gemiddelde WOZ-waarde voor zowel koop- als huurwoningen. De waarde van huurwoningen is over het algemeen lager dan die van koopwoningen. Als je uitgaat van de gemiddelde WOZ-waarde van koop- en huurwoningen samen dan ga je dus in de meeste gemeenten eigenlijk uit van een te lage waarde als je wilt laten zien wat een huishouden met een koopwoning gemiddeld betaalt. Om een beeld te geven van hoe de lokale lasten zich vanaf 2020 hebben ontwikkeld zijn hieronder de tarieven afvalstoffenheffing, rioolheffing en ozb/eigenaar grafisch weergegeven.



Bij de calculatie voor de woonlasten voor meerpersoonshuishouden (mphh) die COELO voor 2024 hanteert, staat de gemeente Houten op de 214^e plaats (€ 1.024). In 2023 was dit de 184^e plaats. In onderstaande tabel zijn enkele vergelijkende cijfers uit de Atlas van de lokale lasten 2024 opgenomen.

Vergelijking woonlasten mphh

Omschrijving	Woonlasten hh Coelo	Procentuele vergelijking	Positie ranglijst
Landelijk goedkoopste gemeente (Rijssen-Holten)	675	66%	1
Gemeente Houten	1.023	100%	214
Landelijk duurste gemeente (Bloemendaal)	1.988	197%	345
Provinciaal goedkoopste gemeente (Veenendaal)	779	76%	1
Gemeente Houten	1.023	100%	9
Provinciaal duurste gemeente (Bunnik)	1.379	135%	26

4. Indicatoren

In onderstaande tabel zijn de van toepassing zijnde relevante BBV-indicatoren binnen het taakveld 'Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ontwikkeling en stedelijke vernieuwing (Vhrosv)' per 1 januari van het betreffende jaar opgenomen.

Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
		2021	2022	2023	2024	2025
Gemeentelijke woonlasten in euro eenpersoonshuishouden (BBV)	Coelo	662	723	756	808	X*
Gemeentelijke woonlasten in euro meerpersoonshuishouden (BBV)	Coelo	853	912	950	1023	X*

Gemiddelde WOZ-waarde per € 1.000 (BBV)	CBS	378	418	504	571	X*
--	-----	-----	-----	-----	-----	----

* De gegevens 2025 kunnen nog niet bekend zijn. Worden bepaald door de bepaling tarieven 2025 en de bepaling WOZ-waarde basis voor de berekening van de OZB-tarieven 2025.

5. Kostenonderbouwing gemeentelijke heffingen

Voor de rioolheffing en de afvalheffing volgen hieronder de verplichte kostenonderbouwing:

Berekening van kostendeckendheid riool	2025
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	-2.967.563
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen	0
Netto kosten taakveld	-2.967.563
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	-487.838
BTW	-553.451
Totale kosten	-4.008.852
Opbrengst heffingen	4.008.852
Dekking	100%
Berekening van kostendeckendheid afval	2025
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	-5.785.460
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen	895.935
Netto kosten taakveld	-4.889.525
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	-758.342
BTW	-874.462
Totale kosten	-6.522.329
Opbrengst heffingen	6.522.329
Dekking	100%

6. Kwijtscheldingsbeleid

Bij kwijtschelding van belasting wordt de 100% norm van de relevante bijstandsnorm gehanteerd. Voor de overige regels wordt rijksbeleid gevolgd. Op grond van de belastingverordeningen kan alleen kwijtschelding worden verleend voor de afvalstoffenheffing, hondenbelasting (alleen de eerste hond), rioolheffing en in zeer uitzonderlijke gevallen de onroerende-zaakbelasting. Voor de overige belastingen en heffingen wordt geen kwijtschelding verleend. De beoordeling van de kwijtscheldingsverzoeken is met de uitplaatsing van Belastingen vanaf 2015 ondergebracht bij de BghU.

In onderstaande tabel zijn de totaalbedragen van de verleende en verwachte kwijtschelding opgenomen:

Heffingsjaar	Rekening 2022	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Kwijtgescholden bedrag	247	263		302

* Stand na 1e Bestuursrapportage 2024

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

1. Inleiding

Voor het bereiken van onze doelstellingen en het bewaken van de financiële positie van de gemeente Houten is inzicht gewenst in potentiële financiële risico's en de mogelijkheden om deze tegenvallers op te vangen (de weerstandscapaciteit). In deze paragraaf werken we de risico's en de weerstandscapaciteit uit. De verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's wordt het weerstandsvermogen genoemd en geeft een beeld van de robuustheid van onze financiële situatie.

Een toereikend weerstandsvermogen voorkomt dat iedere financiële tegenvaller ons direct tot bezuinigingen dwingt of ten koste gaat van bestaande taken. Incidenteel kunnen deze financiële tegenvallers worden gedekt uit het weerstandsvermogen. Indien er sprake is van structurele financiële tegenvallers zijn hier maatregelen voor nodig om de begroting structureel en reëel in evenwicht te laten zijn.

Het ratio weerstandsvermogen 2025 is lager dan vorig jaar, namelijk 6,1 (t.o.v. 6,6 in 2024). De weerstandscapaciteit is licht gedaald als gevolg van een relatieve stijging van het risicobedrag. De hoge ratio weerstandsvermogen is van belang gezien het aantal niet-kwantitatieve risico's. Deze risico's kunnen zich uiteindelijk in meer of minder mate gaan vertalen in concrete risico's. De hoge ratio is dan een buffer om deze risico's incidenteel af te dekken.

Naast een robuust weerstandsvermogen is een adequaat risicomanagement gewenst. Dit betekent een proactieve houding in het signaleren, herkennen en beheersen van risico's. Concreet vullen we dit in met een periodieke screening op mogelijke risico's, te nemen beheersmaatregelen en het gesprek met elkaar hierover.

Deze paragraaf begint met een weergave van de weerstandscapaciteit. Vervolgens komt het risicoprofiel, uitgesplitst in risico's aan bod. Vanuit de weerstandscapaciteit en risico's wordt een conclusie getrokken over het weerstandsvermogen. Deze paragraaf sluit af met een aantal financiële kengetallen en balansprognose van 2025 t/m 2028.

2. Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit het geheel van middelen en mogelijkheden om niet begrote, onverwachte kosten te dekken. Deze bestaan uit het vrije deel van de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de stelpost onvoorzien. De werkelijke omvang eind 2023, de prognose begin 2024 (uit de programmabegroting 2024) en de actuele prognose begin 2025 wordt in de volgende tabel weergegeven.

bedragen x € 1.000			
Weerstandscapaciteit	31-12-2023 werkelijk	1-1-2024 Prognose	1-1-2025 prognose
Vrij deel algemene reserve	8.976	8.976	10.862
- provinciale minimumnorm		2.544	2.561
- boven de provinciale minimumnorm		6.432	8.301
Onbenutte belastingcapaciteit		3.230	3.880
Stelpost onvoorzien		67	0
Totaal	8.976	12.273	14.742

Het vrij besteedbare deel van de algemene reserve bedraagt naar verwachting op 1 januari 2025 € 10,862 miljoen. Aan dit vrije deel van de algemene reserve stelt de provincie (als toezichthouder) als omvang een minimumnorm van € 50 per inwoner. Met een verwacht inwonersaantal begin 2025 van 51.220 inwoners moet het vrij besteedbaar deel een minimumomvang hebben van € 2,561 miljoen. De omvang van € 10,862 miljoen ligt € 8,301 miljoen boven de minimumnorm en voldoet daarmee ruim aan deze norm.

De onbenutte belastingcapaciteit wordt berekend door de verwachte taxatiewaarde van het totale areaal woningen te vermenigvuldigen met het verschil tussen het gemiddeld OZB-tarief woningen en niet-woningen in Houten en het landelijk normtarief OZB voor beroep op artikel 12 van de Financiële

verhoudingswet. Het normtarief is door het Rijk in de meicirculaire 2024 bepaald op 0,1595% (2023: 0,1614%). Dit tarief is 0,0357% lager dan ons gemiddeld tarief. Met een geraamde belastingopbrengst woningen van € 9,8 miljoen komt onze onbenutte belastingcapaciteit voor 2025 uit op € 3,880 miljoen (prognose).

De omvang van de stelpost onvoorzien werd in de afgelopen jaren begroot op basis van € 1,25 per inwoner. De komende jaren is er vanuit het bezuinigingsperspectief bepaald deze stelpost niet in te vullen. In het geval van een onvoorziene situatie waar acuut middelen voor nodig zijn, wordt elders in de begroting dekking gezocht.

3. Risicoprofiel

Overige (niet) kwantitatieve risico's

Zoals gebruikelijk maken we bij het risicoprofiel onderscheid in niet-quantitatieve risico's (onzekerheden) en kwantitatieve risico's. De niet-quantitatieve risico's zijn ontwikkelingen waarvan de waarschijnlijkheid en de (financiële) impact van de ontwikkeling (nog) niet kan worden ingeschat maar op termijn wel tot een risico (positief of negatief) kunnen leiden. De kwantitatieve risico's zijn risico's waarvan de financiële gevolgschade wel kan worden gekwantificeerd. Deze kwantitatieve risico's zijn relevant bij het bepalen van de omvang van het weerstandsvermogen.

De onzekerheden zijn in 5 categorieën onderverdeeld:

1. Financieel-economisch
2. Organisatie
3. Juridisch
4. Imago
5. Verbonden Partijen

Alle reeds bestaande onzekerheden en risico's zijn geupdate. Daarnaast zijn er onzekerheden en risico's verwijderd die niet meer van toepassing zijn of nieuwe risico's benoemd (aangeduid met "nieuw" achter titel).

Van bestaande onzekerheden uit eerdere P&C-documenten is de onzekerheid 'wegvallen werkzaamheden met betrekking tot rijbewijzen' niet meer relevant. Deze onzekerheid is inmiddels vormgegeven in de huidige werkwijze en Begroting 2025 en vormt daarmee geen onzekerheid meer. De onzekerheid Inflatie/aanbestedingen is ook uit het overzicht verwijderd, daar deze is gesplitst en is opgenomen in nieuwe/andere beschrijving van onzekerheden.

Financieel-economisch

Aanbestedingen (nieuw)

Problemen met het aanbesteden van werkzaamheden. Diverse aannemers hebben aangegeven het lopende contract niet meer te willen verlengen tegen de huidige prijs. De gemeente loopt het risico bij een volgende aanbesteding fors duurder uit te zijn. Ook neemt het aantal aannemers en adviesbureaus af waardoor het lastiger wordt voorbereidende- en uitvoerende werkzaamheden binnen het beschikbare budget aan te besteden.

Abonnementstarief huishoudelijke ondersteuning

Abonnementstarief Wmo waaronder huishoudelijke hulp: Met ingang van 1 januari 2019 heeft de rijksoverheid de systematiek en de hoogte van de eigen bijdrage gewijzigd. Indien een client zelfstandig woont, dan betaalt de client, ongeacht het aantal Wmo voorzieningen en de kosten hiervan, een maximale eigen bijdrage van € 20,60 per maand (prijsspeil 2024). Indien er sprake is van begeleid wonen, dan gelden andere regels voor de eigen bijdrage. Onderzoek heeft aangetoond dat de financiële gevolgen voor de gemeente (€ 226 miljoen) aanzienlijk groter zijn dan de compensatie van het rijk (€ 145 miljoen).

Als reactie hierop werkt het rijk aan de invoering van een inkomensafhankelijke eigen bijdrage voor alle Wmo-voorzieningen die nu onder het abonnementstarief vallen. De oorspronkelijk voorgestelde maatregel betrof alleen een inkomensafhankelijke bijdrage voor huishoudelijke ondersteuning per 1 januari 2025. De nieuwe maatregel vraagt een wetswijziging en vergt een aanzienlijke implementatietijd waardoor de beoogde datum van inwerkingtreding op 1 januari 2026 is gesteld. De aanpassing moet vanaf 2026 een besparing opleveren. Zodra hier meer over bekend is zullen wij de financiële effecten vertalen naar de begroting.

Amerikaanse rivierkreeft (nieuw)

Rivierkreeften vervuilen de watergangen en graven holen in de oevers, waardoor deze verzakken of afkalven. De Amerikaanse rivierkreeft heeft nauwelijks natuurlijke vijanden en vermenigvuldigt zich razendsnel. Dit veroorzaakt een slechtere waterkwaliteit, verstoord bodemleven en bedreiging voor andere waterdieren. Als gevolg kan de gemeente niet meer voldoen aan de doelstellingen m.b.t. waterkwaliteit en de verzakkingen belemmeren het grasmaaien langs watergangen in ernstige mate. Beheersmaatregelen: Het ministerie onderzoekt samen met waterschappen (waaronder HDSR) hoe de kreeften het beste kunnen worden bestreden; Inspectie laten uitvoeren van alle oevers en op basis daarvan een herstel- en onderhoudsplan voor de komende jaren opstellen; natuurvriendelijke oevers aanleggen, de rivierkreeft nestelt daar liever niet.

Bouwleges

Mogelijk tegenvallende inkomsten uit bouwleges als gevolg van uitblijven van bouwplannen, hogere bouwkosten en de invoering van de Wet Kwaliteitsborging.

Financiën en risico's woningbouw

We zoeken voor de financiering van de (woningbouw)plannen aansluiting bij het Rijk (MIRT) en provincie voor gelden voor de infrastructuur en woningbouw. Hiervoor zijn aanvragen in gang gezet. Randvoorwaarde en risico hierbij is dat er voldoende betaalbare woningen moeten worden gebouwd (50% betaalbaar) om aanspraak te kunnen maken op deze gelden.

Bijkomende randvoorwaarde is cofinanciering door de gemeente van een deel van de investering.

Tevens moet structureel ingezet worden op kostenverhaal van binnenplanse- en bovenwijksekosten op de ontwikkelaars. Dit is een wettelijke verplichting, maar ook een noodzaak om de begeleiding van de plannen en de financiering van ruimtelijke investeringen te kunnen borgen.

Hoogte rijksvergoeding en hervormingsagenda

Hervorming jeugdhulpstelsel in combinatie met aanpassingen van de Jeugdwet zullen impact hebben op de taken en verantwoordelijkheden van gemeenten. Het is nog onbekend welke taken en verantwoordelijkheden bij gemeenten komen te liggen en wat de financiële impact hiervan is. Het risico is dat de hoogte van de rijksvergoeding ontoereikend is terwijl jeugdhulp een opneemregeling is.

HR-21 onderhoud (nieuw)

Met een jaarlijkse onderhoudsronde HR21 kunnen (sterk) gewijzigde functies opnieuw worden gewaardeerd. De uitkomst van deze onderhoudsronde kan structurele effecten hebben voor de meerjarenbegroting. Jaarlijks heeft de onderhoudsronde in de afgelopen jaren een impact gehad variërend van € 40.000 tot € 110.000.

Inzicht hebben en houden in financiële afwijkingen (nieuw)

Door vele en snelle ontwikkelingen in de organisatie en daarbuiten is er altijd een risico dat ontwikkelingen niet (tijdig) afgestemd worden met de controllers waardoor financiële afwijkingen niet goed cq tijdig in beeld zijn. Ook doordat er voor een aantal gebieden nog geen gestandaardiseerde processen en verantwoordelijkheden afgesproken zijn en er op veel plekken personele wijzigingen zijn waardoor bestaande informele werkwijzen verdwijnen. Vanuit FIN wordt eraan gewerkt om deze werkwijzen te automatiseren, standarisieren en vast te leggen.

Jeugdhulp en Wmo

De zorg kampt met steeds grotere personeelstekorten waardoor onze inwoners niet altijd tijdig de zorg ontvangen die ze op dat moment nodig hebben. Dit legt een druk op ons Sociaal Team omdat het veel tijd kost om een plek te vinden of een alternatief te bieden tijdens het wachten.

Klimaatdoelstellingen/ windparken

De uitstoot van broeikasgassen heeft als ongewenst effect de opwarming van de aarde. Dit heeft negatieve gevolgen voor mens, dier en de natuur. Daarnaast raken zonder ingrijpen de huidige energiebronnen uitgeput.

Op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau is beleid ontwikkeld om deze neerwaartse spiraal om te buigen. Op gemeentelijk niveau hebben wij als ambitie een duurzaam Houten in 2040: klimaat- en energieneutraal, aardgasvrij, klimaatproof met volop groen en water, gesloten kringlopen en natuurlijk materiaalgebruik. De inwoners en maatschappelijke organisaties worden met behulp van voorlichting en subsidies gestimuleerd om vorm te geven aan duurzaamheid.

Vlak voor het zomerreces van 2023 heeft de Tweede Kamer ingestemd met de Tijdelijke wet Klimaatfonds. Hiermee komt bijna 35 miljard euro beschikbaar voor klimaatmaatregelen zoals energie-infrastructuur, verduurzaming van woningen en maatschappelijke gebouwen en verduurzaming van de industrie. Medeoverheden, waaronder gemeenten, krijgen via een specifieke uitkering middelen voor de uitvoering van het klimaatbeleid. Dit is in ieder geval tot en met 2025 gegarandeerd. Structurele financiering vanaf 2026 is aan het nieuwe kabinet.

Voldoende financiële middelen en acceptatie/begrip vanuit de samenleving voor maatregelen bepalen het succes van de uitvoering. Goede participatie is daarin een belangrijk middel. Dit vraagt echter wel veel extra inzet en tijd.

De energietransitie vraagt van de hele maatschappij investeringen. Door de hoge energieprijzen vanaf 2022 is de aandacht voor verduurzaming gegroeid. De noodzaak tot energiebesparing werd breed gevoeld. Tegelijkertijd zorgt de hoge inflatie, vooral door hoge energieprijzen, voor minder investeringscapaciteit en -bereidheid bij huishoudens en bedrijven. De inzet van de rijksoverheid voor koopkracht, energiebesparing en -investeringen zal erg bepalend zijn voor de mogelijkheden van individuele huishoudens om mee te kunnen doen in de energietransitie.

Op technisch vlak is het elektriciteitsnet reden voor zorg. In onze regio is netcongestie afgekondigd. Daardoor kunnen nieuwe grootschalige energieprojecten (zonnevelden, windparken, grote zonnedaken) op dit moment niet meer (direct) op het net aangesloten worden. Ook nieuwe grootverbruikersaansluitingen zijn nu (vrijwel) niet mogelijk. Netbeheerders hebben gewaarschuwd dat in de nabije toekomst (vanaf 2026) mogelijk ook kleinverbruikersaansluitingen (woningen) met netcongestie geconfronteerd worden. Dit kan gevolgen hebben voor het tempo waarin grote opgaven, zoals de energietransitie en woningbouw, gerealiseerd kunnen worden. De netcongestie is naar verwachting pas aan het einde van dit decennium opgelost. Tot die tijd vraagt dit om creativiteit en innovatie om projecten te kunnen blijven realiseren.

Ten aanzien van de ingediende bezwaren tegen de windparken is de situatie als volgt:

In december 2022 heeft de gemeente nieuwe besluiten genomen over de Windparken Houten en Goyerbrug. Beide dossiers zijn (juridisch) complex en maatschappelijk en politiek zeer gevoelig. Daar komt bij dat de initiatiefnemer van Windpark Goyerbrug de gemeente aansprakelijk heeft gesteld voor vertragingsschade. Deze schade is (nog) niet gekwantificeerd. Vanuit de heroverweging van Windpark Goyerbrug heeft de raad een indruk van de orde van grootte van de financiële risico's rond dit windpark.

In 2023 is beroep aangetekend bij de rechtbank en de Raad van State tegen de besluiten over Windpark Houten en Windpark Goyerbrug. Op moment van schrijven wachten we op de uitspraken over de beroepen tegen Windpark Houten bij de rechtbank. Voor de zaken bij de Raad van State moet nog een zitting gepland worden. Er is zodoende niks te zeggen over de voortgang, laat staan over de uitkomsten. Deze procedures vragen veel ambtelijke inzet en externe (juridische) expertise. Daarmee is het niet alleen een juridisch en financieel-economisch risico, maar ook op het gebied van organisatie.

Klimaatverandering

Door de opwarming krijgen we vaker te maken met zeer warme dagen, droogte en extreme regenbuien, hetgeen impact kan hebben op beschadiging van vastgoed en impact op fundering, schilderwerk etc. Op de langere termijn van 10 jaar wordt dit risico naar verwachting groter. In 2023 was er daarnaast ook sprake van zeer langdurige neerslag. Dit laatste kan tot verzadiging van de grond leiden wat tot gevolg kan hebben dat grondlichamen instabiel worden en verzakken.

Er is nog steeds sprake van een gespannen arbeidsmarkt. Hierdoor is het onzeker of er voldoende capaciteit beschikbaar is om alle planmatige en projectmatige werken uit te voeren. De vraag naar deskundig personeel is groot en de vijver is klein. Ook bij onze aannemers en contracthouders is de vraag naar personeel groot. Dat kan ten koste gaan van de kwaliteit van de openbare ruimte en vraagt mogelijk andere maatregelen. Welke maatregelen dat zijn hangt af van het risico en is op dit moment nog niet duidelijk.

Landbouwtransitie en ontwikkelingen buitengebied

Vertraging projecten als gevolg van stikstofdossier: De stikstofproblematiek is veelomvattend, complex en raakt veel sectoren. Doordat enerzijds het beleid nog verder uitgewerkt moet worden en anderzijds er veel discussie is over de toegepaste rekenmethodes ten aanzien van de verschillende projecten, lopen vooral (woning)bouwprojecten vertragingen op. Er wordt vanuit het Rijk en provincie inmiddels volop ingezet op het voorkomen van vertragingen bij woningbouwprojecten door het inzetten van subsidieregelingen en het inzichtelijk maken van de beschikbare stikstofruimte.

Voor de bouwplannen in Houten is in het derde kwartaal van 2023 de benodigde stikstofruimte geïnventariseerd en gemeld via de provincie aan het ministerie van BZK. Het blijft nu nog onduidelijk of er voldoende stikstofruimte is om Natuurbeschermingswet-vergunningen in 2024 te kunnen verlenen voor de woningbouwplannen binnen Houten.

Vertraging transitie landbouw: De ontwikkelingen rond de toekomst van de agrarische sector hebben invloed op wat er wel en niet is toegestaan op agrarische gronden. Dit kan gevolgen hebben voor ontwikkelingen in het buitengebied (experimenteerruimte, uitnodigingsplanologie, woningbouw).

Het Nationaal Programma Landelijk Gebied brengt de opgaven op het gebied van stikstof, natuur, water, klimaat en bodem samen en zorgt voor een gecombineerde aanpak voor een vitaal landelijk gebied. In opdracht van het Rijk heeft de provincie Utrecht in juli 2023 het Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG) opgeleverd. Verdere uitwerking hiervan vindt plaats in gebiedsagenda's, waaronder een agenda voor de Kromme Rijn Streek, welke in samenspraak met belanghebbende en gemeenten wordt opgesteld. Deze agenda moet inzicht geven in hoe de transitie van het landelijk gebied wordt vormgegeven. Voor de uitvoering van de gebiedsprogramma's stelt het Rijk middelen beschikbaar. Het is belangrijk goed aangehaakt te blijven bij het opstellen van de gebiedsagenda Kromme Rijn Streek, zodat Houtense belangen goed vertegenwoordigd worden en eventuele negatieve gevolgen beperkt blijven.

Spruitzone's fruitteelt: Door een uitspraak van de rechter mogen geen nieuwe woningen gerealiseerd worden binnen de 50meter van zones waarin gewasbeschermingsmiddelen gebruikt worden. Dit heeft invloed op de woningbouwplannen in het buitengebied.

Langer groeiseizoen (nieuw)

Door klimaatverandering wordt het groeiseizoen langer. Het groen moet daarom gedurende een langere periode worden onderhouden, wat kan leiden tot hogere kosten.

Omgevingswet

Hoewel in het bestuursakkoord Omgevingswet met het Rijk uit 2016 is overeengekomen dat de implementatie voor decentrale overheden budgetneutraal zou moeten zijn, is dit op moment van schrijven geenszins zeker en is de ambtelijke inschatting dat niet het geval zal zijn. Voor de incidentele implementatiekosten zou de gemeente Houten gecompenseerd worden met uitkeringen in de jaren 2023, 2024 en 2025. Dit lijkt nu slecht deels te gebeuren. Belangrijker nog is de compensatie vanuit het Rijk voor de structurele bijkomende lasten, onderhandelingen tussen VNG en Rijk hierover verlopen stroef en er is nog geen zicht op een akkoord.

Het implementeren van de omgevingswet vraagt structureel extra inzet zowel op gebied van advisering fysieke leefomgeving als t.b.v. het functioneel beheer van de daarmee samenhangende systemen.

Potentieel aanbesteden personeelssysteem (nieuw)

In 2024 wordt onderzoek gedaan naar de noodzakelijke ontwikkeling van het personeelssysteem. Mogelijk leidt dit tot een nieuwe aanbesteding, met potentieel daaruit voortvloeiende meerkosten.

RVU (nieuw)

De Cao Gemeenten kent de mogelijkheid om onder bepaalde voorwaarden eerder met pensioen te gaan. Dit heeft financiële impact op de organisatie. De regeling is niet voor iedereen interessant, maar we weten dat in 2025 er circa € 50.000 aan impact zal zijn. Bij meer deelnemers aan de regeling kan de impact in 2025 oplopen tot € 120.000. Bij de Jaarrekening 2024 zal voor het benodigde bedrag een reserve worden gecreëerd. Indien mogelijk komt de dekking hiervoor uit het begrotingsresultaat, zo niet dan wordt dekking gezocht in reeds bestaande salarisbudgetten, zoals het budget Concern brede ruimte (stelpost flankerend beleid).

Sociale werkvoorziening (nieuw)

Gemeente Houten betaalt UW de loon- en begeleidingskosten vanuit de vergoeding van het Rijk. Deze vergoeding is niet kostendekkend. Voorgaande jaren was er vanuit UW dekking hiervoor, mogelijk komt deze dekking in 2025 te vervallen. Het gaat om een beperkt aantal SW'ers.

Spoortrillingen

Inwoners van Houten ondervinden ernstige hinder van trillingen veroorzaakt door passerende (goederen) treinen. Deze situatie bestaat al vanaf 2009. In dat jaar werd de verdubbeling van het spoor door Houten (traject Utrecht-Geldermalsen) voltooid. Deze bewoners hebben sinds de spoorverdubbeling last van slapeloze nachten en stress en zitten met een onverkoopbare woning.

Op ambtelijk en bestuurlijk niveau hebben wij samen met alle betrokkenen partijen (vertegenwoordigers van het ministerie van IenW, ProRail en de bewoners) ons uiterste best gedaan om te komen tot een, voor de bewoners van de Vlierweg en Prins Willem-Alexanderweg en voor de gemeente, aanvaardbare oplossing. De oplossing is er. Alle partijen zijn het erover eens dat de beste manier om de trillingen te beperken een betonnen plaat of bak onder het spoor is.

Omdat de kosten voor deze oplossing erg hoog liggen, heeft het ministerie van IenW besloten om geen fysieke maatregelen te treffen. Deze uitkomst om geen maatregelen te treffen is voor ons, maar in de eerste plaats voor de betrokken bewoners, onaanvaardbaar. Dit besluit wordt door de bewoners van Houten aangevochten. Mocht het ministerie van IenW in de toekomst toch overgaan tot het nemen van maatregelen, dan zal zij mogelijk ook een financiële bijdrage vragen van de gemeente Houten.

Stichting Sociaal Team Houten

Het Team Jeugd van de Stichting Sociaal Team Houten ziet de vraag naar Jeugdhulp sinds de corona-pandemie groeien en ook de complexiteit van de problematiek stijgt. Als dit doorzet bestaat het risico dat de wachttijd voor hulp blijft groeien. Het feit dat het Sociaal Team meer taken krijgt - denk bijvoorbeeld aan de ontwikkelingen rond Jeugd en veiligheid - zal dit risico groter maken en stijgende kosten met zich meebrengen.

Transitie Recreatieschap Stichtse Groenlanden

Twee jaar na de transitie zijn grote stappen gezet in de nieuwe samenwerking. Het personeel van Recreatieschap Midden Nederland is overgegaan naar Staatsbosbeheer (SBB) en dat is goed verlopen. De eerste (financiële) rapportages zijn opgeleverd door SBB. De nieuwe samenwerking verloopt steeds beter en er is veelvuldig (goed) overleg.

Momenteel wordt het beheer en onderhoud van alle recreatieterreinen doorgerekend en geïmplementeerd in het Terreinbeheermodel van SBB. Ook wordt een Toekomstvisie opgesteld en wordt een 4-jarig Uitvoeringsplan opgesteld inclusief een financiële doorrekening daarvan. Op basis daarvan zal duidelijk worden wat de kosten van het beheer en onderhoud van alle recreatieterreinen zal worden en ook of de deelnemersbijdrage moet worden aangepast en/of dat het beheer moet worden bijgesteld om de kosten beperken. Al wel duidelijk is dat in de oorspronkelijke begroting van het Recreatieschap de kosten voor groot onderhoud en vervanging onvoldoende in de begroting was opgenomen en dat dat financiële consequenties kan hebben. De impact daarvan zal duidelijk worden als bovengenoemde stukken zijn afgerond en daar afspraken over zijn gemaakt. Vooraf is al aangegeven dat de financiële situatie van de deelnemers zo is dat niet zondermeer extra budget beschikbaar is.

Komend jaar (2025) zullen de kosten voor de deelnemers in de gemeenschappelijke regelen met SGL vooralsnog gelijk zijn (wel met indexatie).

Uitkeringslasten (nieuw)

De uitkering (BUIG) is voor 2025 met 1% opgeplust door WIL. Gezien de ontwikkelingen is de kans groot dat de stijging van de uitkeringslast hoger zal zijn. Daar is niet direct een (volledige) compensatie voor vanuit het Rijk. De verwachting is dat dit een negatieve impact op de begroting 2025 heeft.

Uitkomsten RI&E (nieuw)

In 2024 wordt de RI&E uitgevoerd. Deze RI&E bestaat uit verschillende onderdelen, zoals de RI&E gemeentehuis en de RI&E PSA (de vragenlijst). Uit elk van deze onderdelen volgt een plan van aanpak. De acties die hieruit zullen volgen om arbeidsrisico's binnen de organisatie te minimaliseren, zullen kosten met zich mee brengen. Op dit moment is nog niet duidelijk of de omvang hiervan door het beschikbare arbobudget kunnen worden gedekt.

Vergroening en bezetting buitendienst (nieuw)

De groei van Houten heeft de afgelopen 10 jaar niet geleid tot extra formatie bij het groencluster. Bij nieuwbouw worden weliswaar de onderhoudsbudgetten verhoogd, maar er komt geen personeel bij. Daarnaast leidt ook ontstening jaarlijks tot structureel extra werk voor het groencluster, zonder enige compensatie. Het groenonderhoud wordt deels door aannemers en deels door eigen personeel gedaan. Door de achterblijvende formatie wordt de werkdruk steeds groter en krijgt men het werk niet meer gedaan. Dit leidt tot een relatief hoog ziekteverzuim in de buitendienst en een vermindering van de beeldkwaliteit. Het groenonderhoud komt reeds regelmatig aan de orde in de media. Volgens de door Berenschot in 2022 uitgevoerde "Benchmark formatie en kosten" zijn de (totale) uitgaven voor groenonderhoud in Houten 30% lager dan bij vergelijkbare gemeenten.

Woekerende waterplanten (nieuw)

De watergangen in en om Houten worden overwoekerd door met name ongelijkbladig vederkruid, ontstaan door klimaatverandering en menselijk handelen. De huidige beheersmaatregelen lijken niet meer toereikend. Samen met HDSR wordt een plan opgesteld voor de bestrijding van de ongewenste waterplanten.

Woningbouwopgave 2021- 2030

Volgens onze Woonvisie moeten er 4.750 extra woningen worden gerealiseerd in de periode 2021- 2040. Hierbij wordt verwacht dat er ongeveer 2.000 woningen binnen de Rondweg in de gebieden centrum, De Molenzoom en De Koppeling worden ontwikkeld door middel van transitie en transformatie. De overige 2.750 woningen staan gepland in de uitleglocatie Houten Oost. Deze woningbouwopgave wordt volgens het Programma Bouwen voor Houten, in samenspraak met de bewoners en volgens het Houtens DNA, uitgevoerd. Op dit moment is er een planvoorraad tot 2030 van ongeveer 1600 woningen.

De visievorming voor de gebieden centrum, De Molenzoom en De koppeling bevindt zich in de eindfase. Hierna komt de verdere ontwikkeling, maar deze staan onder druk door hoge bouwkosten en de afhankelijk van de ontwikkelaars (zij hebben grotendeels de panden in bezit). Dit kan ervoor zorgen dat er onvoldoende locaties beschikbaar komen. Daarnaast kunnen bezwaren planologische procedures vertragen. Hoewel er stevig is ingezet op participatie kan de visie leiden tot ontevredenheid bij inwoners, dit kan leiden tot vertraging in de besluitvorming. Om een kwalitatief goede ontwikkeling te realiseren maken we gebruik van subsidieregelingen van het Rijk en de provincie (voor zowel de planfase als de uitvoeringsfase). Mocht er een subsidie niet worden toegekend kan dat leiden tot hogere eigen kosten of vertraging. Tot slot is er een krappe arbeidsmarkt, waardoor personele capaciteit een risico vormt en er kan sprake zijn van onvoldoende budget voor inhuur en onderzoeken.

Voor de gewenste woningen in Houten Oost moet er eerst toestemming komen vanuit de provincie. Inmiddels zijn er 4 varianten uitgewerkt, wat uiteindelijk moet leiden tot een visie voor Houten Oost. Om toestemming vanuit de provincie te bewerkstelligen wordt er ingezet om in samenwerking met de regiogemeenten de visie op Houten Oost op te nemen het Integraal Ruimtelijk Perspectief. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de doorontwikkeling van het Kromme Rijn Linielandschap.

Imago

Klachtprocedures

Onjuiste bejegening van inwoners kan tot een klacht leiden. Belangrijk is dat de klacht op een zorgvuldige wijze afgehandeld wordt. Zo niet, dan kan dit leiden tot imagoschade. Maar ook als de klacht gegrond verklaard wordt of als de klager het niet eens is met de afhandeling.

Social media

Communicatie via social media wordt steeds belangrijker en inwoners vinden dat de gemeente hierop actief moet zijn. Vooral bij crisis en calamiteiten maar ook bij minder dringende maar voor inwoners wel belangrijke zaken. Als de gemeente onvoldoende hierop reageert leidt dit tot imagoschade.

Organisatie

Arbeidsmarktontwikkelingen

Het binden en behouden van (nieuwe) medewerkers is een enorme uitdaging, gezien de krapte op de arbeidsmarkt en de daarbij behorende concurrentie. Hiervoor zijn vanaf de Begroting 2025 meer structurele middelen beschikbaar gesteld.

Leverancier ASAPCLOUD (nieuw)

In 2024 loopt het traject om alle IT infrastructuurdiensten en technisch beheer te outsourcen naar de leverancier ASAPCLOUD. Dit is een vrij kleine leverancier die snel groeit. Als alles is overgezet, is de afhankelijkheid van ASAPCLOUD groot.

Software leverancier

Bij een tweetal grotere leveranciers zijn ontwikkelingen die mogelijk de stabiliteit bedreigen. Bij Ilionix vertrekt de drijvende kracht in de directie achter het huidige zaaksysteem. Centric wordt overgenomen door een groep investeerders en het is onduidelijk hoe dat gaat uitpakken. Er is een grote afhankelijkheid van beide leveranciers.

3b. Kwantitatieve risico's

x € 1.000

Risico	Oorzaak	Gevolg	Beheersmaatregel	Kans	Omvang Min-Max		Gevolgschade
Cyberaanval	Ransomware aanvallen zijn financieel aantrekkelijk voor aanvallers.	Digitale gegevens zijn niet meer beschikbaar en worden pas vrijgegeven na het betalen van losgeld (ransom). Daarnaast kunnen deze gegevens in handen komen van onbevoegden. Bij een aanval moeten dure experts worden ingeschakeld.	1. Implementatie van de baseline informatiebeveiliging overheid (BIO). 2. Implementatie van SIEM (Security Information & Event Management) tot niveau "medium". Hierbij worden alle aspecten van de ICT-infrastructuur 24/7 gemonitord door een gespecialiseerde organisatie. 3. Strict patchbeleid, zodat veiligheidsupdates direct worden geïnstalleerd. 4. Tooling die kwetsbaarheden en malware in het netwerk detecteert. 5. Personeel bewust maken van de risico's van o.a. het klikken op verdachte mails en links. 6. Een goede backup procedure en een dubbele uitvoering van serverruimtes, zodat gegevens op meerdere plekken zijn opgeslagen. 7. Aanwezigheid van een crisis response team met duidelijke procedures - op SOC niveau. 8. Inloggen vereist tweefactor authenticatie. 9. Aangescherpt cloudbeleid incl. een checklist die moet worden ingevuld door leveranciers van cloudapplicaties. 10. D.m.v. gap-analyses wordt bepaald voor welke informatie-systemen extra beveiligings-maatregelen benodigd zijn. 11. Segmentatie van het netwerk, zodat de gegevens van Houten, WIL en RUD volledig van elkaar zijn gescheiden. 12. Maken van een draaiboek hoe te handelen in het geval van een Cyberaanval en 1 maal per jaar een oefening doen.	40%	€ 4.500	€ 4.500	€ 1.800

			13. Cybersecurityverzekering afgesloten per 1 jan 2024.				
Herijking gemeentefonds/verdelingssystematiek (nieuw - was een onzekerheid)	Herverdeling gemeentefonds.	Risico dat we vanaf begrotingsjaar 2026 minder uitgekerd krijgen dan we in onze begroting opgenomen hebben.	- Bewaken van het aangepaste systeem en de evaluatie via circulaire - De compensatie van het rijk hebben we conform de oude systematiek getrapd af laten lopen naar nul compensatie in de jaren 2026-2029	10%	€ 0	€ 1.000	€ 100
Negatieve impact van de weersveranderingen op de beheersaspecten van wegen	Klimaatverandering.	Hogere kosten. Pro actief werkzaamheden uitvoeren is met de huidige stand der techniek (nog) niet mogelijk.	-	20%	€ 100	€ 500	€ 100
Schade op wegen van dijken	Het (zware) verkeer maakt diepe sporen in	Het goed berijdbaar houden van de weg	Op termijn de dijken duurzaam verbeteren samen met RWS en HDSR.	20%	€ 100	€ 500	€ 100

	de zachte bermen en veroorzaakt randschade aan de verharding. Omdat de dijk voldoende stabiel moet blijven is het niet toegestaan om de bermen te verstevigen met puin of menggranulaat. Andere oplossingen zijn erg kostbaar.	vraagt permanent aandacht. De gemeente kan aansprakelijk worden gesteld door weggebruikers.					
Datalek	1. Onvoldoende beveiliging van privacygevoelige gegevens 2. Medewerkers zijn zich onvoldoende bewust van de risico's van privacyschending.	Onbevoegden hebben toegang tot privacygevoelige gegevens. Het datalek moet worden gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens, en bij hoog risico voor betrokkenen ook aan personen wiens gegevens gelekt zijn. De Autoriteit Persoonsgegevens kan een onderzoek instellen naar de oorzaak van het datalek.	1. D.m.v. privacy impact assessments wordt bepaald voor welke informatiesystemen extra beveiligingsmaatregelen benodigd zijn. 2. Inloggen vanuit een onbeveiligde omgeving (v.b. vanuit huis) vereist tweefactor authenticatie. 3. Ingebruikname software voor veilig mailen met interne en externe partijen. 4. Instructie / workshops / e-learning op het gebied van de AVG. 5. Bijwerken van het privacybeleid en implementatie van het beleid in de organisatie.	40%	€ 200	€ 200	€ 80
Problematiek van ontploffende lachgascilinders (nieuw)	Toen lachgas nog aan particulieren mocht worden verkocht, gebeurde dat met statiegeldcilinders. Nu dat verboden is, is er een levendige illegale handel in cilinders die uit het buitenland komen. De gebruikers mogen lege cilinders gratis	De "afvalverbranders" moeten het restafval eerst zo goed mogelijk controleren op lachgascilinders en die er tussenuit halen. Als de rijksoverheid niets doet, dan stijgt de heffing met € 8 à € 15 per huishouden.	De gemeente heeft al de service dat iedereen de (illegale) cilinders gratis in mag leveren op de milieustraat. Dat wordt voornamelijk gedaan door zwerfafvalruimers en personeel van de gemeente die ze uit de openbare ruimte weghalen. De rijksoverheid zou het verbod op statiegeldcilinders moeten heroverwegen of goed moeten treden tegen de massale handel in illegale cilinders uit het buitenland.	25%	€ 170	€ 306	€ 76

	inleveren bij alle milieustraten, maar doen dat bijna niet. Waarschijnlijk omdat men bang is bekeurd te worden. De lege cilinders worden niet alleen in de openbare ruimte gedumpt, maar helaas ook in ondergrondse containers en kliko's.						
Nieuwe ICT wet- en regelgeving (nieuw - was een onzekerheid)	NIS2 wetgeving gaat in Nederland in 2025 gelden. De daadwerkelijke doorvertaling is nog erg onzeker. Dat geldt voor de extra uit te voeren taken voor de gemeente en de kosten die daarmee gepaard gaan, maar ook voor eventuele extra financiële middelen die daarvoor beschikbaar worden gesteld.	Mogelijk extra uitgaven in 2025 om aan de wetgeving te voldoen.	De ontwikkelingen worden nauwgezet gevolgd. Halverwege 2024 gestart met awareness sessies bij management/directie. Regulier wordt bekeken of de impact al beter kan worden bepaald.	50%	€ 0	€ 100	€ 50
Vergoeding voor inzamelen verpakkingen (nieuw)	De huidige overeenkomst met Verpact zorgt er voor dat veel vrachten PMD worden afgekeurd en niet vergoed worden. Dat zorgt voor hoge kosten. De VNG heeft de overeenkomst daarom opgezegd. Inmiddels is er een onderhandelaar van het ministerie met de	Als er geen nieuwe overeenkomst komt, en de gemeente geen vergoeding krijgt, dan betalen de inwoners alle kosten van de PMD recycling. De heffing stijgt dan met ca. € 20,- per huishouden.	De gemeente zou kunnen beslissen om (tijdelijk) te stoppen met het gescheiden inzamelen van PMD. Dan zou den de inwoners het PMD weer bij het restafval moeten doen. Wij zouden het restafval dan weer elke 2 weken kunnen gaan inzamelen. Daarmee besparen wij inzamelkosten. Nadeel: inwoners hebben dan overbodige PMD-kliko. En als er alsnog een nieuwe overeenkomst komt, moeten de inwoners weer het PMD gaan scheiden. Dat geeft veel verwarring.	10%	€ 0	€ 422	€ 42

	partijen om tafel in de hoop dat er alsnog een nieuwe overeenkomst komt.						
Geen aflossing op verstrekte leningen / effectuering verleende garanties	De gemeente verstrekt leningen en garanties aan diverse verenigingen, stichtingen of organisaties met een publiek belang (€ 2,5 miljoen).	Organisaties kunnen niet aan hun verplichtingen voldoen.	Beleidsregels voor leningen en garanties, zoals o.a. incidentele controle jaarverslagen van organisaties.	20%	€ 0	€ 200	€ 40
Instabiele oevers door (zwaar) verkeer en klimaatverandering	Klimaatverandering en zwaar verkeer.	Afkalvende of verzakkende oevers waardoor schade ontstaat aan de naastgelegen weg of groenstrook.	Schade herstellen of oevers alsnog beschoeien. Het is moeilijk te voorspellen op welke schaal zich problemen voordoen. Om alle oevers te beschoeien is een bedrag van ca. € 5 miljoen nodig.	40%	€ 25	€ 75	€ 30
Bezwaar-en beroepsprocedures/juridische procedures (nieuw - was een onzekerheid)	Toename procedures, met name complexe of politiek gevoelige dossiers.	Overschrijding termijnen, hoge kosten juridische bijstand	Inzet extra juridische bijstand, inhuur, inzet mediation.	25%	€ 0	€ 25	€ 6
Totaal gevolgschade				€ 2.424			
Aantal risico's				11			

Een dergelijke actualisatie van de risico's geeft een dynamisch risicobestand. Dit leidt tot onderstaande matrix voor de gekwantificeerde risico's.

Risicomatrix:

≥ € 1 mln		Aantal: 1			
≥ € 0,5 < € 1 mln	Aantal: 1				
≥ € 0,1 < € 0,5 mln	Aantal: 3	Aantal: 2			
≥ € 0,05 < € 0,1 mln		Aantal: 2	Aantal: 1		
< € 0,05 mln		Aantal: 1			
	0 - 20 %	21 - 40 %	41 - 60 %	61 - 80 %	81 - 100 %
	Kans				

aantal gekwantificeerde risico's: 11

Toelichting bij de matrix:

Het risico wordt berekend door de gemiddelde kans dat het risico zich voordoet te vermenigvuldigen met het gemiddelde financiële effect van het risico. In de bovenstaande matrix wordt het aantal risico's weergegeven dat is gedefinieerd met dezelfde risico-score. De kleuren in de matrix zijn gerelateerd aan de risicoscore en geven de urgentie aan en de mate van bestuurlijke / politieke relevantie. De kleuren lopen op met de urgentie op:

- groen
- geel
- oranje
- rood.

Indien de financiële omvang van een risico niet in één categorie te plaatsen is, is voor de risicomatrix gewerkt met het gemiddelde omvangbedrag.

4. Conclusie Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen beoordelen we aan de hand van de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. Deze relatie wordt de ratio weerstandsvermogen genoemd.

De ratio gebaseerd op de actuele informatie bij deze begroting komt uit op:

$$\text{ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{kwantificering van de risico's 2025}} = \frac{\text{€ 14.742.156}}{\text{€ 2.424.000}} = 6,1$$

De omvang van de ratio is daarmee volgens de gestelde normen uit de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen te kwalificeren als "*Uitstekend*".

In de door de raad in december 2014 vastgestelde nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen Algemene Dienst is de ondergrens voor de ratio van het weerstandsvermogen vastgesteld op 1,0. Dat betekent dat de beschikbare weerstandscapaciteit precies voldoende is om de risico's financieel af te dekken. Er is geen norm voor de bovengrens voorgesteld. Het gevolg hiervan is dat bij een hoge ratio van het weerstandsvermogen (veroorzaakt door een laagrisicoprofiel) meer middelen beschikbaar blijven binnen de eigen vermogenspositie van de gemeente voor onvoorziene uitgaven.

5. Geprognosticeerde balansen 2024-2028 inclusief balans 2023 conform Jaarrekening 2023

Bedragen x € 1.000

Prognose meerjarenbalans	Realisatie	Begroting				
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Activa						
<u>Vaste activa</u>						
Immateriële vaste activa	2.164	15.529	13.567	11.199	8.381	5.636
Materiële vaste activa	123.280	136.645	134.683	132.315	129.497	126.752
Financiële vaste activa	2.497	2.252	2.003	1.832	1.658	1.484
Totaal vaste activa	127.941	154.426	150.253	145.346	139.536	133.872
<u>Viottende activa</u>						
Vorraden	7.071	1.707	1.344	1.344	1.344	1.344
Uitzettingen	22.535	22.535	22.535	22.535	22.535	22.535
Liquide middelen	9	0	0	0	0	0
Overlopende activa	2.738	2.738	2.738	2.738	2.738	2.738
Totaal viottende activa	32.353	26.980	26.617	26.617	26.617	26.617
Totaal activa	160.294	181.406	176.870	171.963	166.153	160.489
Passiva						
<u>Vaste passiva</u>						
Reserves	43.187	52.730	52.618	60.109	56.304	38.323
Resultaat boekjaar	13.979	458	572	-14.102	-17.981	-8.120
Voorzieningen	13.249	12.207	12.211	11.868	11.406	11.406
Vaste schuld	45.284	59.716	54.017	57.661	60.124	63.248
Totaal vaste passiva	115.699	125.111	119.418	115.536	109.853	104.857
<u>Viottende passiva</u>						
Viottende schuld	23.152	34.852	36.009	34.984	34.857	34.189
Overlopende passiva	21.443	21.443	21.443	21.443	21.443	21.443
Totaal viottende passiva	44.595	56.295	57.452	56.427	56.300	55.632
Totaal passiva	160.294	181.406	176.870	171.963	166.153	160.489

6. Financiële kerngetallen

Eigen normen kengetallen	Beter dan norm	Slechter dan norm
1a. Netto schuldquote	< 130%	> 130%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	< 130%	> 130%
2. Solvabiliteitsratio	> 20%	< 20%
3. Grondexploitatie	< 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	< 0%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	< 105%	> 105%

Kies hier de omschrijving voor de signaleringscategorieën:

Beter dan norm

Slechter dan norm

Kengetallen	Realisatie	Begroting				
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
1a. Netto schuldquote	48,5%	61,3%	52,4%	64,3%	68,5%	68,2%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	46,9%	60,0%	51,5%	63,2%	67,6%	67,5%
2. Solvabiliteitsratio	35,7%	29,3%	30,1%	26,8%	23,1%	18,8%
3. Grondexploitatie	5,3%	1,1%	0,8%	1,0%	1,0%	1,0%
4. Structurele exploitatieruimte	11,0%	0,7%	-0,9%	-9,9%	-13,4%	-5,9%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	90,8%	95,4%	102,9%	0,0%	0,0%	0,0%

Netto schuldquote & de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Omdat bij leningen er onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de medeoverheid in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de provincie of gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De uitkomst van de berekening van dit kengetal is voor het jaarverslag hetzelfde als bij de begroting. Het kengetal hoeft dus voor het opnemen in het jaarverslag niet opnieuw te worden berekend. Het toch opnieuw opnemen houdt verband met het feit dat de kengetallen gezamenlijk en in samenhang gezien inzicht geven in de financiële positie van de gemeente.

Paragraaf Grondbeleid

1. Grondbeleid en ruimtelijke agenda

De regionale druk op de woningmarkt is hoog. Het gaat hierbij niet alleen om aantallen, maar vooral over 'passende' woningen. Er is een groot tekort aan woningen voor ouderen, starters en specifieke woningen voor bewoners met een zorgvraag. De opgave als totaal die voor ons ligt tot 2040, is om 4.750 woningen toe te voegen. Dat is toename van circa 25% van de bestaande woningvoorraad.

De ambitie van de gemeente Houten voor het toevoegen van woningen is vastgelegd in de Woonvisie 2021-2030. Naast meer diversiteit in het woningaanbod is het doel om meer sociale huurwoningen te bouwen. Intensieve samenwerking met Woonin is hierbij noodzakelijk om het percentage huurwoningen in Houten de komende jaren te laten stijgen.

Stand van zaken

In de paragraaf hieronder wordt ingegaan op de stand van de totale grondexploitatie. Daarna wordt specifiek ingegaan op het risicoprofiel van de grondexploitatie en de beschikbare risicobuffer. Hierbij wordt uitgegaan van de stand van maart 2024. Als vergelijk zijn deze cijfers afgezet tegen de situatie van het jaar daarvoor (2023).

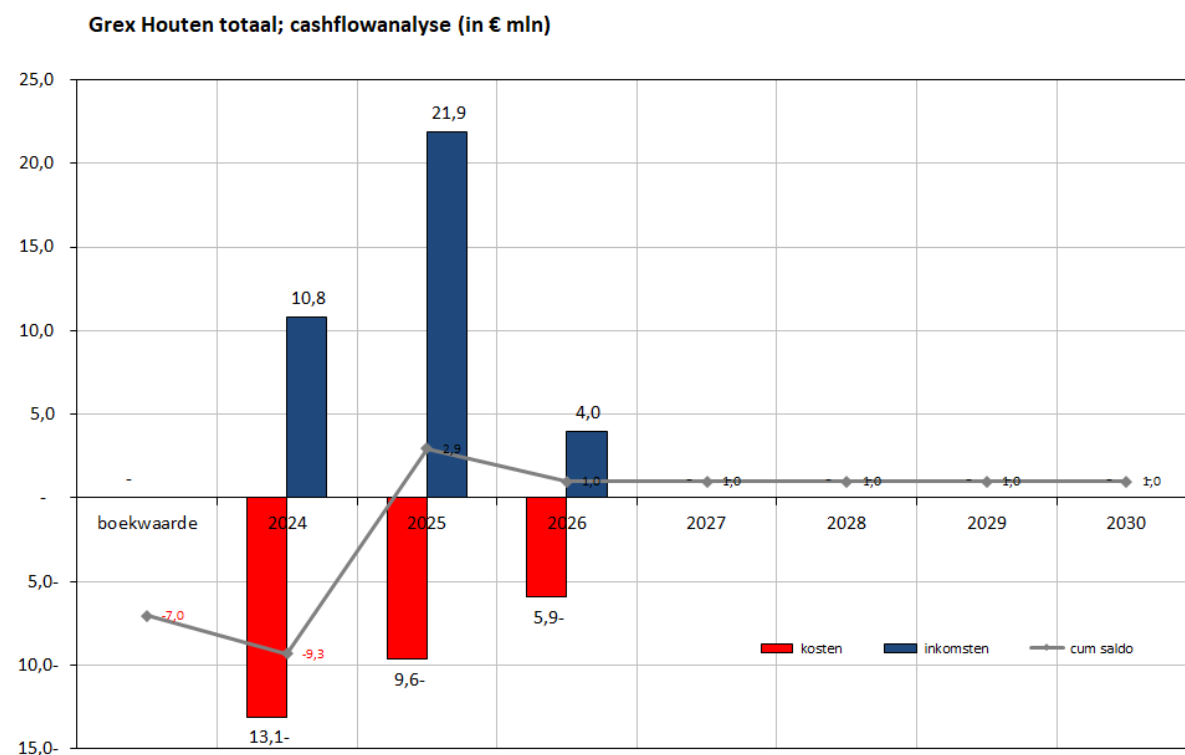
Grondexploitatie

Het saldo van de GREX bedraagt na winstneming van € 3.8 mln. over de afgelopen jaren per maart 2024 1,0 mln.

De totale investeringen inclusief kostenstijging en rente voor de resterende looptijd van de grondexploitatie bedragen € 28,7 miljoen.

De totale opbrengsten die in de periode nog moeten worden gegenereerd bedragen € 36,7 miljoen.

Op eindwaarde bedraagt het positieve resultaat (afgerond) € 4.8 miljoen. Dit saldo fluctueert op basis van de herziening van de grondexploitatie. In de tabel hieronder is het bovenstaande schematisch weergegeven.



2. Risicoprofiel en risicobuffer

Ontwikkeling risicoprofiel

Het totale risicoprofiel van € 1,7 miljoen is gedaald naar € 1,6 miljoen. Deze mutatie betreft afnemende risico's (kostenstijging) in relatie tot de voortgang van Vinex.

Opbouw risicobuffer

De beschikbare weerstandscapaciteit om de risico's in de grondexploitaties af te dekken (hierna: risicobuffer) bestaat uit de post weerstandsvermogen binnen de grondexploitatie, het volkshuisvestingsfonds, het concern weerstandsvermogen grondexploitatie en het saldo van de grondexploitatie.

Ontwikkeling risicobuffer

De mutatie in de risicobuffer van € 5,0 miljoen naar € 6,2 miljoen is het gevolg van de verwerking van de winstneming grex 2023 € 1,0 miljoen en toename van het saldo met € 0,2 miljoen. Deze ontwikkeling is in de jaarrekening 2023 toegelicht.

In onderstaande tabellen wordt de stand weergegeven van de grondexploitatie, het risicoprofiel en de risicobuffer per maart 2024. Deze cijfers zijn afgezet tegen de situatie van 2023. De beschikbare weerstandscapaciteit grondexploitaties is groot genoeg om de risico's, op basis van de huidige inzichten, gedurende de looptijd van de grondexploitatie op te kunnen vangen.

Tabel 1 risico's grondexploitatie

Risico	Herziening GREX Maart 2023	Herziening GREX Maart 2024
2022	-1.658.400	
2023		-1.597.000
Totaal	-1.658.400	-1.597.000

Tabel 2 Risicobuffer

Dekking	Herziening Grex Maart 2023	Herziening Grex Maart 2024
WSTV binnen GREX (onvoorzien)	650.000	650.000
VH-fonds (nog inzetbaar)	1.319.500	1.319.500
Concern Weerstandvermogen GREX	2.205.705	3.188.104
Saldo GREX na (tussentijdse) winstneming	826.029	996.938
Totaal	5.001.234	6.154.5422

Tabel 3: Ratiotabel

	A. Saldo GREX	B. Risico inventari satie	C. Benodigde WSV op basis van HIFLO norm	D. Risicobuffer c/.q. beschikbare weerstand capaciteit	D:C Ratio WSV op basis van HIFLO	D:B Ratio WSV op basis van risico inventarisatie
Stavaza						
maart 2023	-3,6 mln	-1,7 mln	2,6 mln	5,0 mln	ruim voldoende 1,7	uitstekend 2,9
maart 2024	-4,8 mln	-1,6 mln	2.6 mln	6,2 mln	uitstekend 2,4	uitstekend 3,9

Conform de nota 'risicomanagement en weerstandsvermogen grondexploitaties' wordt gestreefd naar een ratio weerstandsvermogen grondexploitatie van 1,0. Met een bandbreedte tussen 0,8 en 1,2. Op basis van de herziening uit maart dit jaar is, op grond van de H'IFLO-norm, de ratio 1,7 - ruim voldoende en gerelateerd aan de risico-inventarisatie is de ratio 2,9 – uitstekend.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

1. Belangrijkste ontwikkelingen in 2024

In de paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen in de begroting worden de uitgangspunten voor het onderhoud en de vervanging van kapitaalgoederen in de openbare ruimte en de gemeentelijke gebouwen weergegeven. Deze uitgangspunten liggen vast in de beleids- en onderhoudsplannen die voor de verschillende onderdelen zijn opgesteld.

Hieronder worden per onderdeel de verschillende plannen weergegeven en daarnaast op hoofdlijnen de werkzaamheden die voor 2025 gepland zijn.

	Onderdeel openbare ruimte	Beleids- en beheerplan	Vast-gesteld	Plan actualisering	Dekking vanuit programma en/of voorziening	
1	Bovengrondse Infrastructuur: weginrichting, overige bovengrondse infrastructuur, groen & water	Beeldkwaliteitskader Openbare Ruimte Startnotitie groot onderhoud en vervanging 2014-2054 Kaders vervolgtraject programma-BOR Beleidsnota bomen Klimaatadaptatieplan Houten 2022-2027 Meerjaren Onderhoudsplan gemeente Houten (MJOP) 2025-2029	Jan-2013 Dec-2014 Jun-2015 Sept-2017 Dec-2021 Mrt 2024	- 2026 (in nota kapitaal goeder en) 2027 2025	Bereikbaar, bestemmingsreserve BOR	Openbare Ruimte
2	Ondergrondse infrastructuur (inclusief riolering)	Water- en rioleringsplan 2024-2027 (+ Klimaatadaptatieplan Houten 2022-2027)	Dec-2023 Dec-2021	2027 2027	Duurzaam, bestemmingsreserve BOR, bestemmingsreserve Riolering	
3	Kunstobjecten	Notitie beleid, beheer en onderhoud kunstwerken in de openbare ruimte 2020-2025 Beleidsregels kunst in de openbare ruimte Onderhoudsplan voor jaarlijks onderhoud	Sep-2020 Sept 2020 Najaar 2023	2025 2025	Samenleving, bestemmingsreserve Kunstobjecten	
4	Onderwijsaccommodaties	Het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2043. Meerjaren Onderhoudsplan (MOP)	Juli 2024 Apr-2016	2028 2021	Samenleving, Voorziening huisvesting onderwijs	Gemeentelijke gebouwen
5	Gemeentelijk Vastgoed	Meerjarenonderhouds-plannen en vervangings-investeringen gemeentelijke accommodaties	Dec-2020	2025	Alle programma's en bijbehorende onderhoudsvoorzieningen	

Duurzaamheid

Onder andere via haar kapitaalgoederen kan de gemeente invulling geven aan de eigen voorbeeldfunctie op duurzaamheid. Binnen het Programma Duurzaam Houten wordt hierop specifiek ingezet met de Verduurzaming van het gemeentelijk Vastgoed en de Impuls Circulair Inkopen (zie deelprogramma Duurzaamheid & energietransitie). Veelal worden natuurlijke momenten benut voor verduurzaming.

2. Openbare Ruimte

Onderdeel 1: Bovengrondse Infrastructuur (wegen, wegmeubilair, civieltechnische kunstwerken, speeltoestellen en groenvoorzieningen (incl. boombeheer)

Bestaande kader

Beeldkwaliteitskader

Vanaf 2013 is het Beeldkwaliteitskader Openbare Ruimte van kracht.

Samengevat worden de volgende typen areaal, locaties en bijbehorende kwaliteitsnormen gehanteerd:

	Centrum	Wonen	Bedrijven	Buitengebied	Groenzones
Percentage areaal dat moet voldoen aan niveau →	≥ 80%	≥ 80%	≥ 80%	≥ 80%	≥ 80%
1. Groen					
2. Verharding hoofdroutes asfalt					
3. Verharding overige wegen					
4. Meubilair					
5. Bebording/bewegwijzering					
6. Openbare verlichting/VRI's					
7. Speeltoestellen					
8. Civieltechnische kunstwerken					
9. Reiniging					

A	Mooi en comfortabel
B	Functioneel
C	Onrustig beeld, discomfort of enige vorm van hinder; alleen mogelijk als voldaan wordt aan wettelijke eisen, veiligheid en functionaliteit
D	Kapitaalvernietiging, uitlokking van vernieling, functieverlies, mogelijke juridische aansprakelijkstelling of sociale onveiligheid

Stand van zaken en planning

Meerjarenonderhoudsplan (MJOP)

In januari 2023 is het "Meerjaren Onderhoudsplan gemeente Houten MJOP) 2023-2027" voor de openbare ruimte door de raad vastgesteld. Dit plan geeft op objectniveau voor de komende 5 jaar (met jaarplannen) aan wanneer groot onderhoud en vervanging (GO+V) nodig is van wegen (en bermen), civieltechnische kunstwerken, verkeersregelinstallaties, bomen, plantsoenen, grasvelden, speeltoestellen en straatmeubilair.

Elk jaar wordt het MJOP door het college geactualiseerd en wordt een nieuwe jaarschijf toegevoegd.

Civieltechnische kunstwerken

In de gemeente liggen 105 fiets/voetbruggen, 81 verkeersbruggen, 389 duikers, 32 tunnels, 30 steigers en 190 ander civieltechnische kunstwerken. De afgelopen jaren is met groot onderhoud en vervanging de kwaliteit van de houten en betonnen bruggen sterk verbeterd. Bij een klein deel van de houten bruggen moet dit de komende jaren nog gebeuren. In 2025 worden drie bruggen (2x Reigerweide en 1x Kooikerspad) geheel gerenoveerd evenals een steiger aan de Strandmeer. Ook wordt een deel van de beschoeiingen vervangen. De totale kosten hiervan zijn € 670.000.

Daarnaast is herstel van aangetaste delen van een aantal bruggen begroot (Rietplas en Imkerspad), het vervangen van kitvoegen in tunnels en het vervangen van de slijtlaag in een tunnel (De Gaarde). De totale kosten hiervan zijn € 113.000.

Jaarlijks wordt 1/4 deel van de civieltechnische kunstwerken gereinigd. Dit komt enerzijds de beeldkwaliteit ten goede, anderzijds is het belangrijk om kleine gebreken zichtbaar te maken en houtrot te voorkomen.

Elk voorjaar worden alle bruggen, tunnels en steigers geïnspecteerd door de eigen dienst. Elke 4 jaar doet een extern technisch bureau dit. Daar waar nodig wordt direct ingegrepen en overige reparaties worden hetzelfde jaar nog uitgevoerd. Bij civieltechnische kunstwerken is het i.h.k.v. de veiligheid van groot belang om de kwaliteit jaarlijks door middel van inspecties te monitoren en de technische staat op orde te houden

Verhardingen

De gemeente Houten heeft 1 miljoen m2 asfaltverharding, 1,8 miljoen m2 elementenverharding en

67.000 m2 halfverharding. Een flink percentage (13,6%) van de verharding heeft helaas een slechte D-kwaliteit die formeel wettelijk niet toelaatbaar is. De komende jaren wordt getracht dit percentage tot een minimum terug te brengen.

In 2025 staat 36.004 m2 asfalt op de rol om aan te pakken. Het gaat om de volgende werkzaamheden: Kooikerspad (deel), Geerpad, Kapelleweg, Korte Uitweg, Groeneweg, bedrijventerrein Meidoornkade (geheel) en de Schonauwenseweg (deel). Daarnaast gaan we in 2025 aan de slag met de Kanaaldijk-oost.

Wat betreft de elementenverharding richten we ons in 2025 op De Campen, het Oude Dorp, De Tuinen, De Erven, De Molens, De Sloten, De Gaarden, De Akkers, De Oorden en De Hoeven. In totaal wordt er t.b.v. de asfalt-, elementen- en halfverharding in de gemeente in 2025 voor € 3,6 miljoen besteed aan groot onderhoud en vervanging (excl. de projecten die overlopen van 2024) en voor € 0,3 miljoen aan regulier onderhoud.

Verlichting en verkeersregelinstallaties

Tot en met 2024 zijn 7.000 armaturen van de 9.000 conventionele armaturen vervangen voor energiezuinige LED armaturen. In 2025 worden de overige circa 2.000 armaturen.

Alle 18 verkeersregelautomaten zijn in 2024 vervangen door iVRI-ready verkeersregelautomaten. Ook zijn de verkeerslantaarns vervangen door een duurzame variant. De lussen van de VRI's worden opnieuw aangebracht wanneer er ter plekke asfalteringswerkzaamheden worden uitgevoerd.

Groen

Het beheer van grasvelden, bomen en (bos)plantsoenen bestaat voornamelijk uit regulier onderhoud, in 2025 is hiermee € 1,8 miljoen gemoeid. Er is in 2025 voor in totaal € 0,4 miljoen aan groot onderhoud en vervanging nodig voor bomen en beplantingsvakken. Veel soorten cultuurbepanting zijn na 30 jaar uitgegroeid en echt op. Daarnaast kunnen vakken worden overgenomen door een dominante soort. Dit leidt tot een monotone situatie met weinig biodiversiteit en een geringe beeldkwaliteit. Jaarlijks wordt rekening gehouden met ongeveer 10-15 om te vormen vakken. In totaal gaat het daarbij om ca 6.000-9000 m2 per jaar.

De Beleidsnota Bomen 2017-2020 is leidend voor de beheerstrategie van het bomenbestand. Het hoofddoel is het huidige groene karakter te waarborgen en daar waar mogelijk te versterken. Zoals ook in de afgelopen jaren is gebeurd, zullen de essenlanen met een toekomstverwachting van minder dan 5 jaar vervangen worden om een grote kaalslag in de toekomst te voorkomen. Gemiddeld betreft dit circa 50 bomen per jaar.

Onderdeel 2: Ondergrondse infrastructuur (riolen, gemalen, drainage en randvoorzieningen + oppervlaktewater- en waterbodembeheer)

Kader

In het Water en Rioleringsplan (WRP) 2024-2027 is weergegeven hoe de gemeente haar stedelijke watertaken uitvoert. De stedelijke watertaken omvatten het grond-, oppervlakte-, hemel- en afvalwaterbeheer. Voor het bekostigen van de stedelijke watertaken heft de gemeente rioolrecht.

Op grond van de regels van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn er voor de financiële afwikkeling naast een Voorziening Egalisatie tarieven rioolheffing nog twee andere voorzieningen en één reserve nodig.

- a. Voor de risicoafdekking in het stedelijke (afval)waterbeheer is de Spaarvoorziening voor vervanging en risicoafdekking riolering met een omvang van € 1.000.000 ingesteld. Dit is ongeveer 0,6% van de totale waarde van het rioleringsstelsel.
- b. Voor waterbodembeheer is de Spaarvoorziening waterbodembeheer (conform BBV art. 44 1d ingesteld waarin gespaard wordt voor de kosten van baggerwerkzaamheden die planmatig om de circa 12 jaar plaatsvinden. De jaarlijkse storting in deze voorziening is € 312.000.
- c. Efficiency- en aanbestedingsvoordelen worden afgewikkeld in de Bestemmingsreserve efficiency resultaten en aanbestedingsvoordelen. De raad beslist over de inzet van de middelen in deze reserve.

De periodieke herziening van het WRP is het moment waarop de raad beslist wat de werkelijke en benodigde stand van de reserves en voorzieningen moet zijn. De raad bepaalt dan ook de hoogte van de rioolheffing voor de nieuwe periode.

Stand van zaken en planning

Het rioleringsstelsel verkeert in een goede staat. Naast het reguliere beheer van het rioleringsstelsel vergt in 2025 vooral het voorkomen van waterschade en overlast door extreme buien en het baggeren van watergangen de nodige aandacht.

Belangrijke projecten in 2025 zijn:

- Vervanging van 8 rioolgemalen.
- Aanpakken risicolocaties voor wateroverlast in overleg met bewoners en bedrijven (in het kader van de klimaatadaptatie).
- Actualisering van de klimaatverkenning (dit is een doorrekening van het watersysteem met een stresstest op basis van verschillende mogelijke extreme neerslag gebeurtenissen). We beoordelen opnieuw wat zinvol is om na 2025 te gaan doen om klimaatproof te worden.
- Uitvoering van gemeentelijke projecten om te ontstenen/vergroenen en af te koppelen.
- Stimuleren van het ontstenen en vergroenen van tuinen, het afkoppelen van verharding en de aanleg van groene daken.
- Baggeren van watergangen.
- Samen met de partners van het Netwerk Water en Klimaat werken aan klimaatadaptatie en een doelmatig en duurzaam beheer in de afvalwaterketen.

Ontwikkelingen

Het aantal aannemers en adviesbureaus neemt af waardoor het lastiger wordt voorbereidende- en uitvoerende werkzaamheden binnen het beschikbare budget aan te besteden. Daarnaast is er een groot tekort aan deskundig technisch personeel binnen de cultuurtechnische- en civieltechnische sector. Naast een stijging van de prijzen door de veranderende marktomstandigheden lopen aanbestede werken regelmatig uit de overeengekomen planning.

Onderdeel 3: Kunstobjecten in het openbare gebied

Elk jaar in september vindt een schouw plaats van de ruim 50 kunstobjecten voor het uitvoeren van het benodigde reguliere onderhoud (één- of tweejarig) en actualiseren van de planning voor groot onderhoud. Er is een regulier budget voor het verzorgen en onderhouden van de kunstwerken. Dit is toereikend. In 2022 is een classificatie-onderzoek uitgevoerd om duidelijkheid te krijgen over de invulling en omvang van de (kern)collectie van de gemeente en de staat van onderhoud. Op basis van dit onderzoek is de lijst met kunstobjecten geüpdatet. Er is een kwaliteitsniveau vastgesteld voor nieuw te realiseren kunst. Op dit niveau wordt de kunst ook onderhouden.

In 2023 is een plan gemaakt om gefaseerd planmatig groot onderhoud en vervanging uit te voeren m.b.t. zwaar beschadigde of gestolen kunstwerken. De uitvoering hiervan zal grotendeels in 2024 worden afgerond mogelijk met overloop naar 2025 en hiermee zijn alle kunstwerken dan hersteld. De kosten van dit herstel worden bekostigd uit de bestemmingsreserve Kunstobjecten.

Na deze ingreep is er voor de komende jaren geen groot onderhoud te verwachten aan de kunstcollectie.

3. Gemeentelijke gebouwen

Onderdeel 4: Onderwijshuisvesting

Belangrijke ontwikkelingen

In juli 2024 heeft de gemeenteraad het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024-2043 vastgesteld. Met het oog op de wettelijk vastgelegde gemeentelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting en de noodzaak van een lange termijnvisie biedt het IHP:

- een duidelijke visie en een beleidsmatig kader voor huisvesting van onderwijsvoorzieningen in de gemeente Houten;
- zicht op de beschikbare voorzieningen en de omvang van de noodzakelijke huisvestingsvoorzieningen voor onderwijs vanaf 2025.

Het huisvestingsplan besteedt aandacht aan:

- de huidige en toekomstige positie van de onderwijsinstellingen (zowel kwalitatief als kwantitatief).
- de knelpunten op korte, middellange en lange termijn.
- de uitgangspunten voor het huisvestings- en accommodatiebeleid zoals duurzaamheid, multifunctionaliteit, toegankelijkheid en bereikbaarheid en inclusief onderwijs.
- een toekomstscenario op basis van inventarisatie, knelpuntenanalyse en beleidsvoorkeuren.
- een toetsingskader voor de beoordeling van investeringsaanvragen voor onderwijs.
- financiële meerjaren-ontwikkeling van de huisvesting.

Stand van zaken

Het IHP 2024-2043 is vastgesteld.

Planning

De ontwikkeling van het uitvoeringsprogramma inclusief de bijbehorende haalbaarheidsonderzoeken voor de eerste tranche (2024-2028) zijn gestart in 2024 en lopen door tot eind 2025.

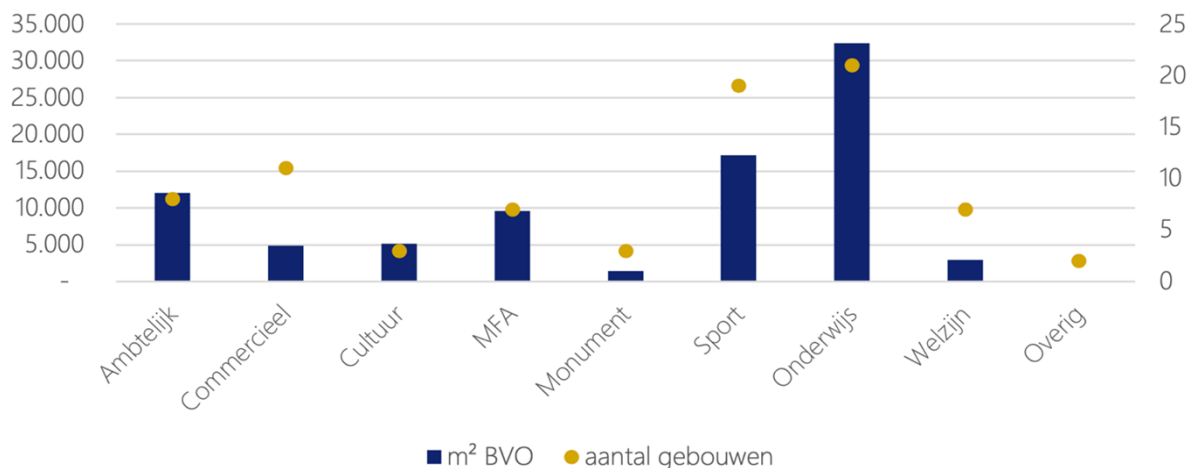
Onderdeel 5: Gemeentelijk vastgoed

Kader

Op dit moment wordt met een meerjarenonderhoudsprogramma (MJOP) voor alle gemeentelijke gebouwen gewerkt die in 2020 voor het laatst is vernieuwd. Daarin is vastgelegd dat de gebouwen op onderhoud conditieniveau 3 worden gehouden. Met de beschikbare financiële middelen kunnen alle gemeentelijke gebouwen op het afgesproken conditieniveau 3 worden gehouden. Om dit te bereiken wordt elk jaar het onderhoudsprogramma geactualiseerd en aangepast om deze doelstelling vast te houden. Conditieniveau 3 is een 'sober doch doelmatig' onderhoudskwaliteitsniveau, waarbij risico's op storingen en defecten acceptabel zijn.

In juli 2023 is door de raad de Visie op vastgoed vastgesteld. In deze visie is onze werkwijze weergegeven en is ook opgenomen dat we op gebied van onderhoud nader beleid willen vaststellen. Deze is inmiddels opgesteld en wordt in het najaar van 2024 met de raad gedeeld. In 2024 is tevens een nieuwe nulmeting uitgevoerd, om vanaf 2025 weer met een nieuw MJOP te kunnen gaan werken. Deze nieuwe nulmeting wordt inclusief het onderhoudsbeleid in het najaar van 2024 aan de raad aangeboden. De balans wordt dan weer opgemaakt en dan wordt weer opnieuw bepaald in hoeverre de beschikbare middelen de kosten afdekken de komende jaren.

We maken voor het gemeentelijk vastgoed onderscheid in gebouw categorieën. Deze hebben we afgestemd op een landelijk gebruikelijke systematiek om ons ook goed te kunnen vergelijken met andere gemeenten. De gemeentelijke vastgoedportefeuille bestaat uit circa 90 objecten en ongeveer 100.000 m² BVO (bruto vloeroppervlak). Verdeeld over de categorieën geeft dit het volgende beeld:



Gemeentelijk vastgoed onderverdeeld naar categorie

Stand van zaken

De gemeentelijke gebouwen verkeren in de afgesproken conditiescore 3, aan deze lijn wordt vastgehouden en in 2025 zal een nieuwe nulmeting (inspecties van onze gebouwen) ook weer leidend zijn hierin. Zoals vorig jaar aangegeven, houden we er op basis van de forse prijsstijgingen van afgelopen twee jaar rekening mee dat de huidige budgetten voor onderhoud niet toereikend zullen zijn. Zodra dit goed in beeld is gebracht, zal de raad hierover worden geïnformeerd om te bezien welke maatregelen we hiervoor kunnen nemen.

Belangrijke ontwikkelingen

In 2023 is een traject opgestart om een vervolg te geven op diverse verduurzamingsacties die in het verleden zijn uitgevoerd. Onder andere is een 'routekaart' opgesteld om in beeld te krijgen wat het betekent de komende jaren om aan de Houtense verduurzamingsambitie te kunnen voldoen. Deze routekaart wordt in Q4 van 2024 aan de raad aangeboden.

Ondertussen is gezocht naar hoe acties al versneld kunnen worden gepleegd om panden te verduurzamen met bestaande middelen, om hiermee ook de energielast voor onze gebruikers te verlichten. Onder andere is een aanbesteding voor zonnepanelen opgestart en zullen in 2025 meerdere daken van zonnepanelen worden voorzien, zoals ook in het coalitieakkoord al is aangekondigd.

Planning

In het najaar 2024 wordt het nieuwe MJOP (nulmeting) voor de komende 5 jaar inclusief het onderhoudsbeleid vastgesteld. Daarmee is er een actueel jaarplan voor 2025, de eerste jaarschijf van het nieuwe MJOP, beschikbaar dat is afgestemd met huurders en passend is op de financiële middelen.

De mate van onderhoud bepaalt de kwaliteit en de levensduur van de kapitaalgoederen. Onderscheid wordt gemaakt tussen aan de ene kant de reguliere beheer-/exploitatiekosten en aan de andere kant de kosten van groot onderhoud en vervanging.

Hieronder volgt een tabel met de omvang van het onderhoud kapitaalgoederen, onderverdeeld in regulier en groot onderhoud (incl. vervanging).

Regulier onderhoud (O) en groot onderhoud (GO) kapitaalgoederen	Begroting 2025			Totaal	O : GO
	Onderhoud	Groot onderhoud	Groot Onderhoud Openbare ruimte (MJOP)		
Bovengrondse Infrastructuur	3.337	315	4.694	8.346	40 : 60
Gemeentelijk vastgoed	397	2.676	0	3.072	13 : 87
Kunstobjecten	20	0	0	20	100 : 0
Ondergrondse infrastructuur	1.027	281	0	1.308	79 : 21
Onderwijsaccomodaties	33	47	0	80	42 : 58
Overig	290	0	0	290	100 : 0
<u>Totaal</u>	5.104	3.318	4.694	13.116	39 : 61

Paragraaf Subsidies

Dit jaar gebeurt het vaststellen van het subsidieplafond voor het eerst als onderdeel van de begroting, het subsidieplafond maakt immers integraal onderdeel uit van de begroting en moet daarmee in lijn zijn. Er volgt dus geen apart raadsbesluit meer voor het vaststellen van het subsidieplafond 2025

Maatschappelijke organisaties kunnen op grond van verschillende subsidieregelingen een subsidieaanvraag indienen. In de subsidieregelingen is inhoudelijk uitgewerkt wie voor welke kosten/activiteiten subsidie kan aanvragen en hoe de beschikbare subsidie wordt verdeeld. Het beschikbare subsidiebedrag per subsidieregeling wordt bepaald middels het subsidieplafond. Conform de Algemene Subsidieverordening (Asv) stelt de gemeenteraad de subsidieplafonds vast.

De meeste subsidies hebben betrekking op de 'Subsidieregeling Samenlevingsactiviteiten'. Dit zijn de subsidies die per kalenderjaar worden verstrekt. Inmiddels hebben veel maatschappelijke organisaties hun subsidieaanvraag voor 2025 ingediend. De beleidsmedewerkers en de betrokken subsidie-medewerkers beoordelen deze aanvragen en stellen vervolgens een beschikking tot subsidieverlening op. Voor subsidieregelingen als Ons Fonds (inwonersfonds) zijn er nog geen aanvragen ingediend, deze volgen pas gedurende het jaar 2025 maar de vastgestelde plafonds zijn nodig om vanaf 1 januari 2025 subsidie te kunnen verlenen.

In het Integraal Financieel Perspectief 2025 is de indexering van de subsidies bepaald op 3,3%. Voor de grote subsidiepartners wordt daarnaast gewerkt met mix-index op maat per subsidiepartner, waarbij een deel van de budgetten wordt geïndexeerd middels een looncomponent van 3% en een ander deel de materiële index van 3,3%. In deze zijn de subsidieplafonds 2025 daarmee vooral de formele bevestiging en vaststelling van het plafond. De hiervoor reeds gereserveerde middelen zijn opgenomen in de begroting

Subsidieregeling	Subsidieplafond 2024	Subsidieplafond 2025
Samenlevingsactiviteiten	€ 5.352.975,00	€ 5.751.448,00
Subsidieregeling Inwonersfonds	€ 94.425,00	€ 103.435,00
Cultuurfonds Houten	€ 52.635,00	€ 54.372,00
Evenementenfonds Houten	€ 56.431,00	€ 58.293,00
Gewijzigde subsidieregeling energietransitie Houten 2020-2025	€ 305.00,00	€ 305.000,00
Totaal	€ 5.861.466,00	€ 6.272.548,00

Paragraaf Financiering

1. Inleiding

De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) geeft een kader voor het (financierings-) risicomanagement. Het betreft het raamwerk voor het financieringsbeleid. Dit is verder uitgewerkt in de gemeentelijke Regeling treasury. Deze regeling geeft een uiteenzetting van de kaders, waarbinnen het treasurybeleid van de gemeente Houten wordt vormgegeven en de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de treasuryfunctie worden beschreven.

Daarnaast zijn er beleidsregels met betrekking tot het verstrekken van geldleningen en garanties. Deze beleidsregels bieden toetsingskaders c.q. spelregels voor het beoordelen van lening- en garantieaanvragen.

2. Ontwikkelingen

De door BNG gehanteerde basisrente wordt voor Houten al jaren gebaseerd op Euribor (Euro Interbank Offered Rate; het rentetarief voor leningen tussen de Europese banken). Europese regelgeving vereist van basisrentes dat ze robuust en betrouwbaar zijn. Nieuwe regels bepalen dat basisrentes meer op basis van transacties moeten worden berekend en minder op basis van inschattingen van banken om de objectiviteit te vergroten. ECB (Europese centrale bank) heeft als alternatief voor Euribor de basisrente €STR (Ester) geïntroduceerd die aan deze regelgeving voldoet. Doordat de nieuwe basisrente €STR op een andere wijze wordt berekend, zal deze naar verwachting niet helemaal gelijk zijn aan de bestaande basisrente. In de markt worden momenteel methoden en standaarden ontwikkeld om de nieuwe basisrente zo veel als mogelijk gelijk te stellen aan de bestaande basisrente om schommelingen te beperken.

3. Rentevisie

Voor de financieringsbehoefte (korte en lange termijn) is een visie op de rente-ontwikkeling onontbeerlijk. Daarom wordt gebruik gemaakt van diverse renteverwachtingen van kredietwaardige instellingen. Op basis daarvan wordt de gemeentelijke rentevisie geformuleerd.

De FED (de centrale bank van de Verenigde Staten van Amerika) heeft de beleidsrente medio 2024 bepaald tussen de 5,25% tot 5,50% (gelijk aan medio 2023). Het doel van de hoge rente is o.a. om de hoge inflatie te beteugelen. Nu in de VS de inflatie flink is afgezwakt, worden er later dit jaar renteverlagingen verwacht.

De rente van de ECB (Europese centrale bank) is medio 2024 3,75% na een daling van 0,25 procentpunt in juni 2024. Dit was de eerste daling sinds 2019. Verdere dalingen van de ECB rente en spaarrentes in 2024 (en daarna) zijn zeer waarschijnlijk nu de inflatie is afgezwakt. Economen verwachten dat de ECB-rente in december 2025 al op 2,25% zal zitten.

De 10-jaars swaprente, de maatstaf voor de kapitaalmarktrente, daalde van 3,05% medio 2023 naar 2,73% medio 2024. Voor medio 2025 is de verwachting, dat de 10-jaars swaprente in de eurozone zich rond de 2,66% zal bewegen. De kortetermijnrente zal gemiddeld uitkomen op 2,62%.

De 3-maands Euribor (Euro Interbank Offered Rate; het rentetarief voor leningen tussen de Europese banken) daalde van 3,72% medio 2023 naar 3,69% medio 2024.

4. Renterisico

Voor het renterisico gelden er twee normen namelijk de renterisiconorm en de kasgeldlimiet. Er dient binnen deze normen geopereerd te worden.

Renterisiconorm (lang)

Het doel van de renterisiconorm is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten in geval van herfinanciering en renteherziening van geldleningen. Dit wordt bereikt door een limiet te stellen aan dat deel van de vaste schuld waarover het rentepercentage in een bepaald jaar moet worden aangepast aan de op dat moment geldende markttarieven. Deze norm is op 20% van de lastenkant van de begroting gesteld en wordt afgezet tegen de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen.

bedragen x € 1.000

Renterisiconorm	2025	2026	2027	2028
Stand van het begrotingstotaal	164.408	145.390	140.690	145.317
Renterisiconorm 20% van de begroting	32.882	29.078	28.138	29.063

Renterisico op de vaste schuld	4.671	4.671	3.672	2.672
Ruimte onder risiconorm	28.210	24.407	24.466	26.392

Uit bovenstaande tabel blijkt dat wij meerjarig onder de norm uitkomen.

Kasgeldlimiet (kort)

Om het risico van kortlopende financiering te beperken is in de Wet fido de kasgeldlimiet vastgesteld. De kasgeldlimiet is een vastgesteld percentage (8,5%) berekend over de lastenkant van de begroting. Zodra de kortlopende financiering (kasgeldleningen) drie kwartalen boven dit bedrag uitkomt, is de gemeente verplicht over te gaan tot consolidatie. De kortlopende schuld moet dan omgezet worden in een langlopende geldlening.

Voor 2025 zit onze kasgeldlimiet op bijna € 14,0 miljoen. Het verwachte financieringstekort bedraagt begin 2025 € 6,5 miljoen en loopt op gedurende het jaar. Dit tekort wordt veroorzaakt door aflossingen op leningen en openstaande kredieten.

5. Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

De liquiditeitsplanning voor 2025 is als volgt:

bedragen x € 1.000			
Liquiditeitsplanning	Prognose 2024	Actueel 2024	Prognose 2025
Stand liquiditeiten 1/1	-16.022	-5.387	-6.578
Saldo exploitatie	7.830	7.830	3.574
Saldo investeringen	-22.052	-12.052	-10.200
Saldo grondexploitatie	8.643	8.643	6.481
Saldo financiële activiteiten	-5.613	-5.613	-5.464
Stand liquiditeiten 31/12	-27.213	-6.578	-12.187

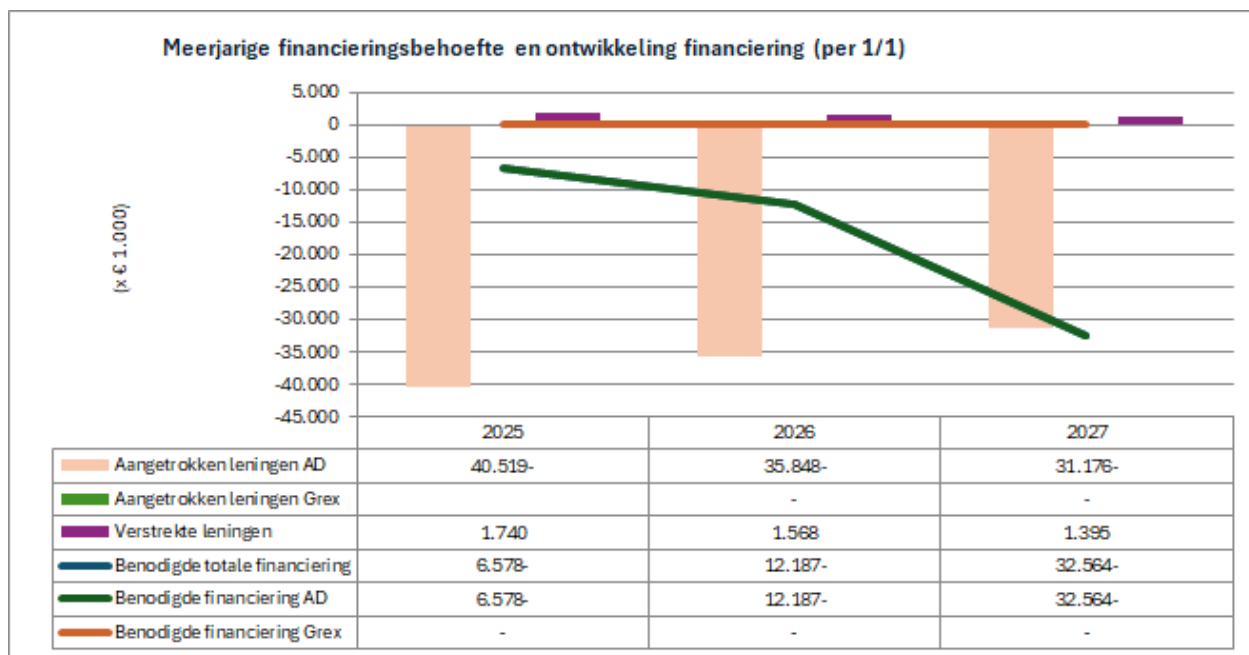
De liquiditeitsprognose uit de Begroting 2024, is per medio 2024 bijgewerkt met nieuwe inzichten om te komen tot een actueel beeld. De prognose uit 2024 baseert zich op een beginstand van € -16,022 miljoen in januari, welke in werkelijkheid uit kwam op € -5,387 miljoen. Daarnaast schuift € 10,0 miljoen aan investeringen naar 2025, waaronder het krediet voor basisschool De Velduil. Dit geeft een actuele prognose van de stand liquiditeiten per 31 december 2024 van € -6,578 miljoen.

In 2025 stijgt de financieringsbehoefte daarmee van € 6,578 miljoen begin 2025 tot naar verwachting € 12,187 miljoen eind 2025. De belangrijkste reden hiervoor zijn een lager saldo grondexploitatie voortkomend uit stijgende kosten en kredieten voor renovatie van scholen.

Gemeente Houten heeft een rekening courantkrediet van 25 miljoen euro. Op basis van de geprognosticeerde financieringsbehoefte, is de verwachting dat er geen lening hoeft te worden afgesloten in 2025.

Ter aanvulling op bovenstaand is ook een meerjarige financieringsbehoefte geschetst. Hierbij is rekening gehouden met de in de begroting opgenomen investerings- en bestedingsplannen, alsmede met de geraamde inzet van voorzieningen. Daarnaast zijn vanwege het ontbreken van een meerjareninvesteringsprogramma, vanaf 2025 aannames hieromtrent gedaan. Hieruit volgt het volgende beeld voor de meerjarige financieringsbehoefte.

Grafiek: meerjarige financieringsbehoefte en verloop leningenportefeuille



In bovenstaande grafiek stijgt de financieringsbehoefte vanuit de Algemene Dienst meerjarig naar ruim € 32 miljoen in 2027. De stijgende financieringsbehoefte wordt verklaard door aflossingen op bestaande leningen, kredieten voor renovatie van scholen, Bouwen voor Houten, meerjarige onderhoudsplannen, stijgende kosten op sociaal domein en een lagere Algemene uitkering Gemeentefonds (per 2026 is deze rijksbijdrage € 6 miljoen lager dan eerdere jaren). De financieringsbehoefte is geprognosticeerd *exclusief* de geplande bezuinigingen van de Gemeente Houten, welke de verlaagde bijdrage van het Rijk dient te compenseren en daarmee financieringsbehoefte significant drukt. Desalniettemin is de verwachting dat in 2027 een nieuwe lening afgesloten wordt.

6. Rentetoerekening

Vanaf 2017 moet de 'reële' (omslag)rente in de begroting worden verwerkt. Middels onderstaand renteschema wordt inzicht gegeven in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend.

		Bedragen x € 1.000	
Renteschema		2025	
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		1.429
b.	De externe rentebaten		-22
Totaal door te rekenen externe rente			1.407
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	0	
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moeten worden toegerekend		
	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	22	
			22
d1.	Rente over eigen vermogen		0
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		0
De aan de taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)			1.429
e.	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)		1.322
f. Renteresultaat op het taakveld treasury			-106
Boekwaarde per 1-1-2025 integraal gefinancierd			132.296
Percentage toe te rekenen naar taakvelden (afgerond)			1,0%

Op basis van bovenstaand overzicht, is de voorcalculatorische omslagrente in de begroting 2025 berekend op 1,0%. Dit percentage is ongewijzigd ten opzichte van de omslagrente in 2024. Deze rente wordt toegepast aan de uitgaven- en inkomstenkant van de begroting.

7. Wet schatkistbankieren

Eind 2013 is de Regeling Schatkistbankieren in werking getreden. Op grond van deze regeling dienen decentrale overheden eventuele overtollige geldmiddelen in 's Rijks Schatkist aan te houden, dit met uitzondering van een zeker drempelbedrag. Voor Houten ligt de drempelwaarde in 2025 rond de € 3,3 miljoen. De gemeente gebruikt de limiet vaak aan de opnemende kant, incidenteel kan het voorkomen dat door een overschot aan middelen deze automatisch worden overgeboekt naar de rekening van de schatkist.

8. Wet houdbare overheidsfinanciën (wet Hof)

In onderstaand overzicht is te zien de verwachte EMU-saldi over 2024, 2025 en 2026 respectievelijk € 26,4 miljoen(tekort), € 4,3 miljoen(overschot) en € 2.8 miljoen (tekort) bedragen. De conclusie die daaruit kan worden getrokken, is dat Houten in 2025 in positieve zin bijdraagt aan het EMU-saldo en in 2024 en vanaf 2026 in negatieve zin.

EMU-saldo	Bedragen x € 1.000				
	Begroting				
	2024	2025	2026	2027	2028
1. (+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	-3.978	2	-7.183	-7.684	-8.120
2. (-) Mutatie (im)materiële vaste activa	26.730	-3.924	-4.736	-5.636	-5.490
3. (+) Mutatie voorzieningen	-1.042	4	-343	-462	0
4. (-) Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-5.364	-363	0	0	0
5. (-) Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-26.386	4.293	-2.790	-2.510	-2.630

Paragraaf Bedrijfsvoering

1. Algemeen

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de gemeentelijke bedrijfsvoering. Met bedrijfsvoering bedoelen we de processen die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's te realiseren. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij ons college. In deze paragraaf informeren wij de raad over de belangrijkste thema's geselecteerd en beschrijven we in deze begroting achtereenvolgens wat we willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen. In de jaarrekening leggen we verantwoording af op dezelfde thema's.

In de gemeente Houten is het verder versterken van de bedrijfsvoering noodzakelijk gezien de eigen interne constatering, de bevindingen van de accountant in de afgelopen jaren en wijzigingen van wet- en regelgeving. Voor het realiseren van de complexe maatschappelijke opgaven waar we als gemeente voor staan, is deze kwaliteitsslag in de bedrijfsvoering essentieel. Als college geven we hieraan prioriteit. Dat blijkt onder meer uit de opdracht die we de (nieuwe) directie hebben gegeven om in de komende twee jaar te realiseren. De voorbereiding en uitwerking van deze opdracht is in volle gang.

Een verbeterimpuls is onder meer nodig op de volgende onderdelen:

- (1) wendbare en weerbare organisatie en professionals
- (2) duurzame verbetering van de ICT-dienstverlening en informatiehuishouding
- (3) verbeteren en borgen van de werkprocessen
- (4) door ontwikkelen van de financiële organisatie en interne beheersing.

De noodzaak om de meerjarenbegroting toekomstbestendig te maken (de Ronde van Houten en de uitwerking daarvan), heeft in 2025 en verder ongetwijfeld aanzienlijke impact op de organisatie en de bedrijfsvoering. Op de gebruikelijke momenten (zoals via de bestuursrapportages) houden we u hiervan op de hoogte.

2. Organisatieontwikkeling

Wat willen we bereiken?

We willen de organisatie en de bedrijfsvoering duurzaam op een hoger plan brengen. Diverse ontwikkelingen en uitkomsten van onderzoeken en recentelijke wetswijzigingen tonen de urgentie hiervan aan. De noodzaak tot deze verandering komt voort uit het gegeven dat er in organisatie van de gemeente Houten lange tijd sprake is geweest van een stabiel personeelsbestand, waarbij werkwijzen breed bekend waren.

We pakken de benodigde ontwikkeling van onze organisatie en onze bedrijfsvoering met verve en programmatisch op. We sluiten aan bij de ontwikkelingen die we afgelopen jaren reeds in gang hebben gezet. Onze directie is hiervan opdrachtnemer. Deze ontwikkeling vergt de nodige investeringen en een lange adem. Op gezette tijden informeren we uw raad hierover.

Een onderdeel hiervan is het continu beter organiseren van werkwijze in brede zin. De noodzaak om daartoe werkprocessen te beschrijven en te verbeteren is er daardoor jarenlang te beperkt geweest. Veranderende wet- en regelgeving (o.a. de Wet Open Overheid, de wet gericht op het afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording) en de Omgevingswet, de verwachte uitstroom de komende jaren vanwege pensionering en de krappe arbeidsmarkt en mogelijke effecten van bezuinigingen maken strakke regie op het beschrijven en verbeteren van processen, de informatiehuishouding en de inrichting van de interne beheersingsomgeving cruciaal. Om zo de continuïteit en kwaliteit van dienstverlening naar onze inwoners, ondernemers en partners te garanderen én te voldoen aan nieuwe wet- en regelgeving.

Wat gaan we ervoor doen?

- Op basis van een (op te stellen) organisatieontwikkelprogramma werken we op innovatieve en programmatische wijze aan een eigentijdse organisatie met moderne bedrijfsvoering.
- Op basis van een (op te stellen) werkprogramma beschrijven we de belangrijkste werkprocessen vanuit oogpunt van o.a. transparantie, standaardisering en rechtmatigheid. We optimaliseren ze waar nodig en houden ze actueel.

3. Personeel

Een duurzaam en goed functionerende organisatie vereist, naast een stevige en solide bedrijfsvoering, ook stevig willen investeren in de eigen medewerkers. Dit betekent het tijdig

aantrekken, behouden én effectief inzetten van vakbekwame, gemotiveerde en vitale medewerkers. Houten heeft daarbij, net als vele werkgevers, te maken met een aantal ontwikkelingen.

▪ *Ouder wordende populatie*

Houten heeft te maken met de vergrijzing van het personeelsbestand. De komende 10 jaar stroomt 30% van het personeelsbestand uit (ongeveer 95 medewerkers), als gevolg van het bereiken van de AOW-leeftijd. De aanwezige kennis en ervaringen van deze groep medewerkers willen we op tijd overdragen aan jongere generaties. Fysieke en mentale fitheid van onze medewerkers zorgt dat zij duurzaam inzetbaar blijven voor hun werk.

▪ *Krappe arbeidsmarkt*

Het aantrekken en binden van nieuwe medewerkers is met het oog op de hoge uitstroom (alleen al door pensionering) van groot belang. Dit is geen eenvoudige opgave, gezien de krapte en daardoor grote concurrentie op de arbeidsmarkt. De afgelopen jaren zien we een trend van een toenemend aantal werving- en selectieprocedures (2020: 59 vacatures; 2021: 81 vacatures; 2022: 72 vacatures; 2023: 80 vacatures). De verwachting is dat deze trend zich de komende jaren doorzet. Daarbij neemt door de krapte de zoektocht naar de juiste kandidaat ook steeds meer tijd in beslag. We zijn daardoor ter overbrugging, vaak langer dan gewenst, aangewezen op externe inhuur.

▪ *Hoog ziekteverzuim*

In de afgelopen jaren is het verzuim toegenomen (van $\pm 7\%$ in 2021 naar $\pm 8\%$ in 2022) en het afgelopen jaar weer dalende (6,5% in 2023). De oorzaken zijn uiteenlopend, zoals een ervaren hoge werkdruk, een mismatch tussen werk en competenties of de combinatie van werk met bijvoorbeeld (mantel)zorgtaken in de privésituatie. Dit vraagt onze bijzondere aandacht.

Wat willen we bereiken?

We werken aan de vitaliteit en duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers in een inclusieve organisatie. Dat betekent een organisatie, waar;

- Iedereen welkom is en waar sprake is van een gezonde balans in de personeelsopbouw;
- Medewerkers gezond aan het werk kunnen zijn en blijven en waar normen en waarden worden gehanteerd die bijdragen aan een veilige werkomgeving;
- Een divers medewerkersbestand hun kennis, vaardigheden en talenten optimaal kunnen (blijven) benutten en ontwikkelen;
- Toekomstperspectieven worden geboden door aantrekkelijk werk & arbeidsvoorwaarden.

De eerder geschetste ontwikkelingen laten zien, dat het noodzakelijk én tegelijkertijd een hele uitdaging is om dit te bereiken. Dit is dan ook een meerjarig proces.

Wat gaan we ervoor doen?

Het is van belang om in samenhang te werken aan de verschillende HR-beleidsterreinen.

- We werken aan een meer krachtige en moderne arbeidsmarktbenadering, in combinatie met de ontwikkeling van aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden en loopbaanperspectieven.
- We ondersteunen medewerkers preventief, zodat zij gezond aan het werk kunnen zijn (fit for the job, fysiek en mentaal in balans, goede werk-privébalans). Daarnaast zetten we, in samenwerking met onze arbodienst, gerichte en effectieve acties in gang om bij ziekteverzuim een medewerker zo snel als mogelijk weer in het arbeidsproces te kunnen laten meedoen.
- We faciliteren een warme overdracht van kennis en ervaring, vooruitlopend op (vroeg)pensionering.
- We hebben een breed aanbod aan trainings- en opleidingsfaciliteiten (in- en extern), waardoor medewerkers in staat worden gesteld om te werken aan (persoonlijke) ontwikkeling en vakbekwaamheid (competenties).
- Iedereen is welkom bij de gemeente Houten. We zijn een inclusieve werkgever en organisatie, waarbij ook aandacht is voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Als gemeente willen we het goede voorbeeld geven, door deze doelgroep in ons gemeentehuis, of de bij ons betrokken contractpartner, een volwaardige arbeidsplek te geven.

4. Informatievoorziening, informatiebeveiliging en gegevensbescherming

Wat willen we bereiken?

Een goede informatiehuishouding is essentieel voor het goed en efficiënt functioneren van de organisatie en de dienstverlening naar de inwoners en organisaties van Houten. In de afgelopen jaren zijn al veel stappen gezet om de informatievoorziening robuust neer te zetten. Het outsourcingtraject naar de externe dienstverlener is in volle gang en wordt begin 2025 afgerond. Ook is hard gewerkt

aan de opbouw van de nieuwe organisatie, is benodigd beleid opgesteld en gestart met de uitwerking daarvan. De basis om dat allemaal op orde te krijgen is gelegd en moet de komende tijd verder worden uitgewerkt. Dat geeft vervolgens ruimte om te werken aan het daadwerkelijke gebruik van informatie.

In 2025 willen we het volgende bereiken:

1. het op orde brengen van de informatiehuishouding;
2. het op orde brengen van het informatie- en archiefbeheer;
3. voldoen aan wet- en regelgeving
4. werken aan de informatievoorziening

Wat gaan we ervoor doen?

De volgende zaken zullen in 2025 in samenhang met elkaar worden opgepakt:

1. We ronden de outsourcing van de ICT dienstverlening af en zorgen dat team INFO de regie daarop kan uitvoeren
2. We gaan verder met de al opgestarte projecten rondom de informatiehuishouding waarbij dataclassificatie en uniforme opslag van data wordt geregeld
3. We gaan verder met het verder verbeteren van het informatie- en archiefbeheer waarbij steeds beter invulling geven kan worden aan de aanbevelingen van de toezichthouder informatie en archiefbeheer (de provincie).
4. We volgen nauwlettend de wet- en regelgeving op het gebied van privacy- en security en zorgen dat we voorbereid zijn op de NIS2.
5. We werken iteratief de architectuur van de informatievoorziening uit zodat we beter in control komen
6. We starten met het denken in daadwerkelijke informatieproducten, de benodigde data daarvoor en de manier waarop we daarmee inzicht kunnen krijgen en kunnen sturen (datagedreven/informatiegestuurd)

5. Financiën en control

De financiële functie is met haar producten en processen verbonden met alle primaire processen van de gemeentelijke organisatie en vormt daardoor een belangrijke partner voor iedereen binnen het concern.

Wat willen we bereiken?

We willen als gemeente toekomstbestendig blijven. Daarom willen we beschikken over een solide PDCA-cyclus als basis. We willen bereiken dat onze bedrijfsprocessen zó worden ingericht, uitgevoerd, geëvalueerd en verbeterd dat wij diensten leveren die voldoen aan de vereisten en verwachtingen.

We willen in 2025 bereiken dat de interne organisatie van de gemeente stap voor stap volwassen wordt. Uiteindelijk willen we dat onze bedrijfsvoering aantoonbaar zó georganiseerd is dat onze belangrijke externe en interne stakeholders tevreden blijven over onze geleverde prestaties qua dienstverlening, compliance en financiën.

Wat gaan we ervoor doen?

We gaan het reeds opgestelde programmaplan 'Doorontwikkeling bedrijfsvoering' gefaseerd realiseren. De verhoogde aandacht voor de bedrijfsvoering is gericht op het meer gestructureerd [samen]werken binnen en tussen de teams.

In de uitgevoerde nulmeting is per onderdeel concreet uitgewerkt wat de 'basis op orde' inhoudt, wat de volwassenheid van de gemeente is en hoe de verbeterprojecten bijdragen aan de versterking van de interne organisatie. In haar driemaandelijke rapportages rapporteert Concerncontrol over de mate van volwassenheid van de interne beheersing.

Stap voor stap gaan we ervoor zorgen dat de kwaliteit van onze informatievoorziening zó wordt dat de leidinggevenden beschikken over de juiste informatie in het kader van hun planning, (bij)sturing en

verantwoording. Dat vraagt dat we ons informatiebeheer minder persoonsafhankelijk maken. Dan kunnen taken efficiënter worden overgedragen en kan informatie achteraf gemakkelijker worden teruggevonden.

Om dit te kunnen realiseren bouwen we voort op het procesbeheer dat in het najaar van 2022 is ingevoerd. De processen gaan over het dagelijks werk van de medewerkers. We gaan de proceseigenaren actief ondersteunen bij hun verantwoordelijkheden om:

- hun processen in te richten met procedures die waarborgen dat er wordt gewerkt conform de externe regelgeving en het interne beleid;
- bij de procesuitvoering de procesgebruikers te voorzien van intuïtieve applicaties om hun transacties in administraties en dossiers te kunnen vastleggen;
- periodiek door middel van managementrapportages en interne controles na te gaan in hoeverre hun processen en hun bereikte resultaten kwalitatief toereikend zijn;
- waar nodig hun processen tijdig aan te passen op basis van voortschrijdend inzicht.

In 2025 gaan we steeds meer werken volgens het 3-lijnen model dat in 2023 is ingevoerd. Hierbij vormen de primaire teams (Fysiek, Sociaal, Dienstverlening) de eerste lijn, verantwoordelijk voor de externe dienstverlening. De ondersteunende teams (Bedrijfsvoering) zijn de tweede lijn, verantwoordelijk voor de interne dienstverlening en het generieke interne beleid. Concerncontrol vormt de derde lijn, verantwoordelijk voor onafhankelijke advisering en toetsing.

Het documenteren van de interne beheersing heeft zich in de afgelopen jaren gericht op aspecten zoals financiële rechtmatigheid. In 2025 gaan wij een 'Governance, Risk & Compliance' applicatie implementeren. Deze applicatie wordt het platform voor de samenwerking tussen de specialisten in de tweede lijn, zoals bijvoorbeeld voor informatiebeveiliging, bedrijfscontinuïteit en kwaliteitsmanagement. Hierdoor wordt het eenvoudiger om periodiek geïntegreerde rapportages uit te brengen over de status van de interne beheersing.

6. Inkoop

De gemeente Houten koopt jaarlijks voor ca. € 40 miljoen (beïnvloedbaar) een breed scala aan werken, diensten en leveringen in. Dit wordt zowel recht- als doelmatig gedaan met daarbij oog voor maatschappelijke doelstellingen (duurzaamheid, global goals en SROI social return on investment) en lokale aanbieders. De gevolgen van de krapte op de arbeidsmarkt alsook de tekorten aan materialen (in sommige markten) zijn bij de aanbestedingen duidelijk merkbaar. Los van het prijsopdrijvende effect van deze ontwikkelingen zien we ook het aantal inschrijvers hierdoor dalen. Met als effect dat we in een aantal gevallen al blij zijn met slechts één inschrijver. Tot op heden heeft dit nog niet geleid tot het aanpassen van de gestelde eisen maar bij aanhoudende 'overspannen markten' is dat enkel een kwestie van tijd.

Wat willen we bereiken?

Een betere en bredere kennis van de markt met beter renderende contracten voor de gemeente (juiste uitnutting van het contract; krijg je wat je hebt afgesproken). Daarbij blijven we inzetten op een zo duurzaam mogelijk karakter van alle inkopen door meer te focussen op de totale kosten gedurende de gehele levensduur (werken/leveringen) en/of breder te kijken dan alleen de 'uren' die geleverd worden (diensten).

Wat gaan we ervoor doen?

- Inzet aan de voorkant van inkoopprocessen versterken. In het komende jaar gaan we meer focussen op marktonderzoek/marktverkenning vooraf zodat we gebruik kunnen maken van de potentie van de markt voor de inkoopbehoefte die we hebben. De innovaties uit de markt kunnen tot betere resultaten leiden waarbij we ook zullen onderzoeken welke contractduur hier het beste bij aansluit.
- Versterken van de relaties met aanbieders. Daarnaast zetten we in op het opbouwen van relaties met aanbieders. Dit is ook essentieel bij het realiseren van onze wens om duurzaam in te kopen. Dit kost tijd en in deze komen we voor vraagstukken te staan als: Is duurzaam duurder? Zo ja? Hoeveel duurder mag duurzaam zijn? En is het daadwerkelijk duurder als je alle kosten van de hele levensduur (in zoverre bekend) meeneemt?

7. Huisvesting en facilitaire zaken

Wat willen we bereiken?

Komend jaar wordt een besluit genomen over de toekomstige huisvesting van de ambtenaren in het gemeentehuis. We willen toe naar een efficiënte, toekomstbestendige huisvesting waar bij een goede serviceverlening aan onze inwoners centraal zal staan.

Tevens willen we de burgers, raadsleden, medewerkers en andere bezoekers zo optimaal mogelijk ondersteunen. Daar is afgelopen periode ook flink geïnvesteerd en dat willen we op dit niveau handhaven.

Wat gaan we daarvoor doen?

Afgelopen jaren is onderzocht wat we kunnen doen om de huisvesting te verbeteren. Het is ons duidelijk geworden dat we niet ontkomen aan investeringen in het pand en de inrichting. In 2025 zullen we een plan ter besluitlegging voorleggen aan de gemeenteraad.

Ondertussen gaat de serviceverlening op het huidige niveau door, wordt de catering opnieuw aanbesteed en zullen we het reserveringssysteem van de vergaderruimtes vernieuwen.

8. Juridische zaken

Wat willen we bereiken?

Houten wil een inwonersgerichte en betrouwbare overheid zijn. Dat betekent dat we de juridische kwaliteit van onze dienstverlening bewaken en bevorderen en dat we als gemeente rechtmatig, behoorlijk maar ook rechtvaardig handelen.

We zien over de breedte een stijging van het beroep op de juridische functie. Dat zien we in het aantal zaken Woo (zie ook par. 1.4.9). Ook de ontwikkelingen op terrein van asielopvang leveren extra juridische procedures op.

Juridische kwaliteitszorg wint daardoor aan belang. In navolging op het plan van aanpak voor juridische kwaliteitszorg verzorgen we in 2025 een Legal audit. Aan de hand van de uitkomsten passen we de organisatie van ons juridisch huis aan. Dit doen we in relatie met het op te stellen plan voor de doorontwikkeling van onze bedrijfsvoering.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Continu leren door onafhankelijke behandeling bezwaarschriften. Jaarlijks nemen we bezwaarschriften in behandeling alwaar een onafhankelijke toets op het primaire besluit plaatsvindt. Die toets is niet alleen formeel maar ook materieel. We kijken of een bezwaar via de informele weg (een minnelijke oplossing) kan worden afgehandeld. We blijven sturen op laagdrempelig horen en binnen de wettelijke termijn afhandelen. In de gevallen dat het bezwaar gegrond is, vraagt dit doorgaans een zorgvuldigere motivatie. In een enkel geval gaat bezwaarmaker in beroep. Soms leidt dit er toe dat de appellant in het gelijk wordt gesteld. In meer gevallen is dat niet zo.
- Continu leren van klachten. Over de ingediende klachten brengen we jaarlijks verslag uit. Als we als gemeente aansprakelijk worden gesteld handelen we dit netjes en tijdig af. Voor de afhandeling van Woo-verzoeken verwijzen we naar paragraaf 1.4.8.
- Versterken van juridische kwaliteit. We investeren in de inrichting van de juridische functie. We maken de juridische capaciteit in de organisatie inzichtelijk en richten een ambtelijk platform in, bedoeld voor afstemming en kennisoverdracht. In het kader van die juridische kwaliteitszorg brengen we via analyse van werkprocessen de risico's in beeld. We formuleren een visie op juridische kwaliteit en bouwen aan een robuust juridische inrichting. Ook versterken we het juridisch bewustzijn van de medewerkers door opleidingen.

9. Indicatoren

9. Indicatoren						
Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
		2021	2022	2023	2024	2025
Indicatoren bedrijfsvoering						
Apparaatskosten per inwoner	eigen gegevens	€ 587	€ 649		€ 684	

Fte per 1.000 inwoners (bezetting)	eigen gegevens	5,67	5,74		5,55	
Fte per 1.000 inwoners (formatie)	eigen gegevens	5,79	5,78		6,03	
Kosten externe inhuur als % van totale loonsom + totale inhuur externen	eigen gegevens	13,40%	15,40%		3,3%*	
Overhead als % van de totale lasten	eigen gegevens	9,40%	11,60%		11,0%	

* In de primitieve begroting is nog nauwelijks sprake van geraamde inhuur. In de loop van het begrotingsjaar wordt inhuur aan de hand van besluitvorming geraamd en wordt bijbehorende dekking aangegeven.

10. Betrokkenheid verbonden partijen

Belastingsamenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht (BghU)

Deze gemeenschappelijke regeling heeft tot doel uit overwegingen van kwaliteit, continuïteit en efficiency samen te werken bij de beleidsvoorbereiding, heffing en invordering van waterschapsbelasting en gemeentelijke belastingen, evenals bij de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en het beheer en de uitvoering van vastgoedinformatie.

Paragraaf Verbonden partijen en U10

Inleiding

Onze gemeente neemt deel in acht gemeenschappelijke regelingen. Per 1 juli 2022 is de Wet op de gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd. Deze wijziging beoogt betrokkenheid van volksvertegenwoordigers (lees: leden van de raad) bij het bestuur van een samenwerkingsverband te verbeteren. Zo krijgt de raad meer invloed op besluiten van een gemeenschappelijke regeling, bijvoorbeeld via zienswijzen of door het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie voor raadsleden bij 'zware' regelingen. Ook krijgt de raad meer mogelijkheden invloed uit te oefenen op het functioneren van een regeling, bijvoorbeeld via verplichte afspraken over evaluatie van de regeling en de verplichting om scherpere afspraken te maken over (financiële) gevolgen van uittreding voor de uittredende deelnemers. Op deze manier bestaat vooraf al duidelijkheid bij alle deelnemers over de (financiële) gevolgen die een eventuele uittreding met zich meebrengt. Daarnaast zijn er extra controlebevoegdheden gekomen, zoals de mogelijkheid om een gezamenlijke enquête in te stellen over het functioneren van de gemeenschappelijke regeling. De uitwerking van de gewijzigde Wgr voor de acht gemeenschappelijke regelingen waaraan we als gemeente ons hebben verbonden moest uiterlijk 1 juli 2024 zijn afgerond. Daarin zijn we geslaagd.

De gemeente Houten verricht enkele publieke taken samen met andere gemeenten of organisaties. Dat kan in de vorm van een zogenaamde verbonden partij. Dat is een organisatie waar de gemeente een financieel én een bestuurlijk belang in heeft. Wat daaronder moet worden verstaan, staat in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Van een financieel belang is sprake als de gemeente een bedrag aan een verbonden partij ter beschikking heeft gesteld dat zij bij faillissement niet kan opeisen of als de gemeente aansprakelijk is wanneer de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Onder een bestuurlijk belang wordt verstaan zeggenschap, via vertegenwoordiging in het bestuur of via stemrecht.

Een verbonden partij is veelal publiekrechtelijk georganiseerd. Met als basis een gemeenschappelijke regeling, die verschillende vormen kan hebben. Ook kan een verbonden partij een privaatrechtelijke constructie hebben. Zij heeft dan de vorm van een stichting, vereniging of vennootschap.

In deze paragraaf geven we per verbonden partij een overzicht van onder meer de relevante maatschappelijke ontwikkelingen en beleidsvoornemens van onze verbonden partijen (gemeenschappelijke regelingen respectievelijk vennootschappen) en U10 in 2025. U10 betrekken we erbij, omdat het een netwerk van samenwerkende gemeenten is en vanwege de grote lokale en regionale relevantie.

Speciale aandacht gaat uit naar het belang dat de verbonden partij voor Houten heeft. Aan de hand hiervan kan de raad beoordelen in hoeverre onze lokale doelstellingen via de verbonden partijen gerealiseerd worden.

Gemeenschappelijke regelingen

GGD Regio Utrecht (GGDrU)	
Vestigingsplaats	Zeist
Soort orgaan	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Colleges van de 26 Utrechtse gemeenten: Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, De Ronde Venen, Soest, Stichtse Vecht, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg, IJsselstein, Utrechtse Heuvelrug, Utrecht (m.u.v. de JGZ) en Zeist

Bestuurlijke vertegenwoordiging	Een wethouder (of burgemeester) heeft zitting in het AB, dat is samengesteld uit 1 lid per college (totaal 26). Houten heeft in het AB 3 stemmen van totaal 70. Houten heeft geen lid in het DB, dat uit 7 leden bestaat. Houten is ook vertegenwoordigd in de Bestuurscommissie Midden-Nederland (BC) die wordt gevormd door 25 portefeuillehouders die ook JGZ afnemen (alle gemeenten m.u.v. gemeente Utrecht).
Begrotingsprogramma	Samen leven, deelprogramma Sport en gezondheid Ouder-Kind zorg, deelprogramma Thuis
Maatschappelijk belang	De GGDrU voert de wettelijke taken uit op het terrein van de publieke gezondheid voor 26 gemeenten in de provincie Utrecht. De zorg is gebaseerd op de Wet publieke gezondheid (Wpg). De belangrijkste taak is het voorkomen van ziekten en het bevorderen van gezond gedrag en een gezonde leefomgeving.
Regionaal belang	Onderdeel uitmaken van de GGDrU levert voordelen op het gebied van (financiële) risicospreiding, bestuurlijke kracht, expertise en efficiency dankzij samenwerking met andere gemeenten én GGDrU zelf.
Lokaal belang	We willen dat inwoners van Houten in balans zijn, gezond gedrag vertonen en in een gezonde leefomgeving wonen en participeren. Daarnaast willen wij voldoen aan onze wettelijk verplichte taken. Dit doen wij o.a. door taken uit te laten voeren door de GGDrU. Het gaat hier om wettelijke taken zoals Jeugdgezondheidszorg (JGZ, 0-18 jaar), infectieziektebestrijding waaronder bijvoorbeeld Covid-19 en TBC, medische milieukundige zorg, technische hygiëne-zorg, seksuele gezondheid en inspecties kinderopvang. Daarnaast vraagt Houten inzet aan de GGDrU voor de uitvoering van onder meer forensische zorg, reizigersvaccinaties, het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) en de publieke gezondheidszorg voor onder meer Oekraïense vluchtelingen en statushouders. Mede op basis van epidemiologisch onderzoek van de GGDrU, bestaande uit de Jeugdmonitor en de Volwassenenmonitor, richt Houten zich op de thema's: psychosociale gezondheid, gezond gewicht en bewegen, gezond opgroeien en effecten van de coronaperiode op jongvolwassenen. Uitkomsten van deze onderzoeken zijn van invloed op beleidskeuzes. Verder investeert Houten in de vorm van maatwerk in o.a. advies aan scholen omtrent een gezonde leefomgeving voor kinderen, versterking van opvoedvaardigheden bij kwetsbare ouders en een meldpunt waar inwoners hun zorgen kunnen uiten over mede-inwoners.

Bedrijfs- en beleidsvoornemens	De GGD heeft als prioriteiten opgesteld: • Een gezonde en veilige leefomgeving • kansrijk opgroeien • langer gezond zelfstandig • een wendbare en vitale organisatie Voor deze doelen en gezien bovengenoemde uitdagingen, heeft de GGD een begroting die beleidsarmer is dan voorgaande jaren. Voor die maatwerkvoorzieningen waarvoor een stuksprijs geldt in plaats van een lumpsum zullen we aansturen op een andere financieringsvorm. De verhuizing van de GGD uit het huidige huis van Woerden zal meerkosten met zich mee brengen met betrekking tot de huisvesting. De omvang van deze meerkosten is op het moment van schrijven nog voldoende in beeld.			
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen	De GGDrU heeft voor 2025 gekozen voor een beleidsarme begroting, rekening houdend met de precare financiële situatie van de deelnemende gemeentes. Ook Houten geldt dat we scherper aan de wind zullen varen voor wat betreft het grip houden op maatwerk en het zo efficiënt mogelijk inzetten van de beschikbare middelen. We zetten nadrukkelijk in op goede lokale inbedding van GGD aanbod en het aan laten aansluiten op de lokale werkwijzes.			
Financiële bijdrage	Zie hiervoor de financiële totaaltabel aan het eind van deze paragraaf. Hierin zijn de werkelijke bijdrage 2023 en begrote bijdrage 2024 t/m 2028 opgenomen.			
Balans	(x €1.000)	Begin 2023	Eind 2023	Vershil
	Eigen vermogen	€ 4.331	€ 4.619	€ 288
	Vreemd vermogen	€ 29.288	€ 32.366	€ 3.078
	Totaal vermogen	€ 33.619	€ 36.985	€ 3.366
Financieel resultaat 2023	(x €1.000)	Begroot	Gerealiseerd	Vershil
	Exploitatie resultaat	€ -1.320	€ 288	€ 1.608
	Mutatie reserves	€ 1.320	€ 1.053	€ -267
	Resultaat	€ 0	€ 1.341	€ 1.341
Bron	Jaarstukken 2023 GGD regio Utrecht			
Aanwezige risico's	Conform de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' in de jaarrekening 2023 GGDrU tellen de GGD-brede risico's op tot € 1.538 duizend. De beschikbare weerstandscapaciteit is € 2.409 duizend. Daarmee is de verhouding (beschikbaar/benodigd) 1,567; de genoemde risico's zijn daarmee afdoende afgedekt.			
Overige relevante gegevens				

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)	
Vestigingsplaats	Soest
Soort orgaan	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Colleges van de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, de Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Één wethouder heeft zitting in het Algemeen Bestuur (AB), dat is samengesteld uit 1 lid per college (totaal 25). Houten heeft in het AB 4 van de 75 stemmen. De stemverhouding is gebaseerd op het aantal inwoners van de deelnemende gemeenten. Houten heeft geen lid in het Dagelijks Bestuur, dat uit 7 leden bestaat.
Begrotingsprogramma	Duurzame leefomgeving
Maatschappelijk belang	De AVU bundelt de deskundigheid van de aangesloten gemeenten, waardoor er voor beleid en uitvoering een platform met veel (plaatselijke) kennis beschikbaar is. Door de overslag, het transport en de verwerking van huishoudelijk afval gezamenlijk aan te besteden worden dankzij grote hoeveelheden in de regel gunstige tarieven verkregen.
Regionaal belang	Alle gemeenten hebben belang dat het transport, de overslag en de verwerking van de grootste huishoudelijke afvalstromen goed geregeld is. Alle gemeenten profiteren mee van de lagere aanbestedingskosten door het gezamenlijk aan te besteden en profiteren mee van de veelal lagere prijzen die worden geboden als er grote hoeveelheden afval voor langere termijn ter verwerking worden aangeboden.
Lokaal belang	De gemeente Houten levert zelf kennis aan de aangesloten gemeenten, maar profiteert ook van de kennis die de andere gemeenten inbrengen. Door het gezamenlijk aanbesteden van de grote stromen gescheiden ingezameld huishoudelijk afval, profiteren alle gemeenten van de besparing op de aanbestedingskosten en op de veelal gunstigere tarieven die worden geboden als het om grote hoeveelheden afval gaat.
Bedrijfs- en beleidsvoornemens	In 2025 worden de verdere voorbereidingen getroffen voor de aanbestedingen van de overslag en de verwerking van de grootste afvalstromen (GFT en Restafval). Die contracten lopen eind 2026 af. De AVU begeleidt en ondersteunt ook gemeenten waarvan de contracten voor de huis-aan-huis inzameling eind 2026 aflopen. Die gemeenten moeten of een Europese aanbesteding houden, of aansluiten bij een gemeenschappelijke inzameldienst.

Relevante maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen	Hoge energieprijzen werken door in recyclingprocessen van grondstoffen en afvalverwerking, alsmede in de overslag en het transport. Daarbij komt ook nog de krapte op de arbeidsmarkt, waardoor lonen stijgen. Hierdoor zal o.a. oud papier minder geld opbrengen (recyclen kost energie). Omdat de verwerkingscontracten jaarlijks geïndexeerd worden, zullen de verwerkingsprijzen stijgen. Een andere belangrijke ontwikkeling is het verbod op de verkoop van statiegeldcilinders voor lachgas. Dat heeft er voor gezorgd dat (illegale) lachgascilinders in het restafval terecht komen en leiden tot explosies in de afvalverbrandingsinstallaties. Om dit te voorkomen wordt restafval extra gecontroleerd en gesorteerd. Die leidt tot hogere verwerkingskosten.			
Financiële bijdrage	Zie hiervoor de financiële totaaltabel aan het eind van deze paragraaf. Hierin zijn de werkelijke bijdrage 2023 en de begrote bijdragen 2024 t/m 2028 opgenomen. De bijdrage in 2025 daalt met 0,3% t.o.v. 2024. Dat komt de vergoeding aan de vrijwilligers die het oud papier inzamelen niet meer door de AVU, maar door de gemeente zelf wordt betaald aan de vrijwilligers. Als die vergoeding buiten beschouwing wordt gelaten, dan zou de bijdrage aan de AVU met 3,3% gestegen zijn, voornamelijk als gevolg van indexatie van de verwerkingsprijzen.			
Balans	(x €1.000)	Begin 2023	Eind 2023	Verschil
	Eigen vermogen	€ 301	€ 0	€ -301
	Vreemd vermogen	€ 27.653	€ 21.104	€ -6.549
	Totaal vermogen	€ 27.954	€ 21.104	€ -6.850
Financieel resultaat 2023	(x €1.000)	Begroot	Gerealiseerd	Verschil
	Exploitatie resultaat	€ 0	€ 390	€ 390
	Mutatie reserves	€ 0	€ -390	€ -390
	Resultaat	€ 0	€ 0	€ 0
Bron	Jaarstukken AVU, vastgesteld op 3 juli 2024			

Aanwezige risico's	Statutair is vastgelegd dat de AVU zelf geen bestemmingsreserves of voorzieningen opbouwt. De geactualiseerde nota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing is in 2022 door het Algemeen Bestuur van de AVU vastgesteld. De belangrijkste conclusie die uit deze nota kan worden getrokken is dat een discontinuïteit in de afvoer en de verwerking van met name het restafval en GFT kan leiden tot de kortdurende inzet van extra financiële middelen. De kans hierop wordt echter zeer klein ingeschat. Daarom wordt bij de AVU geen weerstandsvermogen aangehouden. Kosten en opbrengsten worden één op één doorberekend aan deelnemende gemeenten. Als deelnemende gemeenten zelf een mogelijk financieel risico willen opnemen in de risicoparagraaf van hun begroting kan een bedrag worden aangehouden van € 6 per ton restafval en GFT. Voor Houten zou dat gaan om een bedrag van ca. € 75.000. Hoewel het risico klein werd geschat, heeft een brand in de nascheidingsinstallatie en exploderende lachgascilinders in verbrandingsovens, laten zien dat de risico's niet nul zijn. De financiële afhandeling van deze incidenten, moet nog plaatsvinden.
Overige relevante gegevens	www.avu.nl

Recreatieschap Stichtse Groenlanden	
Vestigingsplaats	Utrecht
Soort orgaan	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Raden, colleges en burgemeesters van de gemeenten Houten, Utrecht, Lopik, De Bilt, Nieuwegein, Woerden, IJsselstein, Stichtse Vecht en De Ronde Venen en Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht.
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Eén wethouder van de gemeente Houten heeft met de nieuwe gemeenschappelijke regeling zitting in het AB.
Begrotingsprogramma	Duurzame leefomgeving
Maatschappelijk belang	Het ontwikkelen en beheren van recreatievoorzieningen draagt bij aan de leefbaarheid van de gemeente Houten en de Utrechtse stadsregio. Het recreatieschap de Stichtse Groenlanden (SGL) voert deze taken uit mede namens de gemeente Houten. Voor de feitelijke uitvoering van het beheer en onderhoud heeft SGL een overeenkomst gesloten met Staatsbosbeheer (SBB).
Regionaal belang	Het belang is voor alle gemeenten en provincie gelijk, namelijk goede recreatievoorzieningen voor de inwoners in de nabije leefomgeving. Gebruik van recreatievoorzieningen door inwoners zijn niet gebonden aan de gemeente waar je woont. De ene gemeente heeft door de ligging (bijvoorbeeld langs de Lek) en/of het grotere groene buitengebied meer ruimte voor recreanten dan een meer stedelijke gemeente zoals bijvoorbeeld Utrecht of Nieuwegein. Met deze regeling worden lusten en lasten voor het beheer van de recreatieterreinen beter verdeeld.
Lokaal belang	Voor onze inwoners is het van belang dat er voldoende recreatiemogelijkheden in Houten en de regio zijn.

Bedrijfs- en beleidsvoornemens	Het Recreatieschap Stichtse Groenlanden heeft met ingang van 2023 de uitvoeringstaken belegd bij Staatsbosbeheer (SBB) die die taken heeft overgenomen van Recreatie Midden-Nederland (RMN). Afgelopen jaren heeft deze samenwerking verder vorm gekregen en zijn afsp over financiële reportages en is een aanzet gemaakt om het beheer en onderhoud door te rekenen via het Terrein Bheermodel (TBM). in de tweede helft van 2024 zullen daar de resultaten van worden opgeleverd, op basis waarvan nieuwe afspraken worden gemaakt over dat beheer en onderhoud rekening houdend met de financiële mogelijkheden. Ook is gestart een Toekomstvisie op te stellen met ambities voor de komende jaren.			
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen	Steeds weer doen zich nieuwe ontwikkelingen in het gebied voor, waar het recreatieschap op inspeelt.			
Financiële bijdrage	Zie hiervoor de financiële totaaltabel aan het eind van deze paragraaf. Hierin zijn de werkelijke bijdrage 2023 en begrote bijdrage 2024 t/m 2028 opgenomen.			
Balans	(x €1.000)	Begin 2023	Eind 2023	Verschil
	Eigen vermogen	€ 5	€ 6	€ 1
	Vreemd vermogen	€ 3	€ 3	€ 0
	Totaal vermogen	€ 8	€ 9	€ 1
Financieel resultaat 2023	(x €1.000)	Begroot	Gerealiseerd	Verschil
	Exploitatie resultaat	€ 42	€ 560	€ 518
	Mutatie reserves	€ 202	€ 103	€ -99
	Resultaat	€ 244	€ 663	€ 419
Bron	www.recreatieschapstichtsegroenlanden.nl			
Aanwezige risico's				
Overige relevante gegevens	https://recreatiemiddennederland.nl/recreatieschap-stichtse-groenlanden/			

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	
Vestigingsplaats	Utrecht
Soort orgaan	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Colleges en burgemeesters van de 26 Utrechtse gemeenten: Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.

Bestuurlijke vertegenwoordiging	De burgemeester heeft zitting in het AB, dat is samengesteld uit de burgemeesters van de gemeenten (totaal 26). Houten heeft in het AB 3 stemmen, op basis van het aantal inwoners. Houten heeft geen lid in het DB, dat uit 5 leden bestaat.
Begrotingsprogramma	Veilige leefomgeving
Maatschappelijk belang	De VRU voert de taken uit die zij heeft op grond van de Wet Veiligheidsregio's. De VRU draagt zorg voor een (fysiek) veiligheidszorgniveau en verhoogt dit daar waar het kan. Het werk van de VRU is gericht op externe veiligheid, brandveiligheid en brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing.
Regionaal belang	Het regionale belang is gelegen in: • eenduidige en efficiënte inrichting van de brandweer; • eenduidige aanpak van rampen en crises; • eenduidige aanpak brandweezorg.
Lokaal belang	De VRU inventariseert voor de gemeente Houten de risico's (inhoudelijk en financieel) op branden, rampen en crises en adviseert hierover het bevoegd gezag. De VRU organiseert voor de gemeente Houten de brandweezorg met als taak: het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt. De VRU bereidt zich voor op de bestrijding van branden en organiseert de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. De VRU heeft de verantwoordelijkheid voor het instellen en in stand houden van een brandweer, GHOR, meldkamerfunctie, aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel en de informatievoorziening voor het gebruik tijdens calamiteiten.

Bedrijfs- en beleidsvoornemens	De begroting VRU 2025 heeft betrekking op het tweede jaar van de nieuwe beleidsperiode. Daar is ingezet op vier strategische doelstellingen: 1. Toekomstbestendige brandweezorg Nieuwe technologieën en maatschappelijke ontwikkelingen brengen zowel nieuwe risico's als nieuwe mogelijkheden voor de brandweer. De uitdaging is om de samenleving veilig en veerkrachtig te houden, met een brandweerorganisatie die paraat, vakbekwaam en toekomstbestendig is. 2. Veilige en gezonde leefomgeving De VRU zet zich in voor een veilige en gezonde leefomgeving. Samen met andere partijen zoeken zij naar de kwetsbaarheden, risico's en kansen in onze regio. Hiervoor bouwen zij aan een robuust netwerk waarin plaats is voor partners, maar ook ruimte is voor nieuwe partijen en lokale initiatieven. Met als doel om samen tot lokale en regionale oplossingen te komen. De VRU treedt hierbij op als adviseur en als kennis- en netwerkmakelaar. 3. Versterking crisisbeheersing Het voorkomen, voorzien en minimaliseren van de effecten van crises en het versterken van de weerbaarheid van de samenleving. 4. Great place to work - focus op ontwikkeling - versterking leiderschap en medewerkerschap - medewerkersparticipatie - diversiteit en inclusie - sociale veiligheid - duurzaamheid - werkomgeving
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen	• Onder invloed van klimaatverandering worden weersomstandigheden extremer en minder voorspelbaar. Daardoor wordt een groter beroep gedaan op de flexibiliteit van de hulpverleningsorganisatie. De noodzaak tot beperking van de gevolgen kan doorwerken in ruimtelijke beslissingen. • De energietransitie leidt tot de introductie van nieuwe energiebronnen en -dragers. Deze brengen nieuwe risico's met zich mee die ook van invloed zijn op de hulpverlening. Hoe groot die risico's zijn, is nog niet bekend en de risicobeheersing is op dit gebied nog sterk in ontwikkeling. Ook hier zijn ruimtelijke beslissingen relevant voor de gevolgbeperking. • Als gevolg van extramuralisatie en vergrijzing zijn steeds meer mensen aangewezen op bijzondere voorzieningen of zorg in hun eigen woning. Het Bouwbesluit stelt aan woningen lagere eisen dan aan zorggebouwen. Hierdoor krijgen we tijdens een crisis vaker te maken met verminderd zelfredzame mensen die zichzelf niet goed in veiligheid kunnen brengen. • De verdergaande digitalisering kan leiden tot meer digitale verstoringen met mogelijke maatschappelijke ontwrichting als gevolg.
Financiële bijdrage	Zie hiervoor de financiële totaaltabel aan het eind van deze paragraaf. Hierin is de werkelijke bijdrage 2023 en begrote bijdrage 2024 t/m 2028 opgenomen.

Balans	(x €1.000)	Begin 2023	Eind 2023	Verschil
	Eigen vermogen	€ 23.252	€ 28.319	€ 5.067
	Vreemd vermogen	€ 62.533	€ 65.218	€ 2.685
	Totaal vermogen	€ 85.785	€ 93.537	€ 7.752
Financieel resultaat 2023	(x €1.000)	Begroot	Gerealiseerd	Verschil
	Exploitatie resultaat	€ -768	€ 5.066	€ 5.834
	Mutatie reserves	€ 768	€ -556	€ -1.324
	Resultaat	€ 0	€ 4.510	€ 4.510
Bron	www.vru.nl			
Aanwezige risico's	Het grootste risico betreft het voordoen van grote rampen en calamiteiten in een regio gemeente, waardoor er een financieel risico ontstaat voor het bekostigen van de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling VRU.			
Overige relevante gegevens	www.vru.nl			

Werk en Inkomen Lekstroom (WIL)	
Vestigingsplaats	Nieuwegein
Soort orgaan	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Raden en colleges van de Lekstroomgemeenten Houten, IJsselstein, Nieuwegein en Lopik
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Een wethouder en een raadslid hebben zitting in het AB, dat is samengesteld uit 2 leden per deelnemer (totaal 8). Houten heeft in het AB 2 stemmen van totaal 8. De wethouder die lid is van het AB is tevens lid van het DB, dat uit 4 leden bestaat.
Begrotingsprogramma	Samenleven, deelprogramma Leren en Werken
Maatschappelijk belang	WIL verleent de dienstverlening op het terrein van de Participatiewet aan de inwoners van de vier samenwerkende gemeenten. De dienstverlening omvat bijstandsverlening, re-integratie, werkgeversdienstverlening, inkomensondersteuning en schuldhulpverlening.
Regionaal belang	De samenwerking biedt financieel voordeel, omdat we gezamenlijk efficiënter uitkeringen kunnen verstrekken en ondersteuning kunnen bieden bij schulden en (boven)regionale werkgevers kunnen bereiken.

Lokaal belang	Het belang van Houten is dat door in gezamenlijkheid schulddienstverlening en bijstandsverstrekking te organiseren een hogere betrouwbaarheid en kwaliteit kan worden gegarandeerd. Er wordt op gestuurd dat vanuit de regionale organisatie WIL zoveel mogelijk aansluiting wordt gezocht bij het lokale netwerk in Houten.			
Bedrijfs- en beleidsvoornemens	De invoering van de wet Maatschappelijke opvang en beschermd wonen en de doorontwikkeling van de Utrechtse werktafel (op arbeidsmarktniveau, gericht op dienstverlening aan werkgevers) zijn zaken die impact hebben op de bedrijfsvoering in 2024.			
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen	Een stijgende inflatie zorgt er voor dat mensen met een laag inkomen nog minder te besteden hebben. De kans op leven in armoede of het maken van schulden wordt daardoor groter. Daarnaast is er een groot tekort op de arbeidsmarkt.			
Financiële bijdrage	Zie hiervoor de financiële totaaltabel aan het eind van deze paragraaf. Hierin zijn de werkelijke bijdrage 2023 en begrote bijdrage 2024 t/m 2027 opgenomen.			
Balans	(x €1.000)	Begin 2023	Eind 2023	Verschil
	Eigen vermogen	€ 0	€ 0	€ 0
	Vreemd vermogen	€ 6.896	€ 5.421	€ -1.475
	Totaal vermogen	€ 6.896	€ 5.421	€ -1.475
Financieel resultaat 2023	(x €1.000)	Begroot	Gerealiseerd	Verschil
	Exploitatie resultaat	€ 0	€ 0	€ 0
	Mutatie reserves	€ 0	€ 0	€ 0
	Resultaat	€ 0	€ 0	€ 0
Bron	jaarstukken 2023			
Aanwezige risico's	WIL kent geen algemene reserve en heeft derhalve geen weerstandsvermogen. Indien de gevolgen van risico's zich voordoen, komen de gevolgen hiervan ten laste van de deelnemende gemeenten. De belangrijkste risico's die worden onderkend in de begroting 2025 van WIL: - Hoger ziekteverzuim dan geraamd door (te) hoge werkdruk en krapte op de arbeidsmarkt; - Hogere regelings- en uitvoeringskosten dan geraamd. De begroting 2025 van WIL is gebaseerd op het aantal klanten 2023 + 1%. Het CPB en SCP verwachten een toename van het aantal klanten, maar kunnen de omvang nog niet goed schatten. Dit geldt ook voor impact van een mogelijk AZC in de gemeente; - De inzet van WIL voor nieuw beleid is nog lastig te ramen. Tevens is een eventueel benodigd investeringsbudget voor de doorontwikkelagenda nog niet goed te ramen.			
Overige relevante gegevens	www.wil-lekstroom.nl			

Vestigingsplaats	Wijk bij Duurstede
Soort orgaan	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Gemeenten Bunnik, Houten, Rhenen, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Vijfheerenlanden
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Het RAZU heeft een één laagsbestuur. Iedere deelnemende gemeente levert een bestuurslid. Onze burgemeester is dit vanuit de gemeente Houten. In de besluitvorming geldt de meerderheid van stemmen. Ieder lid van het bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente (artikel 8 van de gemeenschappelijke regeling). Dit levert de volgende stemverdeling op: Bunnik 2 stemmen, Houten 6 stemmen, Rhenen 3 stemmen, Utrechtse Heuvelrug 5 stemmen, Wijk bij Duurstede 3 stemmen en Vijfheerenlanden 6 stemmen.
Begrotingsprogramma	Duurzame leefomgeving
Maatschappelijk belang	Het RAZU geeft uitvoering aan de Archiefwet 1995. Deze wet verplicht overheidsinstellingen de archieven in goede, geordende en toegankelijke staat te bewaren, en archieven ouder dan 20 jaar en voor blijvende bewaring in aanmerking komen, toegankelijk te maken voor iedere belangstellende. Tot de taken van het RAZU behoren: • beheer van oudere archieven • toezicht en advisering • beheer jongere archieven • dienstverlening met inbegrip van publieksactiviteiten op cultuurhistorisch gebied. Verder vervult het RAZU de (niet wettelijk verplichte) functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis.
Regionaal belang	De toegevoegde waarde van het samenwerkingsverband is het gezamenlijk kunnen oppakken van vraagstukken op het gebied van nieuwe wetgeving zoals de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), de Wet open overheid (Woo), de nieuwe Archiefwet, etc.. Iedere gemeente hoeft dan niet afzonderlijk het wiel uit te vinden. Daarnaast speelt de digitalisering van de informatie een steeds grotere rol, waarbij kennis van de deelnemende gemeenten over deze complexe materie gedeeld kan worden. In co-creatie met de aangesloten gemeenten wordt in 2025 het e-depot operationeel opgeleverd, waarbij het uitgangspunt is om zo naadloos mogelijk aan te sluiten op de manier waarop de gemeentelijke informatiehuishoudingen zijn ingericht.

Lokaal belang	Het RAZU voert voor de gemeente Houten de taken uit de Archiefwet uit waardoor de gemeente Houten aan haar wettelijke verplichtingen voldoet. De Archiefwet schrijft voor dat een onafhankelijke archiefinspecteur toezicht houdt op de archieven/informatiehuishouding van een gemeente. De archiefinspecteur van het RAZU vervult deze taak voor de deelnemende gemeenten. Daarnaast ontsluit de digitale beeldbank van het RAZU 15.000 foto's van Houten en omgeving inclusief beschrijving voor onze inwoners. Door het ontsluiten via de website wordt de collectie toegankelijker voor inwoners, waardoor het historisch besef toeneemt. In juli 2024 zijn de bouw- en constructiedossiers van de gemeente Houten over de periode 1962 tot en met 2002 formeel overgebracht naar het RAZU. De dienstverlening vanuit dit archief wordt door het RAZU verzorgd.
Bedrijfs- en beleidsvoornemens	e-depot Het RAZU neemt de leiding en de verantwoordelijkheid als het gaat om de ontwikkeling van het e-depot. Daarbij wordt gewerkt in lijn met de informatiekundige visie Common Ground. Wet hergebruik overheidsinformatie Het RAZU geeft prioriteit aan kwaliteitsverbetering en standaardisering van de collectiedata, zodat de data open worden. Dat wil zeggen: deelbaar, koppelbaar, beter vindbaar en beter (her)bruikbaar. Beleidsplan 2024-2027 Eind 2023 is het nieuwe beleidsplan 2024-2027 van de RAZU verschenen: Archiven: Open, Openbaar, (Her)Bruikbaar, met hierin het ambitieniveau voor de taakuitvoering in deze periode. In dit beleidsplan zijn vijf toekomstperspectieven geschetst die richting geven aan de activiteiten in de jaren 2024-2027. De vijf perspectieven zijn: • Fygitaal; • Verbindend; • Zichtbaar; • Inclusief; • Dynamisch;

Relevante maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen	De nieuwe Archiefwet wordt naar verwachting in 2026 van kracht. Aanpassing van de huidige Archiefwet 1995 is nodig om ervoor te zorgen dat overheidsorganisaties ook digitale informatie goed opslaan en toegankelijk houden. Bovendien wordt van overheidsorganisaties verlangd dat blijvend te bewaren informatie na tien jaar in plaats van twintig jaar wordt overgebracht naar een archiefdienst waar iedereen de informatie kan raadplegen. De verwachting is dat deelnemende gemeenten hun fysieke archieven gaan overbrengen om zich te kunnen concentreren op de digitale informatiehuishouding. De Woo (Wet open overheid) als opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) is 1 mei 2022 gedeeltelijk in werking getreden. De Woo heeft als doel een transparante overheid te bevorderen en de informatiehuishouding op orde te brengen. Hieronder valt ook de toegang tot overheidsinformatie uit de archieven. Om zo min mogelijk risico te lopen dat openbaarheids-, privacy- en auteursrechtelijke regels overtreden, wordt nauwkeurig in kaart gebracht en vastgelegd welke collectieonderdelen beperkt openbaar en/of beperkt bruikbaar zijn.			
Financiële bijdrage	Zie hiervoor de financiële totaaltabel aan het eind van deze paragraaf. Hierin is de werkelijke bijdrage 2023 en de begroting 2024 t/m 2028 opgenomen.			
Balans	(x €1.000)	Begin 2023	Eind 2023	Verschil
	Eigen vermogen	€ 232	€ 258	€ 26
	Vreemd vermogen	€ 801	€ 834	€ 33
	Totaal vermogen	€ 1.033	€ 1.092	€ 59
Financieel resultaat 2023	(x €1.000)	Begroot	Gerealiseerd	Verschil
	Exploitatie resultaat	€ -139	€ -26	€ 113
	Mutatie reserves	€ 139	€ -62	€ -201
	Resultaat	€ 0	€ -88	€ -88
Bron	www.razu.nl			
Aanwezige risico's	Niet van toepassing			
Overige relevante gegevens	www.razu.nl			

Regionale Uitvoeringsdienst regio Utrecht (RUD)	
Vestigingsplaats	Utrecht
Soort orgaan	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	Colleges van gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Soest, Utrecht en Woudenberg en Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht

Bestuurlijke vertegenwoordiging	Een wethouder heeft zitting in het AB, dat is samengesteld uit 1 lid per deelnemer (totaal 12). Houten heeft in het AB 1 stem van totaal 13 (de provincie heeft 2 stemmen). Houten heeft geen zitting in het DB.			
Begrotingsprogramma	Duurzame leefomgeving			
Maatschappelijk belang	Het maatschappelijk belang van de RUD is gelegen in een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving (in het kader van milieu). De RUD voert vergunningverlenende, toezichthoudende en handhavende taken uit op het gebied van milieu.			
Regionaal belang	Regionale samenwerking biedt kansen om de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu te verbeteren en om tot kennisverbetering te komen.			
Lokaal belang	Het belang voor Houten is gelegen in kwalitatief goede VTH-taakuitvoering op milieudossiers.			
Bedrijfs- en beleidsvoornemens	In 2025 vindt in het kader van de fusie tussen de RUD en de ODRU bij alle gemeenten (en provincie Utrecht) besluitvorming plaats over de op te richten nieuwe Gemeenschappelijke regeling met bijbehorende stukken zoals oa. een begroting 2026. De projectorganisatie zal in 2025 volop bezig zijn met het voorbereiden om bij positieve besluitvorming per 1 januari 2026 de nieuwe Omgevingsdienst Utrecht te starten. Wel start de RUD Utrecht voor gemeente Houten per 1 januari 2025 conform het reeds genomen collegebesluit met de volledige VTH-milieutaakuitvoering. In 2025 zal om deze reden vrijwel geen andere (inhoudelijke) beleidsmatige doorontwikkeling plaatsvinden.			
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen	2025 is het tweede jaar dat de RUD-taakuitvoering onder de Omgevingswet plaatsvindt. Verwacht wordt dat de samenwerkingsafspraken met alle betrokken overheden in 2025 zijn uitgekristalliseerd. Ook is de verwachting dat burgers en bedrijven na het eerste jaar onder de Omgevingswet wegwijs zijn geworden in het nieuwe wetgevingssysteem.			
Financiële bijdrage	De op dit moment voor het jaar 2025 vastgestelde structurele bijdrage (DVO) aan de RUD Utrecht bedraagt € 433.000. Echter is recent de taakoverdracht per 1-1-2025 van alle VTH-milieutaken van gemeente Houten in een dienstverleningsovereenkomst opgenomen. Het college heeft hiertoe op 28 mei 2024 besloten (voorstelnummer 726585). Collegeprogramma 2022-2026 Beleidsambitie 57: Overdracht taken aan RUD. De financiële consequentie is nog niet in de Begroting 2025 van de RUD Utrecht verwerkt. De geschatte structurele jaarlijkse bijdrage van gemeente Houten aan de RUD Utrecht komt als gevolg van de taakoverdracht per 1 januari 2025 op € 805.620.			
Balans	(x €1.000)	Begin 2023	Eind 2023	Verschil
	Eigen vermogen	€ 1.271	€ 1.517	€ 246
	Vreemd vermogen	€ 6.770	€ 7.363	€ 593

	Totaal vermogen	€ 8.041	€ 8.880	€ 839
Financieel resultaat 2023	(x €1.000)	Begroot	Gerealiseerd	Verschil
	Exploitatie resultaat	€ -203	€ 246	€ 449
	Mutatie reserves	€ 210	€ 56	€ -154
	Resultaat	€ 7	€ 302	€ 295
Bron	Begroting RUD 2025 AB 12 juli 2024 / Collegebesluit 726585 28 mei 2024			
Aanwezige risico's	Opmerking bij financieel resultaat: Vreemd vermogen is inclusief voorzieningen			
Overige relevante gegevens				

Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU)	
Vestigingsplaats	Utrecht
Soort orgaan	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	College van dijkgraaf en hoogheemraden van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en colleges van gemeenten De Bilt, Utrecht, Houten, Nieuwegein, Bunnik, Lopik, Zeist, Utrechtse Heuvelrug en Stichtse Vecht.
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Een wethouder heeft zitting in het bestuur, dat is samengesteld uit 1 lid per college van burgemeester en wethouders en 2 leden van het college van dijkgraaf en hoogheemraden (totaal 11). Houten heeft in het bestuur 8 stemmen van totaal 200.
Begrotingsprogramma	Algemene dekkingsmiddelen
Maatschappelijk belang	De BghU kan blijvend investeren in de kwaliteit van dienstverlening.
Regionaal belang	Als samenwerkingsverband verzorgt de BghU namens de deelnemers de heffing en invordering van lokale belastingen binnen het werkgebied en stelt jaarlijks de WOZ-waarden vast van alle onroerende zaken voor onze deelnemers. Verzorgt voor alle gemeentelijke deelnemers de uitvoering van de basisregistratie Waardebepaling Onroerende Zaken (Wet WOZ) en meten voor alle gemeenten de gebruiksoppervlakte in voor de basisadministratie adressen en gebouwen (BAG). De BghU borgt de continuïteit van zijn taakuitvoering en streeft naar continue verbetering van kwaliteit en klantgerichtheid van het waarderings- en belastingproces. BghU wordt geleid op basis van maatschappelijk algemeen aanvaardbare principes. Afgelopen jaar is onze strategie aangescherpt en intern uitgedragen met • het streven naar goede en betrouwbare dienstverlening en • efficiënt objectenbeheer.

Lokaal belang	De BghU behartigt namens de gemeente Houten haar belangen op het gebied van de heffing en invordering van belastingen, de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en basisadministraties en basisregistraties.			
Bedrijfs- en beleidsvoornemens	De kernwaarden blijven onverminderd van kracht: klantgericht, efficiënt, resultaatgericht en samenwerken. Deze kernwaarden zijn bepalend voor het kunnen realiseren van de missie en visie van de organisatie en het creëren van de gewenste bedrijfscultuur in de organisatie. Vanaf 2023 ligt de nadruk op interne stroomlijning en interne beheersing vanwege het werken volgens aangepaste processen en met de nieuwe kernapplicaties. Vanuit de nieuwe belastingapplicatie zal de nieuwe stuurinformatie helpen om de organisatie proactief te sturen en te blijven ontwikkelen. Naast deze nieuwe software is vanaf 2023 nog een aantal producten en diensten volgens aanbestedingen en inkopen te implementeren, waaronder de ICT-infrastructuur, met gevolgen voor ook deze begrotingsperiode. Deze lijn wordt in 2024 doorgezet.			
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen	De reguliere dienstverlening staat onder druk door de blijvend groeiende toestroom van bezwaren in combinatie met vergrijzing van personeel en een krappe arbeidsmarkt en daardoor moeilijk te vervullen vacatures. De beschikbare middelen voor de reguliere dienstverlening en de organisatieontwikkeling, m.n. de formatieruimte en huisvesting, lijken niet meer toereikend te zijn. We doen er alles aan om ruimte te kunnen blijven bieden voor kennis- en talentontwikkeling, om blijvende goede kwaliteit te bieden en tegelijkertijd te groeien in advisering en (GIS- en data-) analyses en beleidsadvisering. In een meerjarige planperiode wil de BghU stappen hebben gezet om onze kwaliteitsborging van onze processen en dienstverlening aan te tonen. Alle stappen die de organisatie zet zijn vanuit de visie dat de belanghebbende centraal staat.			
Financiële bijdrage	Zie hiervoor de financiële totaal tabel aan het eind van deze paragraaf. Hierin zijn de werkelijke bijdrage 2023 en begrote bijdrage 2024 t/m 2028 opgenomen.			
Balans	(x €1.000)	Begin 2023	Eind 2023	Vershil
	Eigen vermogen	€ 1.539	€ 2.782	€ 1.243
	Vreemd vermogen	€ 5.299	€ 3.103	€ -2.196
	Totaal vermogen	€ 6.838	€ 5.885	€ -953
Financieel resultaat 2023	(x €1.000)	Begroot	Gerealiseerd	Vershil
	Exploitatie resultaat	€ 0	€ 1.406	€ 1.406
	Mutatie reserves	€ 0	€ 0	€ 0
	Resultaat	€ 0	€ 1.406	€ 1.406
Bron	www.bghu.nl			

Aanwezige risico's	
Overige relevante gegevens	

Vennootschap (BV. NV)

NV Bank Nederlandse Gemeenten	
Vestigingsplaats	Den Haag
Soort orgaan	Vennootschap (BV. NV)
Deelnemende partijen	Alle gemeenten en provincies
Bestuurlijke vertegenwoordiging	De gemeente Houten heeft in de aandeelhoudersvergadering één portefeuillehouder als vertegenwoordiger.
Begrotingsprogramma	Algemene dekkingsmiddelen
Maatschappelijk belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Alleen overheden, namelijk het Rijk (50%), gemeenten, waterschappen en provincie mogen aandeelhouder zijn van de BNG. Hierdoor kan toezicht gehouden worden op optimale belangenbehartiging voor deze overheden.
Regionaal belang	Het aanbieden van financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren voor overheden en instellingen met een maatschappelijk belang, tegen zo laag mogelijke kosten.
Lokaal belang	Het kunnen bankieren en het kunnen aantrekken van kredietfaciliteiten tegen gunstige condities.
Bedrijfs- en beleidsvoornemens	BNG Bank publiceert geen begrotingen waardoor we beperkt zicht hebben op haar beleidsvoornemens. Onderstaande voornemens zijn afkomstig uit het jaarverslag 2022. In 2023 gaan wij voort op de ingeslagen weg. Het wordt opnieuw een jaar waarin het belangrijk is om koers te houden ondanks de turbulentie om ons heen. Het Kompas naar impact blijft daarbij richtinggevend voor onze strategie. Wij zullen ons blijven inspannen om de CO2-voetafdruk van onze leningenportefeuille te laten dalen en de maatschappelijke impact te laten stijgen. We doen dat samen met onze klanten. Ook blijft BNG Bank investeren in de kwaliteit van onze mensen en in het optimaliseren van processen. Dat is belangrijk voor een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige dienstverlening.

Relevante maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen	Met 'Ons Kompas Naar Impact' heeft BNG Bank ervoor gekozen om terug te gaan naar de essentie: het publieke domein en het publieke belang. De purpose van BNG Bank is: Gedreven door maatschappelijke impact. Deze purpose is leidend voor alles wat BNG Bank doet. De bank voert hierover het gesprek met haar klanten en helpt klanten bij het behalen van hun maatschappelijke doelen. De ambitie is dat klanten BNG Bank beschouwen als natuurlijke partner voor het oplossen van maatschappelijke vraagstukken, dat de bank daarin succesvol is en dat de bank dat kan aantonen.			
Financiële bijdrage	Een jaarlijkse financiële bijdrage is niet aan de orde. De BNG keert ieder jaar dividend uit op basis van het behaalde resultaat van het jaar ervoor. In de financiële tabel aan het eind van deze paragraaf is het ontvangen dividend 2023 en begrote dividend 2024 t/m 2028 opgenomen.			
Balans	(x €1.000)	Begin 2023	Eind 2023	Verschil
	Eigen vermogen	€ 4.615	€ 4.700	€ 85
	Vreemd vermogen	€ 107.459	€ 110.800	€ 3.341
	Totaal vermogen	€ 112.074	€ 115.500	€ 3.426
Financieel resultaat 2023	(x €1.000)	Begroot	Gerealiseerd	Verschil
	Exploitatie resultaat	€ 0	€ 254	€ 254
	Mutatie reserves	€ 0	€ 0	€ 0
	Resultaat	€ 0	€ 254	€ 254
Bron	www.bngbank.nl			
Aanwezige risico's	De kapitaalpositie van BNG Bank bleef in het verslagjaar onveranderd sterk. De Common Equity Tier 1-ratio en de Tier 1-ratio bedroegen per einde 2023 respectievelijk 43% en 46%. We zijn tevreden over de gestage groei in het aantrekken van financiering met ESG-obligaties. In 2023 is dit percentage gegroeid naar 41%, een toename van 5% ten opzichte van 2022.			
Overige relevante gegevens	Niet van toepassing.			

Vitens NV	
Vestigingsplaats	Utrecht
Soort orgaan	Vennootschap (BV, NV)

Deelnemende partijen	Onder andere vijf provincies, waaronder provincie Utrecht, en gemeenten binnen zeven provincies. Binnen de provincie Utrecht zijn de volgende gemeenten aandeelhouder: Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, IJsselstein, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg, Zeist			
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Vitens is een naamloze vennootschap met publieke aandeelhouders. De gemeente heeft zeggenschap in Vitens via het stemrecht op de aandelen. Houten bezit 0,666% van de totale aandelen. Twee keer per jaar is er een aandeelhoudersvergadering.			
Begrotingsprogramma	Duurzame leefomgeving			
Maatschappelijk belang	Vitens is een (drink)waterbedrijf dat medeverantwoordelijkheid is voor gezondheid (door veilig en betrouwbaar drinkwater) en een duurzame samenleving met zorg voor de bescherming van natuur en milieu.			
Regionaal belang	Regionaal is het belang van samenwerking gelegen in een goede drinkwatervoorziening tegen een betaalbare prijs voor de inwoners van alle deelnemende gemeenten en provincies.			
Lokaal belang	Het lokale belang is gelegen in een goede drinkwatervoorziening tegen een betaalbare prijs voor de inwoners van Houten. Daarnaast heeft Houten als aandeelhouder financieel belang in de vorm van dividend.			
Bedrijfs- en beleidsvoornemens	Vitens heeft een nieuwe strategie bepaald voor de komende 10 jaar: "Elke druppel duurzaam". De belangrijkste keuzes om hun doelen voor 2030 te behalen zijn: 1. een duurzaam watersysteem; 2. duurzame bronnen; 3. duurzaam gebruik van drinkwater.			
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen	Vier thema's krijgen expliciet de aandacht in de komende jaren: schonere waterwingebieden, een betrokken personeelsbeleid, een optimale bediening van hun 5,7 miljoen klanten en het waarborgen van continuïteit in het proces van winnen, zuiveren en leveren van betaalbaar drinkwater: de kerntaak van Vitens. Daarbij is Duurzaamheid als nieuw thema benoemd.			
Financiële bijdrage	Gemeente Houten is aandeelhouder. Een jaarlijkse financiële bijdrage aan Vitens is niet aan de orde.			
Balans	(x €1.000)			Verschil
	Eigen vermogen	€ 533.000	€ 557.100	€ 24.100
	Vreemd vermogen	€ 1.293.000	€ 1.340.100	€ 47.100
	Totaal vermogen	€ 1.826.000	€ 1.897.200	€ 71.200
	(x €1.000)	Begroot	Gerealiseerd	Verschil
	Exploitatie resultaat		€ 24	
	Mutatie reserves			

	Resultaat			
Bron				
Aanwezige risico's				
Overige relevante gegevens	www.vitens.nl			

Stedin Groep	
Vestigingsplaats	Rotterdam
Soort orgaan	
Deelnemende partijen	Rijk, provincies en gemeenten uit het verzorgingsgebied van Stedin
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Stedin is een naamloze vennootschap met publieke aandeelhouders. De gemeente heeft zeggenschap in Vitens via het stemrecht op de aandelen
Begrotingsprogramma	Duurzame leefomgeving
Maatschappelijk belang	Stedin is netbeheerder in het grootste deel van Zuid-Holland en de provincies Utrecht en Zeeland: een overwegend stedelijke en industriële regio. Zij zorgen ervoor dat ruim 2,3 miljoen huishoudens en zakelijke klanten over energie beschikken om te wonen, werken en ondernemen. Zo wordt de komende jaren het netwerk uitgebreid zodat meer dan 100 windmolens kunnen draaien, verstevigen ons elektriciteitsnet met meer dan 1.300 kilometer kabels en bouwen ze 500 elektriciteitsstations. Allemaal om de energietransitie, de extra woningbouw en bedrijvigheid in ons gebied mogelijk maken
Regionaal belang	Regionaal is het belang van samenwerking gelegen in een goede energievoorziening tegen een betaalbare prijs voor de inwoners van alle deelnemende gemeenten en provincies.
Lokaal belang	Het lokale belang is gelegen in een goede energievoorziening tegen een betaalbare prijs voor de inwoners van Houten. Belangrijk element daarbij is leveringszekerheid: burgers en bedrijven moeten verzekerd zijn van een betrouwbare energievoorziening om de maatschappelijke en economische continuïteit en stabiliteit te borgen. Daarnaast heeft Houten als aandeelhouder financieel belang in de vorm aandelen t.w.v. 1 miljoen waartegenover een jaarlijkse dividenduitkering staat
Bedrijfs- en beleidsvoornemens	Stedin heeft een nieuwe strategie bepaald om de energietransitie te ondersteunen De belangrijkste keuzes: 1. Een nieuw energiesysteem; 2. Een klimaatneutrale samenleving; 3. Een flexibele energiemarkt;
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen	

Financiële bijdrage	Gemeente Houten is aandeelhouder. Een jaarlijkse financiële bijdrage aan Stedin is niet aan de orde. Balanspositie en het financieel resultaat volgen na 2024			
Balans	(x €1.000)	Begin 2024	Eind 2024	Vershil
	Eigen vermogen			
	Vreemd vermogen			
	Totaal vermogen			
Financieel resultaat 2024	(x €1.000)	Begroot	Gerealiseerd	Vershil
	Exploitatie resultaat			
	Mutatie reserves			
	Resultaat			
Bron				
Aanwezige risico's				
Overige relevante gegevens	Stedin.nl			

Overige samenwerkingsverbanden

U10	
Vestigingsplaats	Utrecht
Soort orgaan	Overige Samenwerkingsverbanden
Deelnemende partijen	De gemeenten Bunnik, De Bilt, De Ronde Venen, Houten, IJsselstein, Lopik, Nieuwegein, Montfoort, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden, Oudewater en Zeist vormen het U10-netwerk. Samen met samenwerkingspartners als overheden, het bedrijfsleven en kennisinstituten presenteert de U10 zich als Metropoolregio Utrecht naar de Rijksoverheid en andere subsidiepartners.
Bestuurlijke vertegenwoordiging	De U10 kent geen dagelijks of algemeen bestuur. Het betreft een 'lichte' samenwerking op basis van een bestuursconvenant. Leden van het college nemen op basis van hun portefeuille deel aan de regionale bestuurstafels (zie opsomming beneden).
Begrotingsprogramma	Programma Samen leven Programma Duurzame leefomgeving Programma Goede bereikbaarheid

Maatschappelijk belang	U10 is een netwerkorganisatie waarin 16 gemeenten in de regio Utrecht samenwerken op maatschappelijke thema's en uitdagingen. Deze thema's zijn mobiliteit, economie, wonen, gezondheid, groen en landschap en duurzaamheid. De U10-gemeenten willen de goede perspectieven van de regio Utrecht als ontmoetingsplek voor gezond stedelijk leven koesteren, versterken en benutten. Zij werken daarom op vrijwillige basis samen in U10-verband door gemeenschappelijke onderwerpen en belangen te verkennen en op basis hiervan gemeenschappelijke ambities te formuleren en activiteiten te ondernemen.			
Regionaal belang	Gemeenten werken in U10-verband samen omdat de opgaven waar individuele gemeenten voor staan vaak grensoverschrijdend zijn of efficiënter en effectiever samen opgepakt kunnen worden. Daarnaast trekken U10 gemeenten gezamenlijk op richting provincie en Rijk.			
Lokaal belang	Houten is onlosmakelijk onderdeel van de stedelijke regio Utrecht, als het gaat om wonen, werken en leven. Daarom is het in het belang van Houten om in regionaal verband te werken aan een gezonde, slimme en groene regio. Dat gebeurt aan de volgende bestuurstafels in het bestuurlijk netwerk U10: • Gezonde woon- en leefomgeving • Economische positionering • Klimaatneutrale regio • Duurzame bereikbaarheid • Groen en Landschap			
Bedrijfs- en beleidsvoornemens	Enkele belangrijke overkoepelende onderwerpen op de bestuurstafels zijn: - uitvoering van het Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP) - uitvoering van de Regionale Energie Strategie (RES) - Woondeal			
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen	De U10-gemeenten willen de groei van de regio op een gezonde, duurzame en slimme wijze faciliteren. De druk op de regio op het gebied van wonen, werken, energie en landschap neemt toe. Dat is bijvoorbeeld te zien aan de stijgende vraag naar betaalbare woningen en het bereikbaar houden van de regio.			
Financiële bijdrage	Houten levert voor het bestuursconvenant Samenwerking U10 en het mobiliteitsconvenant een structurele bijdrage per inwoner, die jaarlijks wordt geïndexeerd en aangepast aan het aantal inwoners. Dit gebeurt op basis van een mixpercentage van 70% loonindex en 30% prijsindex. Voor 2025 wordt deze indexatie geraamd op 4,3%. Op basis van het aantal inwoners op 1 januari 2024 (50.855) heeft Houten de volgende bijdragen: € 70.390 voor het bestuursconvenant Samenwerking U10 en € 19.197 voor het mobiliteitsconvenant. Voor de realisatie van het IRP draagt Houten van 2024 t/m 2027 jaarlijks een vast bedrag bij: € 40.122. Aan het eind van 2024 loopt het convenant met de EBU/ROM (Economic Board Utrecht / Utrechtse Ontwikkel Maatschappij) af. De afgelopen jaren bedroeg de bijdrage van de gemeente Houten 1 euro per inwoner. Aan de bestuurstafel Economische positionering wordt op dit moment gesproken over verlenging van het convenant voor de periode 2025-2028. Besluitvorming hierover moet nog plaatsvinden.			
Balans	(x €1.000)	Begin 2023	Eind 2023	Vershil

	Eigen vermogen			
	Vreemd vermogen			
	Totaal vermogen			
Financieel resultaat 2023	(x €1.000)	Begroot	Gerealiseerd	Verschil
	Exploitatie resultaat			
	Mutatie reserves			
	Resultaat			
Bron				
Aanwezige risico's				
Overige relevante gegevens	www.utrecht10.nl			

Verbonden partijen in rekening en begroting

In onderstaand overzicht zijn de bedragen opgenomen die voor de diverse verbonden partijen in de jaarrekening en de begroting van de gemeente Houten zijn verantwoord.

Verbonden partijen in rekening en begroting (lasten)

Verbonden Partij	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Afvalverwijdering Utrecht (AVU)	-1.750	-1.954	-1.932	-1.932	-1.932	-1.932
Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU)	-685	-728	-754	-779	-804	-804
GGD Regio Utrecht (GGDrU)	-2.241	-2.494	-2.674	-2.659	-2.659	-2.659
Recreatieschap De Stichtse Groenlanden	-216	-223	-223	-223	-223	-223
Regionaal Archief Zuid-oost Utrecht (RAZU)	-270	-312	-373	-375	-377	-380
Regionale Uitvoeringsdienst regio Utrecht (RUD)	-388	-448	-806	-806	-806	-806
Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	-2.684	-2.831	-3.053	-3.052	-3.051	-3.052
Werk en Inkomen Lekstroom (WIL)	-4.152	-4.515	-4.549	-4.549	-4.549	-4.549
Totalen	-12.386	-13.505	-14.363	-14.374	-14.401	-14.404

Dividenduitkering deelnemingen (baten)

Verbonden Partij	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
NV Bank Nederlandse Gemeenten	15.600	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Totalen	15.600	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000

Overige samenwerkingsverbanden

Verbonden Partij	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
------------------	---------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

U10	-159	-168	-174	-174	-174	-174
Totalen	-159	-168	-174	-174	-174	-174

Paragraaf WOO

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Artikel 3.5 van de Woo schrijft voor dat een bestuursorgaan in de begroting aandacht besteedt aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de wet. In de jaarstukken moeten we verslag doen van de uitvoering van de wet, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

In deze paragraaf doen wij verslag op hoofdlijnen van onze beleidsvoornemens. Daarbij richten wij ons op de drie pijlers van de Woo:

- Actieve openbaarmaking
- Passieve openbaarmaking
- Verbetering van de informatiehuishouding

Actieve openbaarmaking

De Woo noemt elf categorieën die wij actief openbaar moeten maken. Deze verplichting treedt gefaseerd, per categorie, in werking. Per 1 november 2024 moeten wij verplicht informatie die valt onder de eerste vier categorieën bekendmaken. Het gaat om de categorieën:

1. Wetten en algemeen verbindende voorschriften (art. 3.3, eerste lid, onderdeel a);
2. Overige besluiten van algemene strekking (art. 3.3, eerste lid, onderdeel b);
3. Organisatie en werkwijze (art. 3.3, eerste lid, onderdeel d);
4. Bereikbaarheidsgegevens (art. 3.3, eerste lid, onderdeel e);

Deze categorieën moeten actief openbaar worden gemaakt. Denk aan de raadsstukken, vastgestelde verordeningen, beleidsregels, organisatiegegevens en dergelijke. Het staat ons vrij om al meer documenten actief openbaar te maken. In 2025 gaan we verder met het ontsluiten van informatie zoals de besluiten op Woo-verzoeken op een toegankelijke manier.

Passieve openbaarmaking

Naast het actief openbaar maken kan eenieder vragen om bepaalde informatie (op verzoek) openbaar te maken. Bij openbaarmaking op verzoek is de hoofdregel: openbaar, tenzij een bijzonder belang vóór openbaarmaking gaat.

Voor het behandelen van een Woo-verzoek zijn geen leges verschuldigd, nu het algemene belang van openbaarheid niet kan worden aangemerkt als een individuele dienstverlening. Wel mogen wij de redelijke kosten van kopieën in rekening brengen.

Het aantal Woo-verzoeken is sinds de invoering van de Woo toegenomen. In het kader van de behandeling van verzoeken zijn er middelen gereserveerd voor de behandeling van verzoeken en daarmee de uitvoering van de Woo (zowel incidenteel als structureel).

Verbetering van de informatiehuishouding

Een van de uitgangspunten van de Woo is dat de informatiehuishouding op orde wordt gebracht. Wij zetten structureel stappen om meer zaakgericht (met behulp van software) te werken en ook de digitalisering beter te verankeren.

Financiële begroting

Financieel perspectief

We bereiden ons vanwege de vele onzekerheden voor op te treffen maatregelen voor het jaar 2025. Naast het voorstel voor voorlopige inzet van € 2,5 miljoen vanuit de vrije reserve betreft dit voor 2025 naar huidig inzicht nog € 1,5 miljoen te treffen maatregelen. Deze maatregelen komen uit de Ronde van Houten waar we tot op heden rekening houden met een structurele opgave van € 7,5 miljoen. Bij de begroting 2025 biedt het college een pakket aan met maatregelen voor 2025 en 2026 inclusief een begrotingsadvies vanuit de samenleving.

Na besluitvorming over deze perspectiefnota zullen we in aanloop naar de begroting 2025 de maatregelen concreet vormgeven, waarbij we in eerste instantie putten uit de volgende 4 denkrichtingen:

1. Efficiency op wettelijke taken;
2. Alternatieve vormen van bekostiging en/of effecten op beïnvloedbare kosten niet wettelijke taken;
3. Putten uit de vrije en de beklemdde algemene reserve;
4. Belastingen en leges

Meerjarige financiële ontwikkeling 2025 - 2028

Financiële ontwikkelingen

In het collegeprogramma 2022-2026 hebben we ingezet op financiële stabiliteit met als doel een financieel huishoudboekje dat structureel op orde is tot en met 2025. Dit met inbegrip van een solide algemene beklemdde reserve van (minimaal € 15 miljoen) en een vrije algemene reserve die ruim voldoen aan de provinciale norm. Ook ligt met de Verantwoording 2023 aan u voor om het positieve jaarrekeningresultaat over 2023 toe te voegen aan de vrije algemene reserve. Inclusief dit nog te nemen besluit het totaal aan algemene reserve op 30 miljoen, waarvan we voor 2025 voorlopig voorstellen € 2,2 miljoen in te zetten.

Op 11 juli 2024 behandelde de Raad het Integraal Financieel en beleidskader 2025-2028 (Perspectiefnota) van de gemeente Houten. In dit kader zijn alle tot op dat moment bekende ontwikkelingen verwerkt. Daarnaast staan er in dit kader de belangrijkste spelregels voor de begroting 2025, zoals indexeringspercentage voor loon en prijsontwikkeling. Daarnaast informeerde het college met de raadsinformatiebrief "Meicirculaire 2024 gemeentefonds" de raad over de effecten van de meicirculaire 2024.

Op basis van die momentopnames bestond voor 2025 een tekort van € 5.509.000 waarvan een deel opgelost zou worden door de meicirculaire (€ 2.090.000) een deel door de inzet van de vrije reserve (€ 2.500.000) en het laatste deel door een bezuinigingsopgave van ongeveer € 1.500.000 voor 2025. Met de vertaling van dat kaders, de meicirculaire en de begrote bezuinigingen naar deze begroting is er een tekort uitgekomen van € 2.200.000 wat we dekken met de inzet van de vrije reserve t.h.v. dit bedrag.

Het college heeft een aantal bezuinigingsmaatregelen voorgesteld die zo min mogelijk impact hebben op de maatschappij.

Voor 2026 en verder staan we voor grote financiële uitdagingen, het tekort loopt op tot € 7,5 miljoen. In de onderstaande tabel de meerjarenbegroting 2025-2028, inclusief de standen vanuit het integraal financieel en beleidskader 2024-2025. Verschillen met de cijfers verwerkt in de huidige begroting 2025 zijn:

- het effect van de Meicirculaire was hoger (+€ 446.000).
- van het voorgenomen besluit om € 1,5 miljoen te bezuinigen met als doel een positief saldo voor 2025 (+€ 581.000) wordt er nu uitgegaan van een sluitende begroting met resultaat nul, en is er in 2025 € 772.000 hiervan ingevuld.
- hierdoor viel het te dekken bedrag uit de Algemene Reserve lager uit (-€ 300.000).

Meerjarenbegroting 2025-2028					
Omschrijving (bedragen*€1.000)	PN 2025	2025	2026	2027	2028
Prognose financieel meerjarenperspectief voor uitwerking begrotingsrichtlijnen 2025	-5.508	-5.508	-13.355	-12.120	-12.256
Meicirculaire	2.090	2.536	5.363	3.627	3.327
dekking uit Reserve	2.500	2.200	0	0	0
Uitkomst Financieel meerjarenperspectief na uitwerking begrotingsrichtlijnen en ontwikkelingen	-918	-772	-7.992	-8.493	-8.929
Voorgestelde bezuinigingsmaatregelen	1.500	772	810	810	810
Begrotingssaldo (gerealiseerd resultaat)	582	0	-7.182	-7.683	-8.119

Effect Meicirculaire 2024

Dit betreft de verwerking van de uitkomsten van de meicirculaire 2024 Gemeentefonds

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
GF - meic.24 - Volume accres historisch Bbp	-894	1.719	1.710	1.734
GF - meic.24 - LPO accres pbbp	-2.510	-2.972	-3.109	-3.016
GF - meic.24 - ontwikkeling uitkeringsbasis	511	621	624	628
GF - meic.24 - incidentele compensatie	1.373	285	231	182
GF - meic.24 - overig (volgens circulaire)	64	62	62	63
GF - meic.24 - overige ontwikkelingen uitkeringsfactor (o.a. afronding)	-13	0	-31	-13
GF - meic.24 - WOZ waardering en aanpassing rekentarieven	-396	-398	-403	-405
GF - meic.24 - WOZ waarden mutaties	-381	-379	-455	-425
GF - meic.24 - Handelsregister	-1	-1	-1	-1
GF - meic.24 - stelpost BTW-compensatiefonds	249	250	250	251
GF - meic.24 - SP herijking gemeentefonds obv doortrekken ingroepad na 25	3.620	3.700	2.942	2.185
GF - meic.24 - hoeveelheidsverschillen	914	850	870	1.040
GF - meic.24 - nominale ontwikkeling	0	745	936	817
GF - meic.24 - schrappen oploep opschalingskorting	0	1.427	1.423	1.426
GF - meic.24 - constante prijzen tegen gecombineerde index ipv pbbp	0	-546	-1.423	-2.042
GF - meic.24 - inzetten stelpost voorzichtige raming sept.c.23	0	0	0	903
	2.536	5.363	3.627	3.327

Structureel begrotingssaldo 2025-2028

bedragen x € 1.000

	2025			2026			2027			2028		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Totaal van de programma's	141.625	58.904	82.722	122.201	39.740	82.461	117.906	35.733	82.132	122.797	39.994	-82.803
Algemene dekkingsmiddelen	21.939	103.030	81.091	21.070	97.279	76.209	21.258	96.555	75.298	21.107	96.698	75.591
Subtotaal programma's inclusief algemene dekkingsmiddelen,												
Vennootschapsbelasting en onvoorzien	163.564	161.934	-1.631	143.271	137.019	-6.252	139.163	132.329	-6.834	143.904	136.691	-7.213
- waarvan incidenteel	24.002	21.829	-2.110	4.447	3.970	-477	12	0	-12	16	0	-16
Reserves	844	2.476	1.632	2.118	1.188	-930	1.527	677	-850	1.413	506	-907
- waarvan incidenteel	737	4.372	1.435	414	666	252	164	176	12	170	186	16
- waarvan dekking begrotingssaldo'25		-2.200	-2.200									
Geraamd resultaat			1			-7.183			-7.684			-8.120
Incidentele baten en lasten	24.739	24.064	-676	4.861	4.636	-225	176	176	-0	186	186	0
Structureel begrotingssaldo			676			-6.931			-7.684			-8.120

Reserves en voorzieningen 2025 - 2028

Prognose omvang vrije algemene reserve

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Stand per 1 januari 2024	8.976
Mutaties:	
Jaarrekeningresultaat 2023	1.886
Stand per 1 januari 2024	10.862
Mutaties:	
Begrotingssaldo 2024 stand t/m 2de Bestuursrapportage 2024	1.360
Onttrekking Transitie ICT	-150
Diverse onttrekkingen perspectiefnota 2024	-729
Onttrekking dekking begrotingssaldo 2025	-2.200
Stand per 1 januari 2025	9.143

De in de begroting 2024 opgenomen mutaties in de reserves zijn als volgt samengesteld:

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2025		2026		2027		2028	
	Stort.	Onttr.	Stort.	Onttr.	Stort.	Onttr.	Stort.	Onttr.
Algemene reserve:								
• Diverse voorstellen perspectiefnota 2024		729		229		229		
• Transitie ICT		150						
• Dekking primitieve begroting 2025		2.200						
Algemene bekleemde reserve:								
Implementatie omgevingswet(Collegeprog.23-26)		425		250				
Bestemmingsreserve straatverlichting:								
• Begrote resultaten op de aanbesteding straatverlichting en investeringen	168	145	170	141	170	151	170	161
Bestemmingsreserve Overlopende posten								
• Armoedefonds		25		25		25		25
Bestemmingsreserve riolering 4 Efficiencyoverschot	6		6		6		6	
Bestemmingsreserve extra afschrijving Cultuurcentrum								
• Extra lasten ontstaan door faillissement aannemer		29		29		29		29
Bestemmingsreserve BOR								
• Jaarlijkse storting ten behoeve van groot onderhoud openbare ruimte	1.589		1.437		1.320		1.203	
• Kosten Jaarplan groot onderhoud openbare ruimte		267		255		234		283
• Jaarlijkse storting opbrengst vergunningen AVOI: vergoedingen MOOR-meldingen	30		30		30		30	
Toekomstfonds/klimaat								
• Startnotitie TransitieVisie Warmte		17						
Bestemmingsreserve mobiliteit en bereikbaarheid								
• Projectleider		97						
Bestemmingsreserve WWB inkomensdeel								
• Rente overdracht grond tijdelijke woningen Hoge Schaft grondexploitaties naar algemene dienst		8		8		8		8
Bestemmingsreserve Transitie ICT								
• Voorstel opbouw uit collegeprogramma 23-26	150	150						
Bestemmingsreserve Implementatie omgevingswet 2023-2026								
• Communicatieadviseur		7						
• Voorstel opbouw uit collegeprogramma 23-26	425	425	250	250				
Bestemmingsreserve Bouwen voor Houten 2023-2026								
• Voorstel opbouw uit collegeprogramma 23-26	675		225					
Totaal begroting	3.043	4.674	2.118	1.188	1.526	677	1.412	506

Overzicht van beoogde structurele dotaties en
onttrekkingen aan reserves 2025 / 2028

bedragen x € 1.000

(Deel) programma / Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Lasten (Dotaties)				
Goede bereikbaarheid				
– Jaarlijkse storting in bestemmingsreserve BOR	1.619	1.467	1.350	1.236
Totaal Programma Goede bereikbaarheid	1.619	1.467	1.350	1.236
Totaal lasten (dotaties)	1.619	1.467	1.350	1.236
Baten (Onttrekkingen)				
Programma Samen Leven				
– Jaarlijkse bijdrage in lasten afschrijvingskosten Theater uit bestemmingsreserve extra krediet Cultuurcentrum	29	29	29	29
Totaal Programma Samen Leven	29	29	29	29
Programma Duurzame leefomgeving				
– Bijdrage rente overdracht grond naar algemene dienst ten behoeve van tijdelijke woningen aan de Hoge Schaft	8	8	8	8
Totaal Programma Duurzame leefomgeving	8	8	8	8
Programma Goede bereikbaarheid				
– Uitvoering groot onderhoud Openbaar gebied op basis van Jaarplan BOR	267	255	234	283
Totaal Programma Goede bereikbaarheid	267	255	234	283
Totaal baten (onttrekkingen)	304	292	271	320
Totaal baten (onttrekkingen) en lasten (dotaties)	-1.315	-1.175	-1.079	-916

Voorgenomen investeringen 2025 - 2028

Conform de regelgeving van het BBV dient er in een begroting aandacht te worden besteed aan de Investerings. In de financiële verordening is daarover opgenomen dat van de nieuwe investeringen het benodigde krediet wordt opgenomen en van de vervangingsinvesteringen een totaalbedrag. Daarnaast worden vanaf 2024 ook de investeringen uit het Meerjarenonderhoudsplan Openbare ruimte hierin meegenomen. Voor 2025 zijn de volgende investeringen voorzien:

bedragen x € 1

Investerings meerjarenonderhoudsplan Openbare Ruimte € 4.693.643		Termijn afschrijving	Methode
MJOP Groot onderhoud asfalt 2025	134.108	20	Liniear
MJOP Autowegen (gespecificeerd) 2025	323.425	20	Liniear
MJOP Fietspaden (gespecificeerd) 2025	241.942	20	Liniear
MJOP Industrierrein Meidoornkade 2025	965.337	20	Liniear
MJOP Inhaalslag asfalt D-niveau 2025	1.270.548	20	Liniear
MJOP Klein onderhoud elementen 2025	262.119	20	Liniear
MJOP Vervangen (delen) bruggen/steigers 2025	441.076	20	Liniear
MJOP Inhaalslag elementen D-niveau 2025	353.861	20	Liniear
MJOP Vervangen Beschoeiing 2025	512.047	20	Liniear
MJOP Vervangen speeltoestellen 2025	84.080	20	Liniear
MJOP Vervangen straatmeubilair 2025	105.100	20	Liniear

Investerings Water- en Rioleringsprogramma 2025-2029 € 1.064.369		Termijn afschrijving	Methode
Vervangen mech./electr. (WRP) 2025	12.500	20	Lineair
Bewonersmaatregelen (WRP) 2025	60.000	20	Lineair
Vervangen rioolgemalen bouwkundig (WRP) 2025	35.000	20	Lineair
Klimaatadapt.maatr.extreme neerslag (WRP) 2025	956.869	20	Lineair

Investerings Team Informatie € 138.900		Termijn afschrijving	Methode
ICT-uitrust.persoonlijk: laptops en telefoons 2025	125.600	5	Lineair
Vervanging GIS-viewer 2025	13.300	5	Lineair

Duurzame goederen €430.285		Termijn afschrijving	Methode
Vervanging 2 zoutstrooiers gladheidbestrijding	100.000	20	Lineair
Vervanging bedrijfswagen gladheid (V-020-KD)	72.669	20	Lineair
Vervanging bedrijfswagen gladheid (V-067-JK)	85.872	20	Lineair
Vervanging bedrijfswagen gladheid (V-019-KD)	85.872	20	Lineair
Vervanging bedrijfswagen gladheid (V-199-JH)	85.872	20	Lineair

Verdere Investerings uit het meerjareninvesteringsplan (MIP) worden niet via deze financiële begroting geautoriseerd, maar separaat ter goedkeuring aan de raad voorgelegd.

Incidentele baten en lasten 2025-2028

Bedragen x €
1.000

Programma / Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Lasten				
Programma Samen leven				
Armoedefonds	25	25	25	25
Totaal Programma Samen leven	25	25	25	25
Programma Duurzame leefomgeving				
Efficiency overschot riolering	6	6	6	6
Dotaties aan BR Riolering 4 efficiency overschot	-6	-6	-6	-6
Startnotitie Transitievisie warmte	18			
Implementatie omgevingswet	432	250		
Dotaties aan BR Bouwen voor Houten 2023-2026	675	225		
Dotaties aan BR Impl. Omgevingswet 2023-2026 tlv alg.beklemde res.	425	250		
Lasten grondexploitaties	21.892	3.970		
Totaal Programma Duurzame leefomgeving	23.442	4.695	0	0
Programma Goede bereikbaarheid				
Resultaat aanbesteding straatverlichting	-168	-170	-170	-170
Dotatie aan BR Straatverlichting (resultaat aanbesteding)	168	170	170	170
Kapitaallasten straatverlichting	145	141	151	161
Extra inzet mobiliteit en bereikbaarheid	97			
Totaal Programma Goede bereikbaarheid	242	141	151	161

Programma Betrokken bij de Samenleving				
Tijdelijk extra personele inzet ivm paspoortenpiek	230			
Totaal Programma Betrokken bij de samenleving	230	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie				
Transitie ICT	150			
Dotatie aan BR Transitie ICT tlv algemene vrije reserve	150			
Tijdelijke projectleider procesbeheer	100			
Tijdelijke projectleider informatiehuishouding	150			
Tijdelijke projectleider 3-lijnenmodel	150			
Tijdelijke personele inzet handboek/kwaliteitssysteem	100			
Totaal algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	800	0	0	0
Totaal incidentele lasten	24.739	4.861	176	186

Programma / Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Baten				
Programma Duurzame leefomgeving				
Onttrekking BR Toekomstfonds (startnotitie Transitievisie warmte)	18			
	432	250		
Onttrekking BR Implementatie omgevingswet/Implementatie omgevingswet 2023-2026				
Baten grondexploitaties	21.892	3.970		
Totaal Programma Duurzame leefomgeving	22.342	4.220	0	0
Programma Goede bereikbaarheid				
Onttrekking BR Straatverlichting ivm gewijzigde investeringen	145	141	151	161
Onttrekking BR Mobiliteit en bereikbaarheid	97			
Totaal Programma Goede bereikbaarheid	242	141	151	161
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie				
	2.200			
Onttrekking Algemene reserve ivm dekking prim.begr.'25				
Onttrekking Algemene bekleemde reserve tbv BR implementatie omgevingswet 2023-2026	425	250		
	25	25	25	
Onttrekking BR Overlopede posten(armoedefonds)				25
Onttrekking BR Transitie ICT	150			
Onttrekking Algemene vrije reserve tgv BR Transitie ICT	150			
Onttrekking Algemene vrije reserve (tijdelijke inzet paspoortenpiek)	230			
Onttrekking Algemene vrije reserve (tijdelijke projectleider procesbeheer)	100			
Onttrekking Algemene vrije reserve (tijdelijke projectleider informatiehuishouding)	150			
Onttrekking Algemene vrije reserve (tijdelijke projectleider 3-lijnenmodel)	150			
Onttrekking Algemene vrije reserve (tijdelijke personele inzet handboek/kwaliteitssysteem)	100			

Totaal algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	3.680	275	25	25
Totaal incidentele baten	26.264	4.636	176	186
Saldo incidentele baten en lasten	1.525	-225	0	0
Waarvan ter dekking saldo primitieve begroting 2025	2.200			
Totaal saldo incidentele baten en lasten	-675	-225	0	0

Kerngegevens 2025 - 2028

Voor het opstellen van de begroting 2025 en het meerjarenperspectief 2025-2028 is een aantal gegevens van belang. Het gaat hierbij om de kerngegevens die van invloed zijn op de berekening van de groei-gerelateerde budgetten. Dit betreft dus budgetten die hoeveelheid-afhankelijk (Q) zijn, en een aantal andere specifieke posten zoals de algemene uitkering. In onderstaande tabel is een aantal van toepassing zijnde kerngegevens per 1 januari van het betreffende jaar opgenomen.

Gegeven	Begrotingsrichtlijnen 2025			
	2024	2025	2026	2027
Totaal aantal woningen	21.369	21.583	22.061	22.229
Prognose woningbouwproductie	216	253	289	532
Gemiddelde woningbezetting	2,38	2,37	2,34	2,33
Aantal inwoners, totaal	50.853	51.220	51.622	52.051
Aantal inwoners 0 t/m 17 jaar	10.976	10.827	10.712	10.608
Aantal inwoners, 18 t/m 64 jaar	30.346	30.395	30.432	30.548
Aantal inwoners 65 Jaar en ouder	9.531	9.998	10.478	10.895
Aantal éénpersoonshuishoudens	6.197	6.328	6.468	6.618
Aantal meerpersoonshuishoudens	15.037	15.195	15.358	15.524

Toelichting op bovenstaande tabel:

1. Uitgangspunt voor het aantal woningen en inwoners is de stand per maart 2024 uit de Bevolkingsprognose Gemeente Houten 2024 t/m 2045.
2. Het verschil tussen het aantal woningen en de som van de één- en meerpersoonshuishoudens betreft vooral de incidentele leegstand van woningen.

Verschillenanalyses

Verschillen van meer dan 10% tussen de begroting 2025 en de begroting 2024 (primitief) worden op programmaniveau toegelicht. Daarbij geldt een minimum van € 75.000. Verschillen van meer dan € 250.000 worden altijd toegelicht. De lasten en baten worden voor de vergelijking niet gesaldeerd.

Algemeen

In het algemeen kan gesteld worden dat verschillen tussen de primitieve begroting 2024 en de primitieve begroting 2025 in de lasten en baten van de programma's zijn veroorzaakt door uitwerking van de begrotingsrichtlijnen 2025, het Financieel Kader 2025 - 2028 en de bezuinigingen 2025. Verder ontstaan er verschillen vanwege raadsbesluiten en planning- en controlproducten die tussen het vaststellen van de primitieve begroting 2025 en het opstellen van de begroting 2025 zijn vastgesteld.

Voor en met inwoners

Deelprogramma	2024 Lasten	2025 Lasten	Mutatie Lasten	2024 Baten	2025 Baten	Mutatie Baten
Dienstverlening	2.527	2.546	19	1.020	1.061	-42
Inwonersparticipatie	3.195	3.189	-6	2	2	0
Programmabrede kosten	0	0	0	0	0	0
Totaal Voor en met inwoners	5.722	5.734	12	1.021	1.063	-42

Toelichting

	Mutatie lasten		Mutatie baten
PB 2025 Prijsindex 3,3%	50	Het effect van de verwachte uitgaven bij burgerzaken in 2025	-35
Kostenverdeling 2025	2.293	Legesinkomsten AVOI en omgevingsverg. 2025	-5
Bezuinigingen begroting 2025	-103		
Terugboeken 6.2 2025-2029 oud	-2.305		
Het effect van de verwachte uitgaven bij burgerzaken in 2025	35		
Eerste Bestuursrapportage	126		
Originele Begroting	-88		
kleine verschillen	4	kleine verschillen	-2
Totaal mutatie lasten	12	Totaal mutatie baten	-42

Samen Leven

Deelprogramma	2024 Lasten	2025 Lasten	Mutatie Lasten	2024 Baten	2025 Baten	Mutatie Baten
Gezondheid	5.635	6.235	600	1.635	2.149	-515
Leren en werken	21.161	24.490	3.328	9.304	11.334	-2.030
Programmabrede kosten	105	46	-59	0	0	0
Saamhorigheid	11.173	8.716	-2.457	711	1.154	-443
Thuis	32.614	34.364	1.750	1.082	372	711
Totaal Samen Leven	70.688	73.850	3.162	12.731	15.009	-2.277

Toelichting		Mutatie lasten	Mutatie baten
Begroting WIL 2025-2028	1.939	Primitieve begroting 2025	-1.640
Bezuinigingen begroting 2025	-2		
Correctie bezuiniging 2024 schadebudgetten	1	Aanhuur Molen 48; tijd huisvesting maatsch. partners HMH	-416
Gestegen kosten maatschappelijke partners- correctie	28	Autonome ontwikkeling	-600
GF - meicirculaire 2024 - jaren 2025 en verder	1.202	Was- en strijkservice uitbesteden aan Hoi Services BV zkn 811262 CV 17/10/2023	-34
Kostenverdeling 2025	3.995		
Mutaties investeringen Begroting 2025	11	Originele Begroting	337
PB 2025 Prijsindex 3,3%	605		
Raming indexatie 2025 jeugd, wmo en vervoer	1.238		
terugboeken 6.2 2025-2029 oud	-3.801		
verwerking cao 2024 in begrote bijdrage aan Regionale Backoffice Lekstroom (RBL)	38		
Eerste bestuursrapportage	-86		
Kadernota/perspectiefnota	126		
Originele begroting	-3.520		
Wijzigingen tot de eerste bestuursrapportage	1.391		
kleine verschillen	-3	kleine verschillen	76
Totaal mutatie lasten	3.162	Totaal mutatie baten	-2.277

Duurzame leefomgeving

Deelprogramma	2024 Lasten	2025 Lasten	Mutatie Lasten	2024 Baten	2025 Baten	Mutatie Baten
Commerciële voorzieningen en horeca	859	923	64	141	149	-8
Cultuurhistorie en archeologie	1.449	1.924	475	708	1.079	-370
Duurzaamheid & energietransitie	9.001	9.437	436	7.298	8.314	-1.016
Gebiedsinrichting	21.083	25.112	4.029	18.197	22.841	-4.644
Landschap en recreatie	566	582	16	16	16	-1
Leefomgeving	10.430	10.035	-395	5.201	5.161	40
Programmabrede kosten	84	79	-5	0	0	0
Woningen	332	389	57	14	15	0
Totaal Duurzame leefomgeving	43.804	48.481	4.676	31.575	37.574	-6.000

Toelichting		Mutatie lasten	Mutatie baten
20. stoppen externe toetsing onderhoudsniveau openbare ruimte	7	Doorbelasting 50% straatreiniging (vegen) aan afval	23
Algemene baten en lasten	-1.003	Doorbelasting onkruidbestrijding aan afval conform huidige systematiek	267
Bezuinigingen begroting 2025	-178	Kostendekkendheid 100% afval	-215
Doorbelasting 50% straatreiniging (vegen) aan afval	12	Kostendekkendheid 100% Begraven	5
Doorbelasting onkruidbestrijding aan afval conform huidige systematiek	-133	Kostendekkendheid 100% riolering	-33
Kostenverdeling 2025	10.820	Kredieten WRP 2020-2024 jaarschijf 2025 en overige mutaties riolering	1.064
Kredieten WRP 2020-2024 jaarschijf 2025 en overige mutaties riolering	-1.073	Legesinkomsten AVOI en omgevingsverg. 2025	-161
Legesinkomsten AVOI en omgevingsverg. 2025	22	Niet meer 50 % kosten onkruidbestrijding toerekenen aan afval	248
Mutaties investeringen Begroting 2025	1	PB 2025 indexering afval	-159
Niet meer 50 % kosten onkruidbestrijding toerekenen aan afval	-124	PB 2025 Prijsindex 3,3%	-160
PB 2025 indexering afval	159	PB2025 Grondexploitatie aansluiting herziening 2024 neutraal maken	-17.982
PB 2025 Prijsindex 3,3%	282		
PB2025 Grondexploitatie aansluiting herziening 2024 neutraal maken	18.024	Eerste bestuursrapportage	-460
terugboeken 6.2 2025-2029 oud	-10.714	Originele begroting	13.301
Eerste bestuursrapportage	920	Autonome ontwikkeling	-813
Perspectiefnota 2025	-36	Beheersplan Inzamelmiddelen Afval 2024-2038	-40
Originele Begroting	-13.685	Uitbreiding formatie milieustraat, zaaknr: 818730; B&W 28-11-2023.	-21
Wijzigingen tot de eerste bestuursrapportage	1.375	Water-en Rioleringsplan 2024-2027 (zk815179,BW31-10-23,Raad12-12-23))	-818
		kleine verschillen > 50	-45
Totaal mutatie lasten	4.676	Totaal mutatie baten	-5.999

Goede bereikbaarheid

Deelprogramma	2024 Lasten	2025 Lasten	Mutatie Lasten	2024 Baten	2025 Baten	Mutatie Baten
---------------	-------------	-------------	----------------	------------	------------	---------------

Autoverkeer	5.419	6.791	1.372	2.431	3.992	-1.561
Fietsverkeer	921	1.076	155	433	689	-256
Openbaar vervoer	8	8				
Programmabrede kosten	7		-7			
Verkeersbeleid	100	195	95	2	2	
Totaal Goede bereikbaarheid	6.454	8.070	1.615	2.866	4.683	-1.817

Toelichting

	Mutatie lasten	Mutatie baten
Algemene baten en lasten	97	Aanpassingen legesinkomsten pxq -1
Bezuinigingen begroting 2025	-17	Kredieten WRP 2020-2024 jaarschijf 2025 en overige mutaties riolering 9
Correctie salarislasteren ivm aansluiting met formatie (Motion)	65	PB 2025 Prijsindex 3,3% -15
Kostenverdeling 2025	1.367	
PB 2025 Prijsindex 3,3%	50	Meerjarenonderhoudsplan 2024-2028 Beheer Openbare Ruimte -1.321
terugboeken 6.2 2025-2029 oud	-1.639	Originele begroting -489
Meerjarenonderhoudsplan 2024-2028 Beheer Openbare Ruimte	1.323	
Perspectiefnota 2025	25	
Originele begroting	358	
Wijzigingen tot de eerste bestuursrapportage	-14	
	1.615	-1.817

Integrale veiligheid

Deelprogramma	2024 Lasten	2025 Lasten	Mutatie Lasten	2024 Baten	2025 Baten	Mutatie Baten
Fysieke veiligheid en crisismanagement	3.505	3.735	230	144	93	51
Programmabrede kosten						
Sociale veiligheid en Openbare orde	1.647	1.756	109	466	481	-15
Totaal Integrale veiligheid	5.152	5.491	339	610	574	36

Toelichting

	Mutatie lasten	Mutatie baten
PB 2025 Prijsindex 3,3%	25	Primitieve begroting 2025 -5
Bezuinigingen begroting 2025	-5	
kostenverdeling	1.322	Principeakkoord Cao Gemeenten 2024-2025, zaaknr: 818445; B&W 28-11-2023. -13
Mutaties investeringen Begroting 2025	22	Originele begroting 108
terugboeken 6.2 2025-2029 oud	-1.393	Projectorganisatie Nieuwkomers in Houten -54
Eerste bestuursrapportage	148	
Perspectiefnota	25	
Originele begroting	-119	
Autonome ontwikkelingen	-2	
Primitieve begroting 2024 - Verwerking gewijzigd amendement 097-2023	10	
Projectorganisatie Nieuwkomers in Houten	54	
VRU begroting 2025 en geactualiseerde begroting 2024 zknr: 823118 (127998)	252	
	339	36

Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie

Deelprogramma	2024 Lasten	2025 Lasten	Mutatie Lasten	2024 Baten	2025 Baten	Mutatie Baten
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	54	111	57	82.211	86.336	-4.125
Lokale heffingen	1.107	1.252	145	15.487	15.888	-400

Onvoorzien	68	-68				
Overhead	17.113	18.062	949	352	383	-31
Overige baten en lasten	1.637	2.404	767	1.201	438	763
Saldo financieringsfunctie	216	82	-134	10	-15	25
Vennootschapsbelasting (VpB)	28	28	1			
Totaal Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	20.221	21.939	1.718	99.261	103.030	-3.769

Toelichting

	Mutatie lasten	Mutatie baten
20. stoppen externe toetsing onderhoudsniveau openbare ruimte	-7	765
Aanpassingen legesinkomsten pxq	26	206
Algemene baten en lasten	141	-7.065
Dekking begroting 2025 sluitend	2.200	-523
Begroting WIL 2025-2028	-510	
Bezuinigingen begroting 2025	449	
correctie op correctie LIAS 62	25	-785
Correctie salarislasten ivm aansluiting met formatie (Motion)	-65	3.608
Doorbelasting 50% straatreiniging (vegen) aan afval	12	25
Doorbelasting onkruidbestrijding aan afval conform huidige systematiek	-133	
Extra opbrengsten OZB agv woningbouw cf parameters Algemene Uitkering	-206	
Gestegen kosten maatschappelijke partners- correctie	-29	
GF - meicirculaire 2024 - jaren 2025 en verder	5.863	
Indexering storting bestemmingsreserve Beheer Openbare Ruimte	-73	
Kostendekkendheid 100% afval	215	
Kostendekkendheid 100% Begraven	-5	
Kostendekkendheid 100% riolering	33	
Kostenverdeling 2025	11.175	
Legesinkomsten AVOI en omgevingsverg. 2025	120	
Loonkosten PB25 (2025 3%/2026 4,4%)	-3	
Mutaties investeringen Begroting 2025	-36	
Niet meer 50 % kosten onkruidbestrijding toerekenen aan afval	-124	
PB 2025 Prijsindex 3,3%	-164	
PB2025 Grondexploitatie aansluiting herziening 2024 neutraal maken	-43	
Raming indexatie 2025 jeugd, wmo en vervoer	-1.238	
terugboeken 6.2 2025-2029 oud	-11.194	
Terugboeking 62 kostenplaatsen 2025-2029 ivm doorbelasting	-113	
Verlaging begrote lasten t.a.v. paspoortpiek	100	
verwerking cao 2024 in begrote bijdrage aan Regionale Backoffice Lekstroom (RBL)	-38	
Persoonsgebonden budgetten (PGB's) jeugd en Wmo	-2	
Eerste Bestuursrapportage	-301	
Perspectiefnota	-140	
Originele Begroting	-4.018	
Wijzigingen tot eerste Berap	-199	
	1.718	-3.769

Mutaties reserves

Deelprogramma	2024 Lasten	2025 Lasten	Mutatie Lasten	2024 Baten	2025 Baten	Mutatie Baten
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	500	-2.050	-2.550	5.538	1.455	4.083
Duurzame leefomgeving	1.378	1.237	-141	1.135	969	165
Goede bereikbaarheid	1.876	1.656	-220	1.042	-2	1.044
Samen Leven				29	54	-24
Integrale veiligheid						
Totaal mutaties reserves	3.754	844	-2.910	7.743	2.476	5.268

De mutaties reserves zijn hoofdzakelijk incidentele dotaties en onttrekkingen en zijn daarom niet vergelijkbaar met 2024. Een overzicht van de dotaties en onttrekkingen in 2025 - 2028 is opgenomen in het Financieel perspectief.

Overzicht van baten en lasten

Programma	Rekening 2023			Begroting 2024 primitief		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Duurzame leefomgeving						
Commerciële voorzieningen en horeca	860	122	-738	859	141	-718
Cultuurhistorie en archeologie	1.432	833	-599	1.449	708	-741
Duurzaamheid & energietransitie	9.038	7.257	-1.781	9.001	7.298	-1.702
Gebiedsinrichting	4.706	3.802	-905	21.083	18.197	-2.887
Landschap en recreatie	587	70	-517	566	16	-550
Leefomgeving	10.310	4.983	-5.327	10.430	5.201	-5.230
Programmabrede kosten				84		-84
Woningen	470	23	-447	332	14	-318
Totaal programma	27.403	17.090	-10.313	43.804	31.575	-12.229
Goede bereikbaarheid						
Autoverkeer	3.762	225	-3.538	5.419	2.431	-2.988
Fietsverkeer	960	419	-540	921	433	-488
Openbaar vervoer				8		-8
Programmabrede kosten				7		-7
Verkeersbeleid	85	20	-64	100	2	-98
Totaal programma	4.807	664	-4.143	6.454	2.866	-3.588
Samen Leven						
Gezondheid	6.612	3.060	-3.551	5.635	1.635	-4.001
Leren en werken	23.349	10.257	-13.092	21.161	9.304	-11.857
Programmabrede kosten				105		-105
Saamhorigheid	7.948	944	-7.004	11.173	711	-10.462
Thuis	29.247	783	-28.464	32.614	1.082	-31.532
Totaal programma	67.156	15.044	-52.112	70.688	12.731	-57.957
Veilige leefomgeving						
Fysieke veiligheid en crisismanagement	5.171	1.745	-3.426	3.505	144	-3.361
Programmabrede kosten						
Sociale veiligheid en Openbare orde	1.593	436	-1.157	1.647	466	-1.181
Totaal programma	6.764	2.181	-4.583	5.152	610	-4.542
Voor en met inwoners						
Dienstverlening	2.169	585	-1.584	2.527	1.020	-1.507
Inwonersparticipatie	2.779		-2.779	3.195	2	-3.193
Programmabrede kosten						
Totaal programma	4.948	585	-4.362	5.722	1.021	-4.701
Totaal programma's	111.078	35.565	-75.513	131.820	48.803	-83.017
Algemene dekkingsmiddelen						
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		79.166	79.166	54	82.211	82.157
Lokale heffingen	941	15.239	14.299	1.107	15.487	14.381
Onvoorzien	51		-51	68		-68
Overhead	17.324	1.034	-16.290	17.113	352	-16.762
Overige baten en lasten	1.408	2.089	682	1.637	1.201	-435
Saldo financieringsfunctie	90	135	45	216	10	-206
Vennootschapsbelasting (VpB)	22		-22	28		-28
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	19.835	97.663	77.828	20.221	99.261	79.040
Totaal saldo van baten en lasten	130.913	133.227	2.314	152.042	148.064	-3.978
Mutatie reserves						
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	1.969	4.971	3.002	500	5.538	5.038
Duurzame leefomgeving	4.740	3.291	-1.449	1.378	1.135	-243
Goede bereikbaarheid	2.331	1.625	-706	1.876	1.042	-835

Samen Leven	198	102	-96		29	29
Veilige leefomgeving						
Totaal mutaties reserves	9.237	9.988	751	3.754	7.743	3.989
Resultaat	140.150	143.215	3.066	155.796	155.808	12

Overzicht van baten en lasten

Programma	Begroting 2024 na wijziging			Begroting 2025 primitief		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Duurzame leefomgeving						
Commerciële voorzieningen en horeca	852	140	-712	923	149	-774
Cultuurhistorie en archeologie	1.808	1.071	-738	1.924	1.079	-846
Duurzaamheid & energietransitie	10.054	8.175	-1.879	9.437	8.314	-1.122
Gebiedsinrichting	20.598	18.197	-2.401	25.112	22.841	-2.271
Landschap en recreatie	702	152	-550	582	16	-565
Leefomgeving	10.198	4.968	-5.231	10.035	5.161	-4.874
Programmabrede kosten	513		-513	79		-79
Woningen	370	14	-355	389	15	-374
Totaal programma	45.096	32.717	-12.379	48.481	37.574	-10.906
Goede bereikbaarheid						
Autoverkeer	5.839	2.615	-3.224	6.791	3.992	-2.799
Fietsverkeer	1.238	678	-560	1.076	689	-386
Openbaar vervoer	8		-8	8		-8
Programmabrede kosten	301		-301			
Verkeersbeleid	94	2	-92	195	2	-193
Totaal programma	7.479	3.295	-4.184	8.070	4.683	-3.386
Samen Leven						
Gezondheid	6.085	2.121	-3.963	6.235	2.149	-4.086
Leren en werken	22.815	10.727	-12.089	24.490	11.334	-13.155
Programmabrede kosten	423		-423	46		-46
Saamhorigheid	12.685	1.401	-11.283	8.716	1.154	-7.562
Thuis	32.707	1.086	-31.620	34.364	372	-33.992
Totaal programma	74.714	15.335	-59.379	73.850	15.009	-58.841
Veilige leefomgeving						
Fysieke veiligheid en crisismanagement	4.616	1.301	-3.315	3.735	93	-3.642
Programmabrede kosten	94		-94			
Sociale veiligheid en Openbare orde	1.714	512	-1.201	1.756	481	-1.275
Totaal programma	6.423	1.813	-4.610	5.491	574	-4.917
Voor en met inwoners						
Dienstverlening	2.527	1.020	-1.507	2.546	1.061	-1.484
Inwonersparticipatie	3.226	2	-3.225	3.189	2	-3.187
Programmabrede kosten	104		-104			
Totaal programma	5.857	1.021	-4.836	5.734	1.063	-4.671
Totaal programma's	139.570	54.182	-85.388	141.625	58.904	-82.722
Algemene dekkingsmiddelen						
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	3	82.943	82.940	111	86.336	86.225
Lokale heffingen	1.107	15.487	14.381	1.252	15.888	14.636
Onvoorzien	68		-68			
Overhead	17.188	745	-16.443	18.062	383	-17.680
Overige baten en lasten	2.938	1.576	-1.362	2.404	438	-1.965
Saldo financieringsfunctie	209	-15	-224	82	-15	-96
Vennootschapsbelasting (VpB)	28		-28	28		-28
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	21.540	100.737	79.197	21.939	103.030	81.091
Totaal saldo van baten en lasten	161.110	154.919	-6.191	163.564	161.934	-1.631
Mutatie reserves						
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	496	6.945	6.449	-2.050	1.455	3.505
Duurzame leefomgeving	1.378	1.384	6	1.237	969	-268
Goede bereikbaarheid	1.771	1.113	-658	1.656	-2	-1.659
Samen Leven		364	364		54	54
Veilige leefomgeving						

Totaal mutaties reserves	3.645	3.645	6.160	844	2.476	1.632
Resultaat	164.755	164.724	-31	164.408	164.410	1

Meerjarenraming (x € 1.000)

Programma	Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Deelprogramma						
Duurzame leefomgeving						
Commerciële voorzieningen en horeca	923	149	-774	896	149	-747
Cultuurhistorie en archeologie	1.924	1.079	-846	1.927	1.079	-849
Duurzaamheid & energietransitie	9.437	8.314	-1.122	8.613	7.454	-1.159
Gebiedsinrichting	25.112	22.841	-2.271	7.032	4.919	-2.113
Landschap en recreatie	582	16	-565	582	16	-566
Leefomgeving	10.035	5.161	-4.874	11.208	6.284	-4.924
Programmabrede kosten	79		-79	118		-118
Woningen	389	15	-374	387	15	-372
Totaal programma	48.481	37.574	-10.906	30.763	19.916	-10.848
Goede bereikbaarheid						
Autoverkeer	6.791	3.992	-2.799	6.675	3.503	-3.172
Fietsverkeer	1.076	689	-386	947	447	-500
Openbaar vervoer	8		-8	8		-8
Programmabrede kosten						
Verkeersbeleid	195	2	-193	99	2	-97
Totaal programma	8.070	4.683	-3.386	7.729	3.952	-3.777
Samen Leven						
Gezondheid	6.235	2.149	-4.086	6.169	2.043	-4.126
Leren en werken	24.490	11.334	-13.155	24.011	10.741	-13.270
Programmabrede kosten	46		-46	70		-70
Saamhorigheid	8.716	1.154	-7.562	8.700	1.147	-7.553
Thuis	34.364	372	-33.992	33.559	395	-33.164
Totaal programma	73.850	15.009	-58.841	72.508	14.326	-58.182
Veilige leefomgeving						
Fysieke veiligheid en crisismanagement	3.735	93	-3.642	3.637		-3.637
Programmabrede kosten						
Sociale veiligheid en Openbare orde	1.756	481	-1.275	1.746	481	-1.265
Totaal programma	5.491	574	-4.917	5.384	481	-4.902
Voor en met inwoners						
Dienstverlening	2.546	1.061	-1.484	2.574	1.063	-1.511
Inwonersparticipatie	3.189	2	-3.187	3.243	2	-3.241
Programmabrede kosten						
Totaal programma	5.734	1.063	-4.671	5.816	1.065	-4.752
Totaal programma's	141.625	58.904	-82.722	122.201	39.740	-82.461
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie						
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	111	86.336	86.225		80.868	80.868
Lokale heffingen	1.252	15.888	14.636	750	15.605	14.855
Onvoorzien						
Overhead	18.062	383	-17.680	17.502	383	-17.119
Overige baten en lasten	2.404	438	-1.965	2.781	438	-2.343
Overige baten en lasten						
Saldo financieringsfunctie	82	-15	-96	8	-15	-23
Vennootschapsbelasting (VpB)	28		-28	28		-28
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	21.939	103.030	81.091	21.070	97.279	76.209
Totaal saldo van baten en lasten	163.564	161.934	-1.631	143.271	137.019	-6.252
Mutatie reserves						
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	-2.050	1.455	3.505		480	480
Duurzame leefomgeving	1.237	969	-268	612	668	56
Goede bereikbaarheid	1.656	-2	-1.659	1.506	-14	-1.520
Samen Leven		54	54		54	54

Veilige leefomgeving

Totaal mutaties reserves	844	2.476	1.632	2.118	1.188	-930
Resultaat	164.408	164.410	1	145.390	138.207	-7.183

Meerjarenraming

Programma	Begroting 2027			Begroting 2028		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Duurzame leefomgeving						
Commerciële voorzieningen en horeca	894	149	-745	894	149	-745
Cultuurhistorie en archeologie	1.930	1.079	-851	1.932	1.079	-853
Duurzaamheid & energietransitie	8.678	7.490	-1.188	8.676	7.490	-1.186
Gebiedsinrichting	2.785	949	-1.836	2.784	949	-1.835
Landschap en recreatie	582	16	-566	582	16	-566
Leefomgeving	11.528	6.831	-4.697	10.425	5.450	-4.975
Programmabrede kosten	136		-136	136		-136
Woningen	386	15	-371	386	15	-371
Totaal programma	26.919	16.529	-10.390	25.815	15.147	-10.667
Goede bereikbaarheid						
Autoverkeer	6.578	3.188	-3.390	11.747	8.336	-3.411
Fietsverkeer	1.193	693	-499	1.660	1.147	-513
Openbaar vervoer	8		-8	8		-8
Programmabrede kosten						
Verkeersbeleid	100	2	-98	99	2	-97
Totaal programma	7.879	3.884	-3.995	13.514	9.485	-4.029
Samen Leven						
Gezondheid	5.742	1.657	-4.085	5.713	1.657	-4.055
Leren en werken	23.941	10.741	-13.200	24.174	10.741	-13.434
Programmabrede kosten	76		-76	11		-11
Saamhorigheid	8.608	1.064	-7.544	8.597	1.064	-7.532
Thuis	33.489	352	-33.137	33.831	352	-33.478
Totaal programma	71.856	13.815	-58.042	72.325	13.815	-58.510
Veilige leefomgeving						
Fysieke veiligheid en crisismanagement	3.636		-3.636	3.634		-3.634
Programmabrede kosten						
Sociale veiligheid en Openbare orde	1.744	481	-1.263	1.737	481	-1.256
Totaal programma	5.380	481	-4.899	5.370	481	-4.889
Voor en met inwoners						
Dienstverlening	2.628	1.063	-1.565	2.532	1.063	-1.469
Inwonersparticipatie	3.243	2	-3.241	3.240	2	-3.238
Programmabrede kosten						
Totaal programma	5.871	1.065	-4.807	5.772	1.065	-4.707
Totaal programma's	117.906	35.773	-82.132	122.797	39.994	-82.803
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie						
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	8	80.055	80.046	9	79.872	79.863
Lokale heffingen	775	15.720	14.945	775	16.046	15.271
Onvoorzien						
Overhead	17.390	383	-17.007	17.278	383	-16.895
Overige baten en lasten	3.023	412	-2.611	2.922	412	-2.510
Overige baten en lasten						
Saldo financieringsfunctie	32	-15	-47	94	-15	-108
Vennootschapsbelasting (VpB)	28		-28	28		-28
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	21.258	96.555	75.298	21.107	96.698	75.591
Totaal saldo van baten en lasten	139.163	132.329	-6.834	143.904	136.691	-7.213
Mutatie reserves						
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie		230	230			
Duurzame leefomgeving	137	425	287	137	436	298
Goede bereikbaarheid	1.389	-31	-1.420	1.276	16	-1.260

Samen Leven		54	54		54	54
Veilige leefomgeving						
Totaal mutaties reserves	1.527	677	-850	1.413	506	-907
Resultaat	140.690	133.006	-7.684	145.317	137.197	-8.120

BIJLAGEN

Baten en lasten per programma, deelprogramma en product

Programma Deelprogramma	Begroting 2025		
	Lasten	Baten	Saldo
Duurzame leefomgeving			
Commerciële voorzieningen en horeca			
Commerciële voorzieningen en horeca	923	149	-774
Commerciële voorzieningen en horeca	923	149	-774
Cultuurhistorie en archeologie			
Archeologie	126	0	-126
Cultuurhistorie	1.539	1.079	-461
Monumenten	259	0	-259
Cultuurhistorie en archeologie	1.924	1.079	-846
Duurzaamheid & energietransitie			
Afvalinzameling	5.785	7.418	1.633
Bodem en bouwstoffen	61	0	-61
Duurzaam bouwen en wonen	937	827	-110
Educatie en communicatie	149	0	-149
Geluid	107	2	-105
Lucht	11	0	-11
Milieuprojecten	95	2	-93
Mobiliteit en energie	720	0	-720
Wet milieubeheer	1.571	65	-1.506
Duurzaamheid & energietransitie	9.437	8.314	-1.122
Gebiedsinrichting			
Ontwikkelingsvisie macroniveau	22.401	21.970	-432
Planontwikkeling mesoniveau	465	155	-310
Toetsing en toezicht microniveau	2.246	716	-1.529
Gebiedsinrichting	25.112	22.841	-2.271
Landschap en recreatie			
Landschap	210	0	-210
Recreatie	371	16	-355
Landschap en recreatie	582	16	-565
Leefomgeving			
Begraafplaatsen	187	234	47
Groenvoorzieningen	3.445	14	-3.431
Kabels en leidingen	0	0	0
Riolering	2.968	4.009	1.041
Speelvoorzieningen	601	184	-417

Straatmeubilair	228	105	-123
Straatreiniging	1.419	448	-971
Verlichting	944	166	-778
Wijkgericht samenwerken	243	0	-243
Leefomgeving	10.035	5.161	-4.874
Programmabrede kosten			
Programma Duurzaam programmabrede kosten	79	0	-79
Programmabrede kosten	79	0	-79
Woningen			
Woningbouw	230	12	-218
Woonruimteverdeling	159	3	-156
Woningen	389	15	-374
Duurzame leefomgeving	48.481	37.574	-10.906
Goede bereikbaarheid			
Autoverkeer			
Bewegwijzering (wegen)	128	0	-128
Civieltechnische kunstwerken	1.210	879	-332
Parkeren	52	19	-33
VRI's	274	0	-274
Wegen	5.086	3.094	-1.992
Wegeninfrastructuur	40	0	-40
Autoverkeer	6.791	3.992	-2.799
Fietsverkeer			
Fietsenstallingen	704	447	-256
Fietsinfrastructuur	80	0	-80
Onderhoud fietspaden en voorzieningen	292	242	-50
Fietsverkeer	1.076	689	-386
Openbaar vervoer			
Vervoersbedrijven	8	0	-8
Openbaar vervoer	8	0	-8
Programmabrede kosten			
Programma Bereikbaar programmabrede kosten	0	0	0
Programmabrede kosten	0	0	0
Verkeersbeleid			
Beleid en advies (verkeer)	195	2	-193
Verkeersbeleid	195	2	-193
Goede bereikbaarheid	8.070	4.683	-3.386
Samen Leven			

Gezondheid			
Gezondheidsbeleid	826	5	-821
Sociale basisvoorzieningen	374	320	-53
Sport	4.816	1.823	-2.992
Tweedelijns ondersteuning	219	0	-219
Gezondheid	6.235	2.149	-4.086
Leren en werken			
Armoedebeleid	2.059	47	-2.012
Eerstelijns ondersteuning	201	0	-201
Instandhouding onderwijs en scholen	3.768	830	-2.938
Leerlingenvervoer	759	0	-759
Leerplicht	363	70	-293
Lokaal onderwijsbeleid	835	193	-642
Marketing en acquisitie	183	427	244
Participatiewet algemeen	2.135	0	-2.135
Participatiewet inkomensdeel	11.234	9.760	-1.474
Sociale basisvoorziening jeugd	601	7	-594
Tweedelijns ondersteuning	2.315	0	-2.315
Werk en participatie	37	0	-37
Leren en werken	24.490	11.334	-13.155
Programmabrede kosten			
Programma Samen Leven programmabrede kosten	46	0	-46
Programmabrede kosten	46	0	-46
Saamhorigheid			
Eerstelijns ondersteuning	74	0	-74
Informele ondersteuning	240	0	-240
Kunst en cultuur	3.207	340	-2.867
Sociale basisvoorzieningen	5.195	814	-4.382
Saamhorigheid	8.716	1.154	-7.562
Thuis			
Bescherming en veiligheid	45	0	-45
Eerstelijns ondersteuning	6.352	34	-6.318
Eigen bijdragen	21	307	285
Gezondheidsbeleid	2.082	10	-2.072
Sociale basisvoorzieningen	1.147	0	-1.147
Tweedelijns ondersteuning	24.716	21	-24.695
Thuis	34.364	372	-33.992
Samen Leven	73.850	15.009	-58.841

Veilige leefomgeving**Fysieke veiligheid en crisismanagement**

Beleid en preventie	3.243	37	-3.206
Brandweerzorg	371	0	-371
Externe veiligheid	84	56	-28
Verkeersveiligheid	37	0	-37
Fysieke veiligheid en crisismanagement	3.735	93	-3.642

Programmabrede kosten

Programma Veilig programmabrede kosten	0	0	0
Programmabrede kosten	0	0	0

Sociale veiligheid en Openbare orde

Criminaliteitsbestrijdingen en overlastbestrijding	1.255	191	-1.064
Openbare orde	501	290	-211
Sociale veiligheid en Openbare orde	1.756	481	-1.275

Veilige leefomgeving	5.491	574	-4.917
-----------------------------	--------------	------------	---------------

Voor en met inwoners**Dienstverlening**

Publiekzaken	2.546	1.061	-1.484
Dienstverlening	2.546	1.061	-1.484

Inwonersparticipatie

College	1.885	2	-1.884
Raad	1.303	0	-1.303
Inwonersparticipatie	3.189	2	-3.187

Programmabrede kosten

Programma Betrokken programmabrede kosten	0	0	0
Programmabrede kosten	0	0	0

Voor en met inwoners	5.734	1.063	-4.671
-----------------------------	--------------	--------------	---------------

Totaal programma's	141.625	58.904	-82.722
---------------------------	----------------	---------------	----------------

Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie

Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	111	86.336	86.225
Lokale heffingen	1.252	15.888	14.636
Onvoorzien	0	0	0
Overhead	18.062	383	-17.680
Overige baten en lasten	2.404	438	-1.965
Overige baten en lasten	0	0	0
Saldo financieringsfunctie	82	-15	-96
Vennootschapsbelasting (VpB)	28	0	-28

Totaal programma Algemene dekkingsmiddelen	21.939	103.030	81.091
Totaal saldo baten en lasten	163.564	161.934	-1.631
Mutaties reserves			
Samen Leven		54	54
Duurzame leefomgeving	1.237	969	-268
Goede bereikbaarheid	1.656	-2	-1.659
Veilige leefomgeving			
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	-2.050	1.455	3.505
Totaal mutaties reserves	844	2.476	1.632
Resultaat	164.408	164.410	1

Taakvelden BBV per programma

		00.		01.		02.		03.		04.		A		Eindtotaal		
		Voor en met inwoners		Samen Leven		Duurzame leefomgeving		Goede bereikbaarheid		Veilige leefomgeving		Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie				
Code	Taakvelden	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo
0.1	Bestuur	2	3.123											2	3.123	3.121
0.10	Mutaties reserves			54		969	1.237	-2	1.656			1.455	-2.050	2.476	844	-1.632
0.2	Burgerzaken	426	1.511											426	1.511	1.085
0.4	Overhead											383	18.062	383	18.062	17.680
0.5	Treasury					36	32					-15	82	22	113	92
0.61	OZB woningen											9.322	388	9.322	388	-8.933
0.62	OZB niet-woningen											6.314	837	6.314	837	-5.477
0.64	Belastingen overig															
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds											86.336	111	86.336	111	-86.225
0.8	Overige baten en lasten		669		46		79					438	2.404	438	3.197	2.759
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)												28		28	28
1.1	Crisisbeheersing en brandweer										3.577				3.577	3.577
1.2	Openbare orde en veiligheid		26		66	14	372			481	1.756			495	2.220	1.725
2.1	Verkeer en vervoer					553	2.534	4.664	8.035		37			5.218	10.606	5.388
2.2	Parkeren							19	27					19	27	8
2.5	Openbaar vervoer								8						8	8
3.1	Economische ontwikkeling			427	183		559							427	742	315
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur					1.876	1.704							1.876	1.704	-172
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen					73	140							73	140	68
3.4	Economische promotie											253		253		-253
4.1	Openbaar basisonderwijs			60	149									60	149	89
4.2	Onderwijshuisvesting			771	3.624									771	3.624	2.853
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken			270	2.590									270	2.590	2.320
5.1	Sportbeleid en activering			171	1.128									171	1.128	958

[illegible]

6.82A	Jeugdbescherming				194										194	194
6.82B	Jeugdreclassering				920										920	920
7.1	Volksgezondheid			336	3.522									336	3.522	3.186
7.2	Riolering					4.009	2.861							4.009	2.861	-1.148
7.3	Afval					7.418	5.592							7.418	5.592	-1.826
7.4	Milieubeheer					896	3.701				30			896	3.731	2.834
7.5	Begraafplaatsen en crematoria					234	187							234	187	-47
8.1	Ruimte en leefomgeving					232	1.386							232	1.386	1.153
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)					20.182	20.188							20.182	20.188	6
8.3	Wonen en bouwen					731	2.223							731	2.223	1.492
Eindtotaal		428	5.384	15.063	73.850	38.544	49.718	4.681	9.726	574	5.491	104.485	19.889	163.774	164.058	284

Overzicht collegeleden

Gilbert Isabella:

- Openbare orde en veiligheid en integrale handhaving
- Bestuurlijke coördinatie
- Bedrijfsvoering, personeel en organisatie (excl. ambtelijk-bestuurlijk samenspel) en informatie/ict
- Burgerzaken en dienstverlening
- Regionale samenwerking

Wethouder Rosa Molenaar is 2 september 2024 teruggetreden

Ria Frowijn:

- Onderwijs
- Kunst en cultuur
- Sport
- Preventie (coördinerend wethouder Gezond en Actief Leven Akkoord)
- Dierenwelzijn
- Publieke gezondheid (GGD)
- WMO
- Participatie
- Jeugdzorg

Paul van Ruitenbeek:

- Portefeuille Ruimtelijke Ordening
- Ruimtelijke projecten/gebiedsontwikkeling: Houten-Oost en Houten-Noordwest
- Energietransitie, duurzaamheid, circulariteit en milieu (incl. RUD)
- Implementatie Omgevingswet

Daan Vermeulen:

- Financiën
- Grondbeleid/grondzaken
- Wonen
- Economische Zaken
- Maatschappelijk vastgoed
- Werk en inkomen, armoedebeleid
- Doelgroepenvervoer
- Coördinerend wethouder sociaal domein
- Asiel en integratie
- Projectwethouder Houten Hub
- Jeugdbeleid
- Projectwethouder ambtelijk-bestuurlijke samenspel

Wouter van den Berg:

- Ruimtelijke ontwikkeling buitengebied en kleine kernen
- Bouwprojecten binnenstedelijk
- Bouwprojecten buiten stedelijk
- Mobiliteit en bereikbaarheid
- Openbare ruimte, groen, afval en water, klimaatadaptatie
- Natuur, groen en biodiversiteit
- Recreatie/toerisme en erfgoed
- Vergunningverlening

Collegeprogramma activiteiten

Voor en met inwoners	
1	Huidige en nieuwe instrumenten voor participatie
2	Impuls aan participatieadvies
3	Stimuleren inwonersinitiatieven
4	Inwoners betrekken bij eventuele bezuinigingen
5	Eén loket principe voor gemeentelijke dienstverlening
Samen Leven	
6	Sociale koers evalueren
7	Op koers en Houtense werktafel
8	(Herijking) minimabeleid
9	Garantiebanen
10	Waardering mantelzorgers en vrijwilligers
11	Ouderenagenda
13	Taalatelier
14	Sport-, beweeg- en preventieakkoord voortzetten
15	Audit werkwijze en kosten van Samen Veilig
16	Regionale vertegenwoordiging en advisering SD
18	Jongerencentrum Enter
20	Bibliotheek
21	Impuls cultuurevenementen
22	Impuls aan muziekeducatie
23	Muziekvereniging KNA
24	Tweede balkon theaterzaal Aan de Slinger
Duurzame leefomgeving	
12	Opvang Essenkade
17	Het nieuwe huis van Houten
19	Evenementenfonds
25	Woningbouwopgave vanaf 2024-2026
25	Woningbouwopgave vanaf 2022
25	Gebiedsvisies voor Oost, Molenzoom, Koppeling, Centrum
26	Woningen zonder bouwen
27	Zelfbewoningsplicht koopwoningen invoeren
28	Toewijzing woningen voor eigen inwoners
29	Ondertekenen convenant duurzaam bouwen
30	Regionale vertegenwoordiging en advisering ruimtelijk domein
31	Omgevingswet implementatie
32	Uitbreiding en efficiëntere benutting netcapaciteit door Stedin
33	Hulp bieden bij alternatieven voor aardgas en uitvoering collectieve regelingen Rijk
34	Onderzoeken open warmtenet
35	Collectieve aanpakken aardgasvrije wijken
36	Bedrijven stimuleren om te verduurzamen samen met Impact
37	Zonnevelden
38	Zonnepanelen op gemeentelijk vastgoed
39	Innovaties zonne-energie
40	Realistisch heroverwegen windpark Goyerbrug

41	Streven naar 100% lokaal eigendom duurzame energie-opwek
42	Samenhangende visie buitengebied
43	250 Woningen Grote Driehoek Schalkwijk
44	Woningbouwontwikkeling 't Goy
45	Verduurzamingsinitiatieven ondernemers ondersteunen
46	Areaal weidevogelgebieden vergroten
47	Inlaatsluis Nieuwe Hollandse waterlinie
48	Ondernemers ruimte bieden in leegstaande schuren buitengebied
49	Verbeteren ecologische kennis gemeentehuis
51	Aanlijnplicht honden versoepelen specifieke locaties
52	Extra inzet/middelen voor tegengaan onkruid op verharding
53	Aanpak ongeregistreerd grondgebruik gemeentegrond
54	Stimuleren afvalvermindering
55	Effectiviteit nascheidingsmachine
56	Soortenmanagementplan
57	Overdracht milieutaken naar RUD
58	Ondernemersfonds
59	Vermindering administratieve lasten ondernemers
60	Vitalisering van het centrum
61	Beleid terrassen
62	Supermarkt in het Oude Dorp
63	Doorontwikkelingsplan Doornkade (Houten-Noordwest)
64	Visie op erfgoed vernieuwen en uitvoeren
65	Revolverend fonds cultureel erfgoed
66	Beperkte ontvangstruimte Oud-Wulven
67	Varianten Houtens museum
Goede bereikbaarheid	
68	Verbreden en verbeteren doorgaande fietspaden
69	Volledige aansluiting A12
70	Ontsluiting Kanaaldijk-Zuid
71	Fietspaden in en naar dorpen buitengebied
72	Fietspad 't Goy naar Goyerbrug
73	Prioritering fietsroutes naar omliggende gemeenten
74	Verbeteren bereikbaarheid bus
75	Meer toezicht fietsparkeren Castellum
76	Aanpak parkeeroverlast (community aanpak)
77	Faciliteren laadpalen
78	Pilot kabelgoottegels
Integrale veiligheid	
79	Prioritering en uitbreiding Boa's in openbare ruimte
80	Cameratoezicht bedrijventerreinen
81	Aanpakken drugsgebruik en overlast
82	Tegengaan ondermijnende criminaliteit (bibob)
83	Inwonersparticipatie voor veilige en leefbare woonomgeving stimuleren
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	
50	Afschaffing hondenbelasting

84	Solide en toekomstbestendige ICT
85	Leges bouwvergunningen kostendekkend
86	Vitaliteitsbudget

Afkortingen

AVU = Afvalverwijdering Utrecht
BghU = Belastingssamenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht
CBS = Centraal bureau voor de Statistiek
CEO Jeugd/ Wmo = Cliëntervaringsonderzoek Jeugd/ Wmo
DUO = Dienst Uitvoering Onderwijs
GGD = Gemeentelijke gezondheidsdienst Dienst
GGDrU = Geneeskundige en gezondheidsdienst regio Utrecht
GGZ = Geestelijke gezondheidszorg
GWS = Geïntegreerd Welzijns Systeem (Centric)
JGZ = Jeugd gezondheidszorg
LISA = Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen
RAZU = Regionaal Archief Zuid Utrecht
RIEC = Regionaal Informatie- en Expertise Centrum
RUD = Regionale Uitvoeringsdienst (regio Utrecht)
UB = Uitvoering Beheer
VOB = Voorbereiding en Ontwikkeling Beheer
VRU = Veiligheidsregio Utrecht
WIL = Werk en Inkomen Iekstroom
Wmo = Wet maatschappelijke ondersteuning
WSGJ= waarstaatjegemeente.nl